

Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

PFG Grau en Arquitectura Tècnica – curs 2021-2022

ALUMNA: **Alba Joares i Climent**
TUTOR: **Ángel Miguel Pitarch Roig**

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ.....	3
Objectius.....	3
Metodologia: M.O.S. – Mètode objectiu-sistèmic.....	3
Perquè es planteja el Mètode Objectiu-Sistèmic?.....	4
En què consisteix.....	7
Com s'aplica.....	9
Criteris i procediments aplicables al Restauro Crític.....	13
Fonts+recursos.....	16
MEMÒRIA.....	19
Enquadrament històric.....	19
Orígens.....	19
Edat mitjana.....	20
Edat moderna.....	21
Època contemporània.....	23
Evolució urbanística.....	31
Eix cronològic.....	39
Àmbit d'estudi.....	39
Anàlisi tipològic.....	40
Metodologia per a l'anàlisi tipològic.....	40
Resultats de l'anàlisi tipològic.....	43
Aplicació del MOS al centre històric de Catadau.....	57
Manual d'ús. Rehabilitació i regeneració del centre històric.....	68
Manual de rehabilitació o construcció.....	68
Eines per a la regeneració del centre històric.....	74
CONCLUSIONS.....	78
Referides al treball i a l'àmbit de l'estudi.....	78
BIBLIOGRAFIA.....	79
ANNEXES.....	82
Documentació gràfica.....	82
Plànols d'emplaçament i situació.....	82
Fitxes estudi tipològic.....	82
Vocabulari.....	83
Agraïments.....	84

FONTS IMATGES DEL DOCUMENT:

- Imatge de portada: <http://www.catadau.es/es/page/lugares-interes>
- Imatge a peu de pàgina: <http://www.catadau.es>

INTRODUCCIÓ

OBJECTIUS

El present projecte pretén la realització d'una proposta de regeneració del centre històric de Catadau (València), mitjançant l'aplicació del Mètode sistèmic per a la intervenció de la ciutat històrica. Per poder aconseguir-ho, primerament es realitza un estudi urbanístic diacrònic de la localitat. Amb les dades obtingudes, i acotant l'àmbit d'estudi, es realitza un anàlisi tipològic arquitectònic. Finalment, amb els resultats d'ambdós estudis es farà una proposta de regeneració del centre històric i un de manual d'ús amb pautes per a la intervenció dels immobles ubicats dintre de l'àmbit del centre històric, per tal que no es perda l'essència de poble.

METODOLOGIA: M.O.S. – MÈTODE OBJECTIU-SISTÈMIC

Amb l'objectiu principal de proporcionar unes directrius específiques per a la conservació i regeneració del centre històric de Catadau, es proposen dues vies d'investigació, per un costat, l'evolució històrica del poble i per altre, l'anàlisi tipològic arquitectònic.

Per a dur a terme aquesta investigació s'inclou l'aplicació del Mètode Objectiu Sistèmic (d'ara endavant MOS), per a la intervenció a la ciutat històrica que ens ajude a aconseguir el coneixement del centre històric. Aquest mètode es correspon amb un estudi urbanístic diacrònic de la ciutat, és a dir, un estudi cronològic de les fases històriques de la població que proporciona una teoria més o menys elaborada al respecte, amb la informació suficient per a poder descriure quines són les formes de creixement i evolució i que, una vegada aplicat, ens dona les dades necessàries per fer-nos una idea del que caldria potenciar i/o conservar. Per a la qual cosa, es fa un estudi dels fets històrics rellevants, que marquen canvis urbanístics i tipològics i que ens acota l'àmbit físic d'estudi.

Definit l'àmbit d'estudi, i de cara a la segona via d'investigació, es realitza un estudi tipològic de les edificacions existents dintre de l'àrea esmentada. Amb aquesta recerca, s'elaboren unes fitxes tipològiques que inclouen dades arquitectòniques, com són les dimensions de buits i façana, sistemes constructius i acabats de les envolupants, ens donaran la suficient informació per a crear un manual d'ús amb pautes per a la intervenció dels immobles ubicats dintre de l'àmbit del centre històric.

Amb la informació recaptada per les dues línies d'investigació podran proporcionar-se una sèrie de directrius per a potenciar la conservació i regeneració del centre històric local.

Aquest mètode ha sigut desenvolupat per en José Luis González Moreno-Navarro, en Albert Casals Balagué i Na Mariona Genís Vinyals, professors en el departament de Construccions Arquitectòniques I de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (Universitat Politècnica de Catalunya), mitjançant la seua experiència en la docència i l'exercici de la pràctica professional. (Casals Balagué & González Moreno-Navarro, 2018)

PERQUÈ ES PLANTEJA EL MÈTODE OBJECTIU-SISTÈMIC?

La visió de les *Intervencions en la Ciutat Històrica* es basa en la Restauració Arquitectònica que, en l'actualitat, ve condicionada per:

- *Perfil de l'arquitecte espanyol, amb més coneixements tècnics que el perfil europeu, en general.* És ben sabut, que els arquitectes espanyols, no són merament dissenyadors estètics, si no que en saben de càlcul d'estructures, instal·lacions,... a diferència d'altres països europeus on la figura de l'arquitecte és exclusivament la del disseny formal.
- *Visió històrico-constructiva de la Restauració.* Dintre de la restauració d'un immoble es té en compte la vessant tècnica, però també la seua evolució històrica i de les tècniques constructives aplicades en totes les seues fases.
- *Visió de la Restauració Arquitectònica condicionada per l'exercici real de la professió.* La restauració d'un immoble moltes vegades es veu condicionada per les modes en les tècniques aplicables, els mitjos dels que es disposa, el coneixement del professional, on moltes vegades treballa sense un criteri clar d'actuació, i és aquí on apareix la problemàtica.

El conjunt d'aquests factors afegits a la complexitat de trobar una postura, teoria o mètode per a la restauració arquitectònica ha fet que els professionals anteriorment mencionats desenvolupen el Mètode Objectiu-Sistèmic basat en:

- L'enfocament sistèmic de Mario Bunge com a eina general d'actuació i comprensió. En Mario Bunge a la seua teoria enuncia que un sistema és un objecte complex, on cadascuna de les parts o els components del qual, està connectada amb altres parts del mateix objecte de tal manera que la totalitat posseeix algunes característiques que li falten als seus components.
- La teoria dels valors de Aloïs Riegl com a fonament axiològic. En el qual Aloïs Riegl estableix com a valor principal monumental l'antiguitat, manifestat a través de les petjades que el pas del temps deixa sobre un monument (pàtina, deterioració física, destrucció d'alguna part,

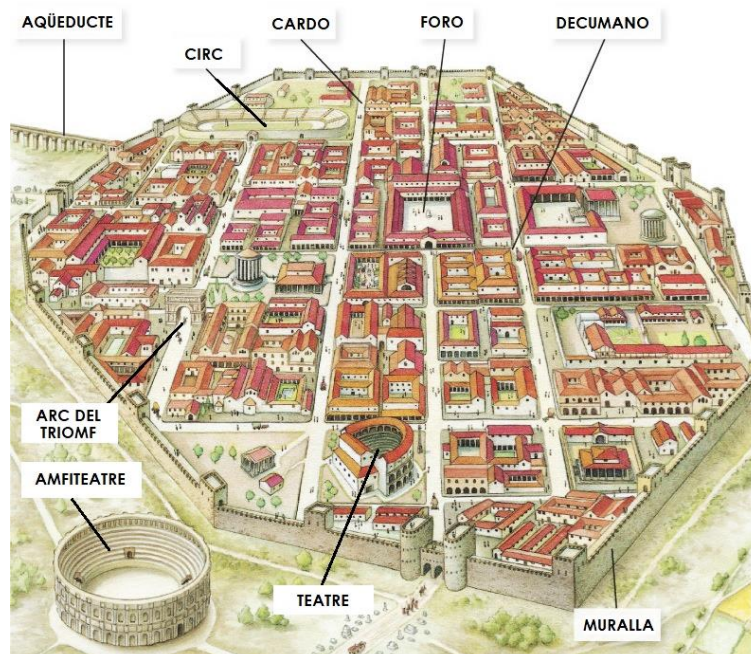
etc.), la qual cosa ho converteix en antic, com a contraposició de la seua condició moderna. (Castillo Ruiz, 1998)

- La praxi eclèctica basada en el "Restauro Crític" i en la Restauració Objectiva d'en Antoni González i Moreno-Navarro, on la restauració ve conduïda pel propi saber del professional i està basada en estudis interdisciplinars amb la utilització de criteris específics d'actuació.

Aplicat al cas que ens ocupa, al centre històric, primer cal tindre en compte una sèrie d'enunciats:

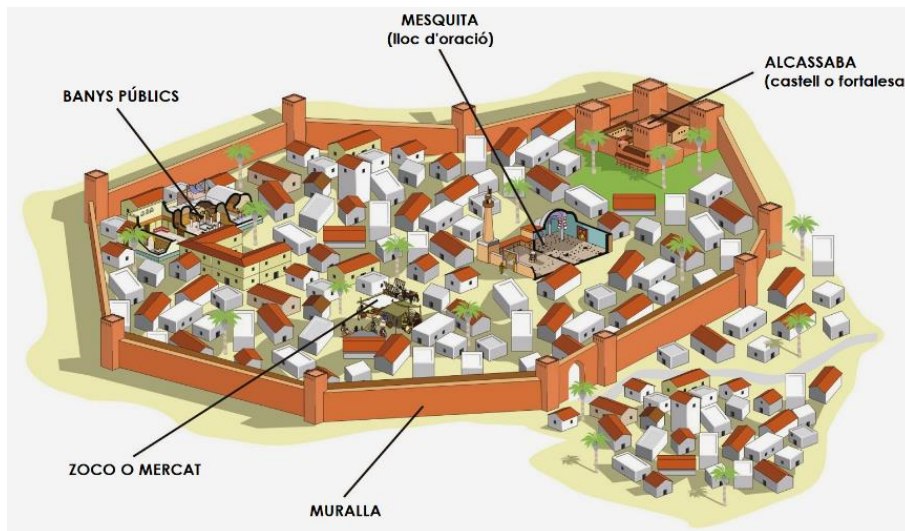
- La ciutat no és la suma dels seus edificis, però, sense edificis no hi ha ciutat. (Casals Balagué & González Moreno-Navarro, 2018)
- *"La ciutat clàssica naix d'un instint oposat al domèstic. S'edifica la casa per a estar en ella; es funda la ciutat per a eixir de casa i reunir-se amb uns altres que també han eixit de les seues cases"*, afirmació d'Ortega i Gasset, citat a (Chueca Goitia, 2011)
- *"Una ciutat és una comunitat de considerable magnitud i d'elevada densitat de població, que alberga en el seu si una gran varietat de treballadors especialitzats, no agrícoles, amén d'una elit cultural intel·lectual"*, visió d'en Gideon Sjoberg. (Sjoberg, 1967)

Aquesta segona afirmació ens val per a una ciutat llatina, però no seria aplicable per a una ciutat nòrdica, anglogermànica o musulmana apel·lant al tipus de societat, entorn a la qual es configura la ciutat mateixa.

Il·lustració 1 Exemple de ciutat romana o llatina (@hi2toriano, s.f.)

Il·lustració 2 Exemple de ciutat musulmana (Buzo, s.f.)

Els tres tipus de ciutat han sigut històricament irreductibles, però l'avanç tecnològic i industrial, han propiciat que es desdibuixen, on la figura del centre històric, de la mà dels plans reguladors i de la despoblació de la burgesia ha produït que aquestos es despoblen i els seus antics habitants es desplacen a les perifèries, fent que "la ciutat", com a entitat i identitat compacta, en molts casos desaparega. És en aquest moment, quan, si roman inalterable, es pot afirmar que es converteix en "centre històric".

D'ací que la restauració urbana s'ajuste al model de la ciutat clàssica, concretament definida d'aquesta forma, ja que allò que qualifica a les ciutats, es allò que roman als seus centres històrics, llocs clàssics de reunió pública: places, passejos, casinos i llocs com institucions, seus monumentals, edificis religiosos... en definitiva a l'àgora clàssica grega.

Aquesta definició, ens duu a vincular-lo directament al caràcter social valorant-lo com a espai social i monumental. Aquestes ambdues valoracions es fan des de l'enfoc sistèmic, on ambdues vessants són primordials i una no seria possible sense l'altra.

En primer lloc, la valoració monumental, que naix de la *reacció culturalista* de finals del segle XIX promoguda per la gent culta del moment. Inicialment té un caràcter romàntic, per l'estima i voluntat de salvament dels edificis històrics, que evoluciona en un moviment crític que arriba a proposar alternatives. És en aquest moment quan es creen a Itàlia associacions i institucions en la defensa del patrimoni urbà, d'on provenen les *Soprintendenze Istitucionales*, que en Espanya correspondrien a les "Comisiones Provinciales de Monumentos" (1844), que tindran, a posteriori, una llarga trajectòria.

En segon lloc, la valoració social, que no parteix d'un tema estètic, sinó de l'interès pel salvament dels monuments ampliat als ambients urbans, que és on s'ubiquen. Inicialment, es considerava que calia alliberar els edificis monumentals remodelant el seu entorn i transformar-los en fites merament ornamentals, de forma que el centre històric es transformara en una zona residencial de luxe, desplaçant a les perifèries als antics pobladors, provocant un procés de *gentrificació*. Aquest fenomen fou molt debatut al "Congrés de Bèrgam" del 1971, organitzat per l'*Associazione Nazionale per i Centri Storici*, on es considerava superposar el paper de bé econòmic al de bé cultural als centres històrics urbans, tot tenint en compte el problema de l'especulatiu de la vivenda a tot arreu dintre de l'àrea geogràfica de la ciutat i no solament al centre històric. Un exemple clar d'aquest enfoc el trobem a Bolonya que ha sigut model de restauració urbanística per a tot arreu d'Europa a la segona meitat del segle XX, per considerar tota la ciutat amb categoria històrica.

Tot açò desenvolupà una nova disciplina, on el patrimoni monumental resta com a patrimoni edificat on apareix el concepte de l'estudi tipològic i la seua relació amb la morfologia urbana. Aquests fan que la ciutat siga en si mateix un monument caracteritzat per les diferents tipologies arquitectòniques amb tota una diversitat de procediments i criteris aplicables segons la caracterització tipològica. Així es pot afirmar que el valor artístic del patrimoni edificat s'inclou dintre del valor arquitectònic social i aquest, dintre dels valors instrumental, significatiu i documental del patrimoni edificat.

EN QUÈ CONSISTEIX

El MOS, considera la ciutat històrica com un sistema amb la seua configuració actual, aleshores i tenint en compte que tot sistema urbà s'articula així (Casals Balagué & González Moreno-Navarro, 2018):

- 1 COMPOSICIÓ: estat actual de la ciutat, amb la forma i l'estructura resultat de les diferents intervencions realitzades des de l'origen fins a l'actualitat
- 2 ENTORN: el centre històric és el nucli de la ciutat, i aquest la representa, de forma que l'entorn físic i social mateix és la ciutat al seu voltant.
- 3 ESTRUCTURA, correspon als fonaments aplicables a les relacions entre si mateixos
  - ENDOESTRUCTURA → fonaments aplicables a les relacions entre si mateixos: la història, la ubicació i la morfologia urbana.
    - * Historial.

Tots els centres històrics poden estudiar-se com a “subjectes històrics”, essent l'estat actual el resultat dels esdeveniments esdevinguts llarg de la seua història.

- * Lloc.

És l'emplaçament físic on s'ubica el centre històric; inclou les característiques geogràfiques, topogràfiques, topològiques, ambientals, representatives i mítiques de dit espai.

- * Forma urbana.

La forma urbana comprèn l'estructuració de plens i buits, supeditada al disseny dels espais construïts i dels buits associats, donant lloc al que anomenem “teixit urbà”.

- EXOESTRUCTURA → fonaments aplicables a les relacions amb el seu entorn:
  - * Funcionalitat.

Forma en què es desenvolupen internament les diverses qualificacions o usos: habitatge, equipament, espais lliures, públics, privats, etc. i la seua relació amb l'entorn urbà restant.

- * Tipologia edificatòria.

El gruix de l'edificació tinguda en compte en l'anàlisi de la morfologia urbana necessita més precisió per a assolir enteniment més ampli.

- * Connectivitat.

Relació entre el centre històric i la ciutat circumdant, tenint en compte la facilitat de la mobilitat entre ambdues.

- * Representativitat.

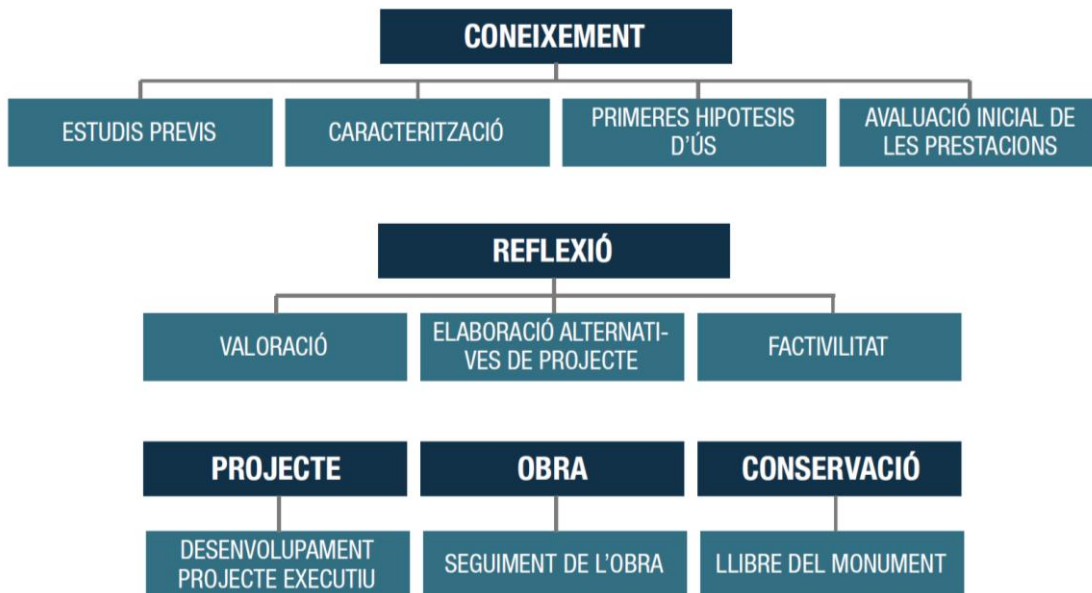
Significat, singularitat o representativitat d'una obra d'arquitectura o d'un escenari urbà, per a la imatge pública pel seu arrelament a la memòria col·lectiva.

4 MECANISMES, motors que impulsen les transformacions patides als centres històrics:

- Polítics: el polític tenen la potestat de crear disposicions legals sobre la seua preservació i restauració; amb expectatives públiques sobre el paper d'aquestes. El centre històric o un monument, poden actuar com a vehicle identitari, connector social, mostra de prestigi...
- Culturals: el centre històric considerat com a "bé cultural"; per la seua qualificació estètica o ambiental; vehicle de coneixement; mòbil d'identificació individual i social; objecte de turisme cultural...
- Econòmics: el centre històric considerat com a "bé econòmic" (Congrés de Bèrgam, 1971); motor econòmic local i/o supralocal.

COM S'APLICA

El MOS és un mètode que ens dóna les eines suficients com per a aconseguir el coneixement del centre històric, essent la primera etapa del procés d'intervenció (conservació, rehabilitació, restauració, etc.). El mètode en si mateix és un manual que inclou les següents parts: Caracterització + Avaluació prestacional + Valoració (C/Ep/V).

Il·lustració 3 Las claves de la rehabilitación y restauración arquitectónica, volumen 4 Intervenciones en la ciudad histórica, pàg.30

1 Caracterització

La caracterització del centre històric es basa en la definició de la seua identitat, aleshores cal dur a terme un procés de comprensió d'ell mateix mitjançant els següents discriminants:

Discriminant disciplinari	Discriminant social
<ul style="list-style-type: none"> - Historial $H(m)$ - Lloc $L(m)$ - Forma urbana $\Phi(m)$ 	<ul style="list-style-type: none"> - Funcionalitat $F(m)$ - Tipologia edificatòria $T(m)$ - Connectivitat $C(m)$ - Representativitat $R(m)$

Llavors, la caracterització del centre històric quedaria així:

$$\{CH = [H(m), L(m), \Phi(m)]; [F(m), T(m), C(m), R(m)]\}$$

Historial

L'estudi del centre històric ha de fer-se tot en tenint en compte que es tracta d'un subjecte històric. Per tal d'extreure les fites existents en la seua evolució cal desgranar els moments i fets esdevinguts al llarg de la història que han sigut motors de canvi en la forma que els seus habitants la perceben i actuen sobre ella. Això ens ajuda a definir les etapes històriques des de l'origen fundacional, fins als nostres dies o el moment previ a la intervenció ("estat inicial"). Aprofitant que la part històrica ja està clarament definida, l'estudi de la resta de discriminants ha de ser diacrònic.

Lloc

El lloc és la definició de l'entorn espacial en el qual s'assenta el centre històric, amb les seues característiques topogràfiques i geològiques, però també climàtiques i ambientals, mítiques, simbòliques i rituals (*genius loci*). (Casals Balagué & González Moreno-Navarro, 2018) Parlem de mítiques, simbòliques i rituals, pel fet que l'origen d'algunes ciutats ve definit per mites, com Teseo a Atenes o Ròmul i Remo a Roma. Però després del mite, apareix la realitat on l'arrelament dels habitants al lloc natal fa que la ciutat en si mateix es convertisca en LLOC, de forma que aquesta es consolida i poc a poc va essent transformada. És per tot això que cal fer un estudi en totes les seues etapes.

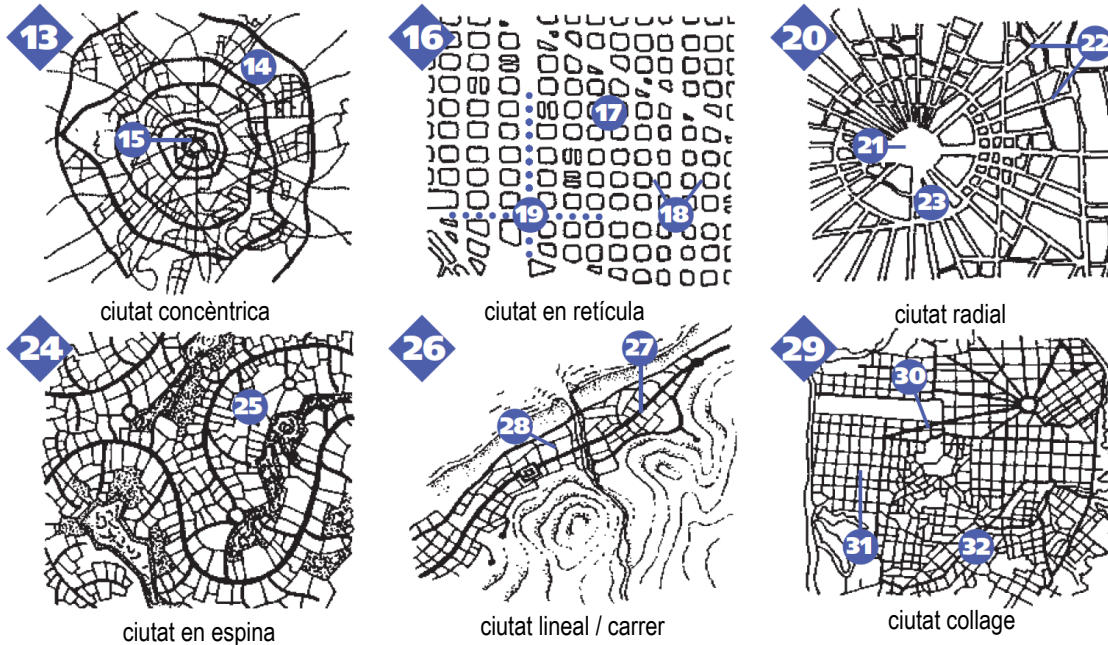
Forma urbana

Entenem com a forma urbana a la conformació de les diferents unitats de la ciutat, principalment les formes, proporcions i relacions entre les vies, les illes i els edificis, tot això s'anomena "teixit

urbà” aquest discriminant ens permet llegir dintre del planejament l'evolució històrica i així arribar a comprendre el desenvolupament.

Normalment, la ciutat té un nucli original i va creixent amb models simples i després amb models més complexes, és per això que de vegades és complicat definir on acaba aquella forma original.

Il·lustració 4 Models de ciutats (Bonada Subirana, et al., 2001)

Funcionalitat

Aquest discriminant pot assemblar-se a la classificació urbanística del sòl, és a dir a l'ús per al que es destina (residencial, dotacional, industrial,..). Aquestes zones funcionals poden haver-hi canviat al llarg del temps, i potser aquestos canvis influencien els canvis en la tipologia edificatòria.

Tipologia edificatòria

La tipologia edificatòria és el coneixement més aprofundit de les edificacions que hi ha dintre de l'àrea d'estudi, aleshores es defineixen els paràmetres urbanístics com volumetria, ocupació edificabilitat, alçades, percentatges de buits, sistemes constructius, revestiments i acabats,...

Connectivitat

És l'estudi de la trama viària en funció de la informació recaptada en la resta de discriminants, que ens dóna una visió del flux de circulació intern tant de trànsit de vianants com de trànsit rodat i el seu paper en la connexió entre les zones funcionals i les àrees delimitades.

Representativitat

Aquest determinant fa referència a la imatge que té la població que allí hi viu, aleshores ha de ser un estudi social fortament psicològic que incloga la major quantitat de col·laboració ciutadana possible. Ací s'inclou tot allò que siga singular, ja siga un monument, edifici emblemàtic, plaça o carrer.

2 Avaluació prestacional

Al cas d'un edifici és molt senzill avaluar les prestacions físiques i ambientals, però quan parlem de un centre històric, s'ha de fer de tota la massa edificada i aleshores no pot ser la suma dels edificis individuals, un a un; sinó del conjunt, dotat d'unes relacions entre ells, i dels buits, que conjuntament configuren l'espai públic del nucli històric, afegit als elements singulars que inclouen els equipaments comunitaris.

3 Valoració

L'esquema valoratiu inclou la massa edificada i els buits urbans, constituint un conjunt dotat de les relacions abans esmentades. La valoració en aquest cas comença per delimitar l'espai considerat com a centre històric, a partir del qual es valoren individualment els seus components, com ara edificis singulars, espais buits, vials,... a partir d'aquesta informació podem valorar existeixen tres tipus de valors coincidents amb els principis que defineixen l'essència del monument i que es componen de valors més simples:

VALORS INSTRUMENTALS	VALORS SIGNIFICATIUS	VALORS DOCUMENTALS
<ul style="list-style-type: none"> • Valor arquitectònic actual • Valor urbanístic • Valor econòmic • Valor ecològic 	<ul style="list-style-type: none"> • Valor vetustat vs novetat • Valor icònic • Valor d'identitat 	<ul style="list-style-type: none"> • Valor arquitectònic històric • Valor històric • Valor antropològic

- Valors instrumentals: relacionats amb l'ús del conjunt edificat
  - Valor arquitectònic actual: avalua el grau de satisfacció o insatisfacció en funció de l'ús potencial que oferta el conjunt edificat.
  - Valor urbanístic: avalua el grau de congruència amb l'entorn immediat o amb l'entorn remot o eixample.
  - Valor econòmic: avalua la relació entre el guany esperat i el cost de les actuacions a executar per a la regeneració o rehabilitació.

- Valor ecològic: avalua el grau d'adequació qualitat mediambiental del barri en el que es troba.
- Valors significatius: referits a la capacitat de representació
  - Valor vetustat vs novetat: avalua la impressió dels espectadors en presenciar el pas del temps en l'espai urbà.
  - Valor icònic: avalua el significat o la representativitat que té el centre històric per als seus habitants.
  - Valor d'identitat: avalua el grau d'importància respecte a la memòria col·lectiva.
- Valors documentals: aporten informació tangible
  - Valor arquitectònic històric: avalua el nivell d'informació que ens dóna el centre històric com a document de la cultura material
  - Valor històric: avalua el nivell d'informació que ens dóna el centre històric com a evolució del context polític-social on es troba.
  - Valor antropològic: avalua la informació que ens dóna com a testimoni de mode d'habitatge.

CRITERIS I PROCEDIMENTS APPLICABLES AL RESTAURO CRÍTIC

Els següents llistats de criteris i procediments són els emprats a la restauració d'edificis. Tot i que de cara a la regeneració del centre històric en el seu conjunt no ens són directament aplicables, si que ho són quan tractem d'actuar sobre un sol immoble, per tal de justificar quines seran les propostes tècniques a utilitzar.

Aquests ens ajuden a englobar la ciutat de forma que siga en si mateix un monument caracteritzat per les diferents tipologies arquitectòniques amb la diversitat de procediments i criteris aplicables segons la caracterització tipològica.

Quan es parla de "tindre criteri" en realitat significa que es té la capacitat de formar un judici, d'elaborar un principi o regla o de prendre una decisió. Per altra banda la manera d'executar allò que hem decidit es duu a terme mitjançant els procediments, que aplicats a la restauració s'han convertit en tècniques d'intervenció. A continuació s'enumeren i s'expliquen els més rellevants.

Criteris

- Compatibilitat: sol referir-se al fet que la introducció d'un nou ús ha de ser compatible amb el caràcter del monument. També han de ser compatibles els materials i elements nous amb els històrics.

- **Completament:** es tracta de realitzar la reconstrucció dels elements que manquen amb o sense dades fefaents sobre com eren.
- **Conservació ambiental:** pretén el manteniment de les condicions espacials i ambientals d'origen.
- **Discernibilitat:** És un dels criteris moderns, nascut com a reacció als criteris mimètics de la restauració estilística la qual, encara que pròpia del segle XIX continuava sent practicada en el XX, quan va ser explícitament proscriu per la Carta d'Atenes de 1931. Tracta d'afegir les parts mancants amb tècniques, materials, disposicions gràfiques,... amb la finalitat que pugui distingir-se d'allò original.
- **Execució diferida:** es tracta de l'execució de l'obra amb les idees inicials però sense projecte que ens diga com s'ha de fer, un exemple clar és la Sagrada Família.
- **Mínima intervenció:** es tracta d'actuar sobre el monument tal qual es defineix amb la mínima intervenció, i si s'actua, amb tota la informació possible.
- **Integració en el o de l'entorn:** el monument, una vegada intervingut ha d'integrar-se funcional i formalment amb l'entorn, aleshores pot ocórrer que el calga modificar siga l'entorn i no el propi monument.
- **Alliberament:** es tracta d'eliminar al monument d'excrecències, tot tenint en compte un estudi previ de quines ho són.
- **Pàtina del temps:** pretén la mostra de les ruïnes arqueològiques tal qual estan, sense realitzar actuacions de completament.
- **Repristinació, restauració estilística o unitat d'estil:** recuperació de l'estat original o del que tenia abans d'una restauració, a fi d'eliminar-ne elements afegits i alteracions produïdes al llarg del temps.
- **Reutilització:** acció i efecte de poder reutilitzar.
- **Reversibilitat:** actuació que permet la tornada una vegada intervingut a un estat anterior sense causar danys, en la mesura de les possibilitats.

Procediments

1. **Addició funcional:** pretén l'addició de nous elements que contrasten molt visualment amb allò existent per fer veure la diferència entre ambdós elements.
2. **Analogia:** es tracta de completar parts de l'edifici amb formes més simples, valorant la distinció i no el mimetisme

3. Anastilosi (del grec ἀνά "cap amunt" i στήλη "columna"): inclosa en l'apartat 4 de la carta d'Atenes, tècnica de reconstrucció d'un monument en ruïnes a partir de l'estudi de la base original que se'n conserva..
4. "a rudere": consisteix en deixar la ruïna i mostrar-la tal qual ha quedat.
5. "com'era e dov'era": pretén la reconstrucció exacta, tal qual era i on estava.
6. Consolidació: consisteix en reunir, tornar a ajuntar alguna cosa fracció o trencat, de manera que quede ferm (Lengua, 2014), per exemple el coliseu de Roma.
7. Contrast: pretén l'execució d'actuacions de consolidació amb tècniques actuals que visualment contrasten amb allò existent.
8. Diacronia harmònica: fer denotar que són de diferents èpoques però de forma que quede perfectament integrat en l'entorn, és a dir, restauració i completat d'elements mancants amb procediments actuals i que a simple vista no s'observe la diferència amb l'original, però que quan t'apropes es diferencia perfectament
9. Esponjament o "diradamento" versus esbudellat o "sventramento": procés de remodelació de la ciutat que pretén el canvi radical del teixit urbà.
10. Incorporació de noves tecnologies: dotació de tecnologies actuals a les instal·lacions
11. Reconstruccions, tipus:
  - a. com a mitjans
    - i. Reconstrucció mimètica (mimesi): reconstrucció tal qual era
    - ii. Reconstrucció simplificada o reintegració de la imatge: reconstrucció d'un element molt ornamentat amb línies més simples, de forma que es denote la diferència amb l'original.
    - iii. Reconstrucció tipològica: reconstrucció de l'element amb la mateixa tipologia, però no amb els mateixos materials, és a dir, per exemple, si existia un arc ogival refer-lo amb altres tècniques constructives
    - iv. Restauració filològica: restauració amb les mateixes línies de llenguatge de l'arquitectura original, però no mimètica
    - v. Reconstrucció virtual o "restauro mentale": amb tècniques actuals i la utilització d'ombres, realitat virtual o marques en el terra entre d'altres, es pretén fer veure el que allí hi havia i ara ja no està.
  - b. Com a finalitat
    - i. Reconstrucció didàctica: es tracta de fer una reconstrucció per ajudar-nos a entendre com era, per exemple les maquetes de la sagrada família.

- ii. Reconstrucció significativa: tracta de realitzar la consolidació de la ruïna, al mateix temps que es busca trobar la imatge de l'original.
- 12.Reintegració de llacunes: inclosa a la carta de Venècia, pretén la reconstrucció de parts mancants de forma discernible per carència de materials, com per exemple el tram d'un mur.
- 13.Reintegració de la imatge: reconstrucció amb tècniques actuals amb acabat igual que l'original
- 14.Sòlid capaç: reconstrucció temporal paral·lela a l'original per a fer entendre com era originalment, potser de forma virtual, però amb simplificació dels detalls.
- 15.Substitució: pretén la substitució total d'un element, normalment es fa per no mantenir-lo exposat al deteriorament.

FONTS+RECURSOS

Mètode Objectiu Sistèmic

L'aplicació del Mètode Sistèmic a la intervenció de la ciutat històrica està basada en la restauració arquitectònica i aquesta es troba condicionada pels següents factors:

- *Perfil de l'arquitecte espanyol, amb més coneixements tècnics que el perfil europeu, en general.*
- *Visió històrico-constructiva de la Restauració.*
- *Visió de la Restauració Arquitectònica condicionada per l'exercici real de la professió.*

Això afegit a la complexitat de trobar una postura, teoria o mètode per a la restauració arquitectònica ha fet que els professionals Albert Casals Balagué, Mariona Genís Vinyals i Jose Luis Moreno-Navarro desenvoluparen el Mètode Objectiu-Sistèmic (Casals Balagué, et al., 2018). Aquest mètode aplicat a la intervenció de la ciutat històrica (Casals Balagué & González Moreno-Navarro, 2018), té en compte que per poder anomenar-lo centre històric el seu nucli ha d'haver-se mantingut inalterable al llarg de la història. I és aquest fet el que ens permet valorar-lo i ens dona les eines per apreuar-lo. En aquest cas, i com que el nucli del poble de Catadau s'ha mantingut al llarg dels segles ens permet la seua aplicació.

Enquadrament històric

Per a realitzar l'enquadrament històric s'han tingut en compte moltes i diverses fonts d'informació, ja que per poder esbrinar la certesa dels fets, ordenar-los i posar-los en context quan les fonts de les que es disposen no totes són massa fiables i a sobre es contradiuen, ha

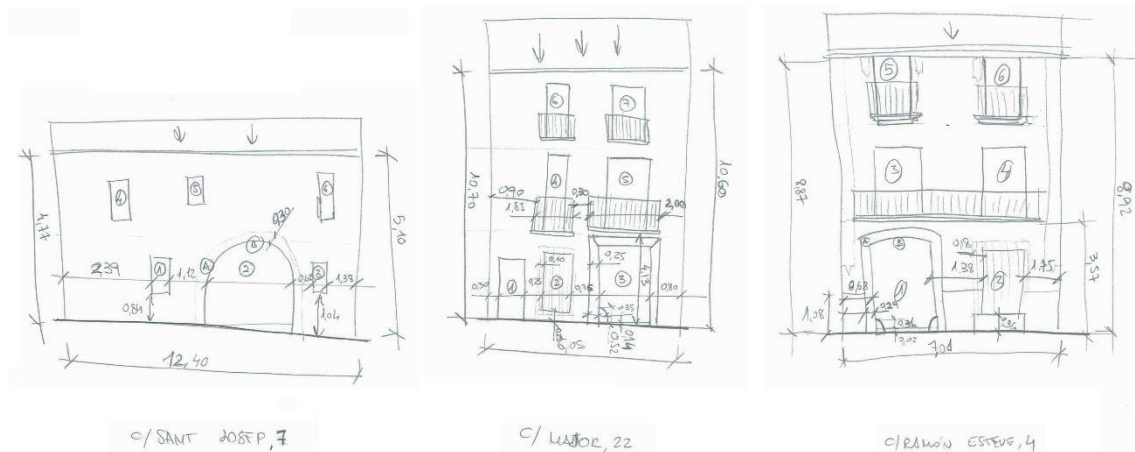
sigut molt complicat. Potser les dades aportades no siguen finalment les correctes però per al meu criteri, amb les fonts de les que dispose, les done per vàlides.

S'han consultat llibres d'història específics del poble com és "Introducción a la historia de Catadau" (Bisbal Gil, et al., 1990), del marquesat (Lombai, Catadau i Alfar) com són "El patrimoni arqueològic del Marquesat de Llombai i el Servei d'Investigació Prehistòrica (SIP) de la Diputació de València" (Bisbal Chinesta, 2007) i "Francisco Benlloch. Descripción del marquesat de Llombai" (Climent, 2007), a més de webs com www.ca.wikipedia.org, www.rah.es (Real Academia de la Historia), www.elsborja.cat i la pròpia de l'Ajuntament de Catadau www.catadau.es, a més d'articles, actes de conferències i revistes com "Los distritos industriales en el marquesado de Llombai: Desde la expulsión de los moriscos hasta las prendas de piel" (Climent Serrano, 2010).

Amb tot açò s'ha elaborat una cronologia i uns plànols que inclouen fets històrics units al context social, polític i com no a l'urbanisme i l'arquitectura.

Treball de camp

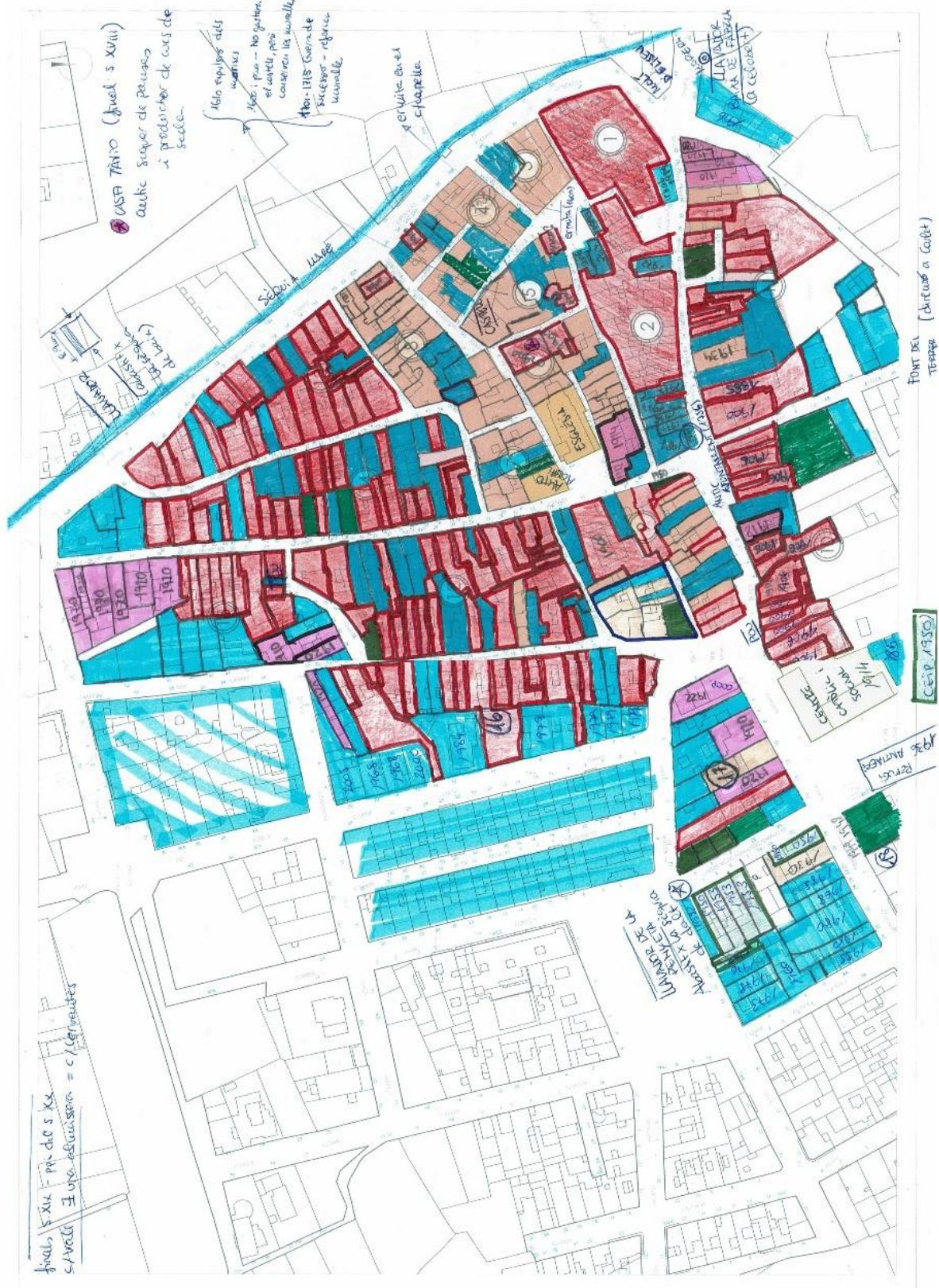
Per a la realització de l'estudi tipològic s'ha realitzat un aixecament gràfic i croquis de les façanes que després ha servit per a analitzar més profundament cada element que les compona.

Il·lustració 5 Croquis de les façanes per a l'estudi tipològic

Paral·lelament s'han confeccionat una sèrie de plànols en els que es veu el creixement de la població, des del segle XVIII fins a l'actualitat. Aquest s'ha elaborat mitjançant les dates de construcció de cadastre contrastades amb les dates que apareixen en moltes façanes de la població. De forma que s'ha obtingut un mapeig de l'evolució històrica urbanística.

Il·lustració 6 Plànol ubicació de vivendes segons any de construcció (treball de camp)

MEMÒRIA

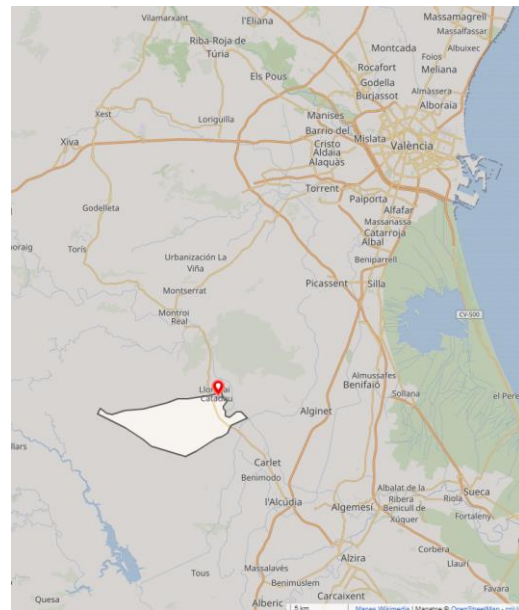
ENQUADRAMENT HISTÒRIC

ORÍGENS

Municipi del País Valencià situat a la comarca de la Ribera Alta. Limita amb Alfarb, Carlet, Llombai i Tous (a la mateixa comarca); i amb Dosaigües (a la Foia de Bunyol).

Il·lustració 7 Ubicació de Catadau respecte del País Valencià
(Vikipèdia, l'enciclopèdia lliure, s.f.)

Catadau té el seu origen en una alqueria musulmana, el topònim de la qual podria vindre de qat ad-dabur (parcel·la de ponent) o de qat a Daáwud (parcel·la de Dawud). D'aquest origen provenen les restes d'una antiga fortalesa medieval, executada amb la tècnica de la tàpia. Segons Benlloch , es tracta *“de el torreón que está en el centro de el hoy establecido en emphyteusis á la leal familia de los Estruchs de la misma arquitectura, y material que la de el Palacio de Alfarbe que devio servir de Castillo, y Baluarte para la defensa de este lugar”*. (Climent, 2007)

Il·lustració 8 Vistes de les restes del castell musulmà

Il·lustració 9 Vistes de les restes del castell musulmà

Tot i això els primers vestigis de poblament es trobaren a la Cova de l'Avellanera amb restes humanes, banyes, ceràmica tosca i petits objectes de sílex que emmarquen aquest jaciment en el neolític. Altres restes a la font del Baladre, el barranc dels Calderers o la llima del barranc dels Camallos situen aquests poblaments a l'edat del bronze on s'han trobat enterraments. De l'època romana apareixen fragments de terra sigil·lata al Granotar; s'han trobat algunes restes arqueològiques d'època iberoromana al cementiri, tot i que aquestes últimes han estat espoliades per la ubicació d'un eco-parc.

El que és clar és que la zona va ser poblada per tribus transhumants, que deixaven empremta pel seu pas en les coves i racons. L'existència dels pobles de Catadau Llombai i Alfarb es remunta a l'època romana. Segons alguns autors s'esmenta la comarca ja en temps de Sertorio (80 a.d.C), sembla ser que es va lliurar una batalla en el paratge de l'Arquillo al costat de les faldes de la muntanya de la "Talaia", prop de Llombai entre les legions romanes i les tropes de Sertorio.

EDAT MITJANA

Cap a l'any 675, durant el renovat concili de Toledo, Catadaur (Catadau), juntament amb Alfarbe (Alfarb) i Alumber (Llombai) formaven part dels últims llocs dintre de les fites del Bisbat d'Elx. Així va ser fins a l'arribada dels musulmans que van envair aquestes regions l'any 715, acabdillades per Abd-al-Aziz ibn Musa fill del cacic Musa. (Ajuntament de Catadau, 2022)

L'origen de la població actual el trobem en una alqueria musulmana el topònim de la qual podria vindre de qat ad-dabur (parcel·la de ponent). Apareix inscrit inicialment al Llibre del Repartiment

com *Catadaur* (topònim provinent del visigot, Cat i Daur, que vol dir propietat de Daur). En aquesta època Catadau no seria més que un reduït caseriu situat prop de la torre.

A partir d'aquesta data, tot es redueix a hipòtesi i a les conjectures, a partir dels diversos útils, atuells i objectes trobats en diversos llocs com el paratge de Torixí.

Més tard l'alqueria fou donada al cavaller Guillem de Gaulàbia per Jaume I, com a pagament pels serveis prestats al rei durant la Reconquesta de la terra Valenciana, juntament amb la Vall d'Alcalano i Alumber de Llombai, l'any 1238, com queda reflectit al full 35 del "Llibre del Repartiment". Actualment es correspon amb els pobles de la Vall dels Alcalans.

Durant l'edat mitjana va passar per les mans de diversos senyors feudals, entre ells Roman de Riusec que la va comprar el 1357, Arnau Joan el 1358 i Centelles a finals del segle XIV, per a acabar essent propietari en Joan de Borja, segon Duc de Gandia i baró de Llombai.

A la seua mort, aquest títol, juntament amb les seves possessions foren llegats en herència al Ducat de Gandia, propietat de la família dels Borja.

EDAT MODERNA

En 1522, el poble fou saquejat pels agermanats d'Alzira, on aleshores tots els moriscs van ser batejats a la força. Anys més tard el segon duc de Gandia, cedia el cabdalat de Llombai al seu fill, en Francesc de Borja. Qui es va casar amb "Doña" Leonor de Castro durant regnat de Carles I d'Espanya i V d'Alemanya, l'estiu del 1529 i fou nomenat primer Marqués de Llombai al setembre del mateix any, el territori del qual comprenia Alfarp, Catadau i Llombai. En honor d'aquests esdeveniments, i després de les dures condicions per les que havia passat el poble, s'atorgà la Corona Reial a l'Escut de Catadau.

Abans de l'expulsió dels moriscos en octubre de 1610, el poble comptava amb 77 famílies i que augmentaren fins a 200 les vespres de l'expulsió, que serien al voltant de 130 cases. Des d'aleshores restà despoblada fins el 1611 en què s'hi concedeix l'u de maig carta pobla per al repoblament del municipi, on 35 anys després solament hi estaven habitaven 50 cases, arribant el 1713 a les 90. Fins aleshores es realitzava una agricultura de subsistència per minifundis, però a partir d'aquest moment el repartiment de les terres donà lloc a una economia de mercat i va afavorir l'excedent del cultiu de morera i en conseqüència la producció de seda. Molt preuada, pel que explica Benlloch que la compara amb la produïda a Puçol.

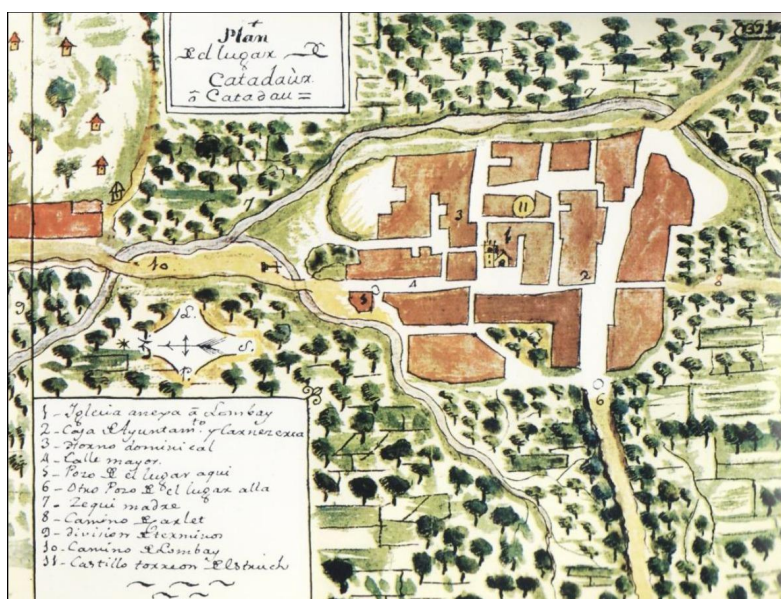
En 1649 es va començar a construir l'església de Sant Pere Apòstol, la qual dependria de la parròquia de Lombai fins al 1725. Segons Benlloch, "consta de su iglesia anexa al curato de Lombay, é incorporada á la sacra Minerva de Roma, y por esso todos los meses se haze procesion sacramental á la hora de sexta despues de la misa mayor. Estan corto su templo dedicado á San Pedro Apostol, y tan arruinado, que al pueblo le ha sido forzoso reedificarle, alargandole por los Pies, ó Puerta que rectamente mira al Poniente, cuya obra se esta actualmente con calor, y animosamente edificando de Limosna, y carga

Il·lustració 10 Església Sant Pere Apòstol de Catadau

concejil voluntaria, y comprometida por los populares, á influxos de el vicario de este lugar, que lo es un Religioso dominico, que á sus expensas mantiene el pueblo". (Climent Ferrando, s.f.) Pel que sembla eren temps pròspers, ja que el 1750 es van ampliar les obres d'aquesta.

Segons consta al llibre de Benlloch, Catadau tenia ja 188 cases habitades en 1756, i això significava que en poc més d'un segle el poble havia triplicat les seues vivendes i els habitants. El poble tindria la següent distribució, la qual podem endevinar avui en dia ja que en realitat no ha canviat massa des d'aleshores:

Il·lustració 11 Plànol de Catadau any 1756 de Francisco Benlloch (EDS, 1995)

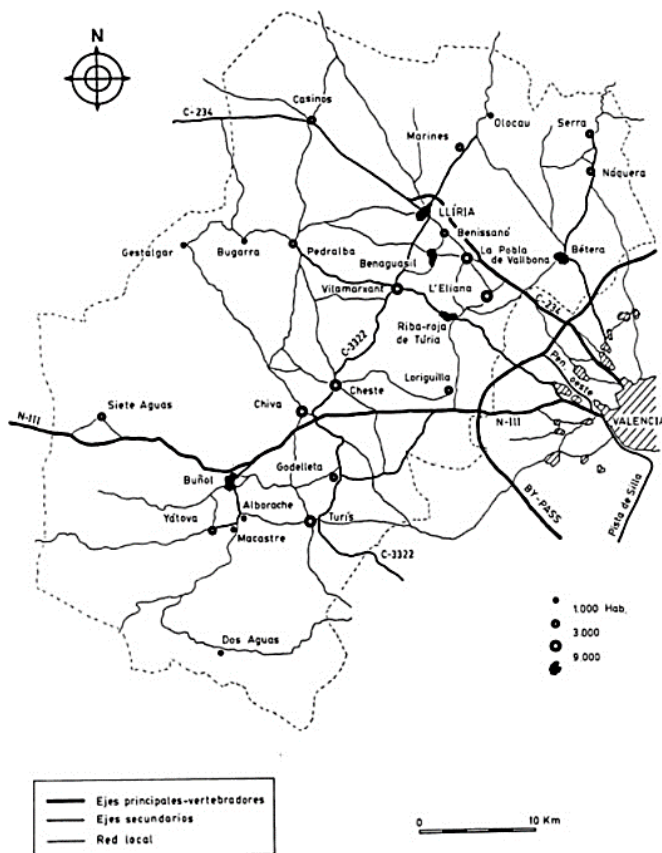
Segons el cens de Floridablanca de l'any 1787, el cens augmentà de 912 persones des de la visita de Benlloch a les 1756, és a dir, en trenta anys es va duplicar.

Catadau, Llombai i Alfarb, romangueren al marquesat, fins l'any 1809, quan es va aconseguir la segregació i la seua conversió en vila de reialenc.

ÈPOCA CONTEMPORÀNIA

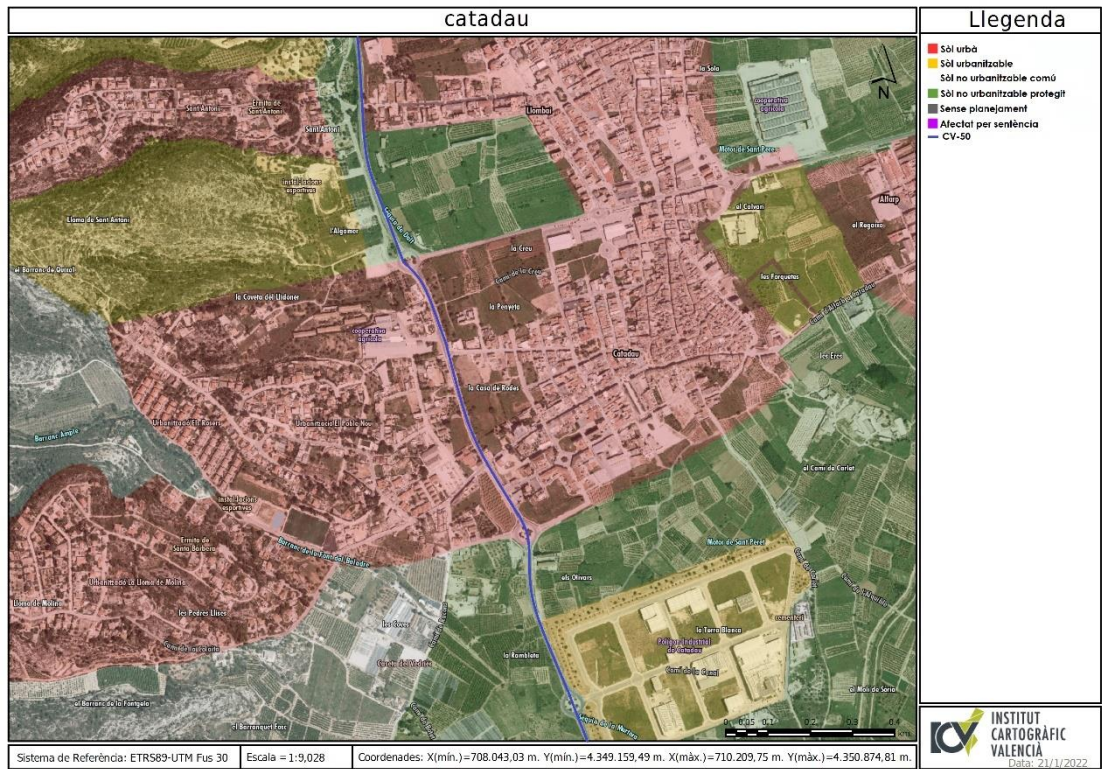
A mitjan aquest segle XVIII, Catadau tenia 5.538 fanecades de secà i 1719 de regadiu, superant en ambdós casos a Llombai i Alfarb. El principal cultiu era el de la fulla de morera per a l'alimentació del cuc de seda, amb la qual es fabricaven els teixits de seda de primera qualitat, d'aquest fet prové el nom de la plaça del Cuch. El segon cultiu en importància era l'olivera, per a l'obtenció de l'oli, bé molt preuat igualment.

La carretera N-3322 Llíria-Chiva-Alzira-Tavernes, actual CV-50, que travessa la localitat pel mig del nucli urbà, va començar a construir-se el 1860, la qual fou de gran importància per al desplaçament dels habitants a la capital i altres indrets de la província.

Il·lustració 12 Traçat del sistema d'autovies i principals carreteres del Camp del Túria i de la Foia de Bunyol - (Pla, 1992) pàgina 30

Il·lustració 13 Carretera CV-50 al seu pas per Catadau, que parteix en dos el nucli urbà (Generalitat Valenciana, 2022)

A finals del segle XVIII esdevingué una crisi de la indústria sedera, provocada per diversos factors, com fou la importació de teixits provinents de França, la inflació a nivell nacional per la importació d'or d'Amèrica i les guerres napoleòniques. Açò produí una reconversió del conreu de les terres a la producció de vinyes, tabac, tarongers i altres de menor importància.

Per altra banda la successió de 4 onades de còlera datades en 1834, 1854-55, 1865 i 1885, van fer minvar la població provocant crisis de subsistència, tot això afegit als preàmbuls de les terceres guerres carlines (1873).

Al segle XIX, i com a conseqüència del pla de desamortització de Mendizábal de 1836, que va comportar un fre al latifundisme, continuaren apareixent, grans construccions i propietats (alqueries i masies), com una manera de protegir les inversions en béns immobles:

- l'hereteu "Villa Cristina", més coneguda com "Casa Izquierdo" pel cognom del seu primer propietari, en Joaquim Izquierdo. Data del 1883, com consta en la façana de la casa, la qual ocupava (i encara ocupa), amb les seues àrees de servei, quasi cinc fanecades arribant a concentrar una propietat de quasi 3.000 fanecades durant la seua època de major esplendor, la major part dedicades als cultius de vinya i garroferes, per a la producció de vins i panses, aquestes molt preuades a l'estranger.

Il·lustració 14 Detall façana principal heretiu "Villa Cristina"

Il·lustració 15 Heretiu "Villa Cristina" - Façana principal i dreta

Il·lustració 16 Heretiu "Villa Cristina" - Façana posterior i dreta

- l'Alqueria de "Tasso", ubicada a la partida les Mallaetes, més a prop del poble, de la qual actualment sols queden en peu unes poques restes i una façana bastant ben conservada.

Il·lustració 17 Alqueria de Tasso - façana principal

Il·lustració 18 Alqueria de Tasso - façana principal i restes de la dreta

Il·lustració 19 Alqueria de Tasso - restes de façana posterior

Il·lustració 20 Alqueria de Tasso - restes de façana esquerra

Il·lustració 21 Alqueria de Tasso - restes del pati interior

- “Casa Bosch” o “Casa del Notari”, on les terres i la pròpia casa es troba entre els termes municipals de Catadau i Carlet i que actualment continua en ús però amb bastant modificacions i excrescències

Il·lustració 22 Casa Bosch o Casa del Notari - façana principal SO i dreta NO

Il·lustració 23 Casa Bosch o Casa del Notari - façana esquerra SE

Il·lustració 24 Casa Bosch o Casa del Notari - façana posterior N

- Molí d'Eliseu, antic molí ubicat al carrer camí Catadau, actualment sols queda en peu els tancament de planta baixa, la resta és tot nou.
- Molí de Soria: molí fariner construït entre els anys 1812 i 1814, que romangué en ús fins als anys 1930. (Sanz Viñuelas, 2017) Ubicat molt a prop del riu Magre.

Les primeres dècades del segle XX constituïren una etapa de progrés continuat, que s'observa en la millora de serveis com la instal·lació de línies elèctriques i enllumenat públic, la construcció d'algunes fonts amb la intenció de formar un servei d'aigua potable per al poble i la construcció de l'escorxador Municipal (1910) i la Cooperativa de Catadau (1922). Aleshores la vida política que convivia amb el caciquisme es divideix entre les dues faccions més importants: "Els Llents" (conservadors integrats per llauradors acomodats, professionals, comerciants i jornalers de dretes) i "Els Desgarrats" (progressistes integrats per jornalers i llauradors d'esquerres).

Il·lustració 25 Escorxador Municipal (1910) - Avinguda Santa Bàrbara, 69

Il·lustració 26 Societat Agrícola (1922)

És en aquest moment, al 1914, quan es construeix el Centre Catòlic i Social, obra d'en Enrique Viedma i Vidal (Joares Climent, 2012), el qual ha esdevingut una mena de símbol urbà.

Il·lustració 27 Centre Catòlic i Social

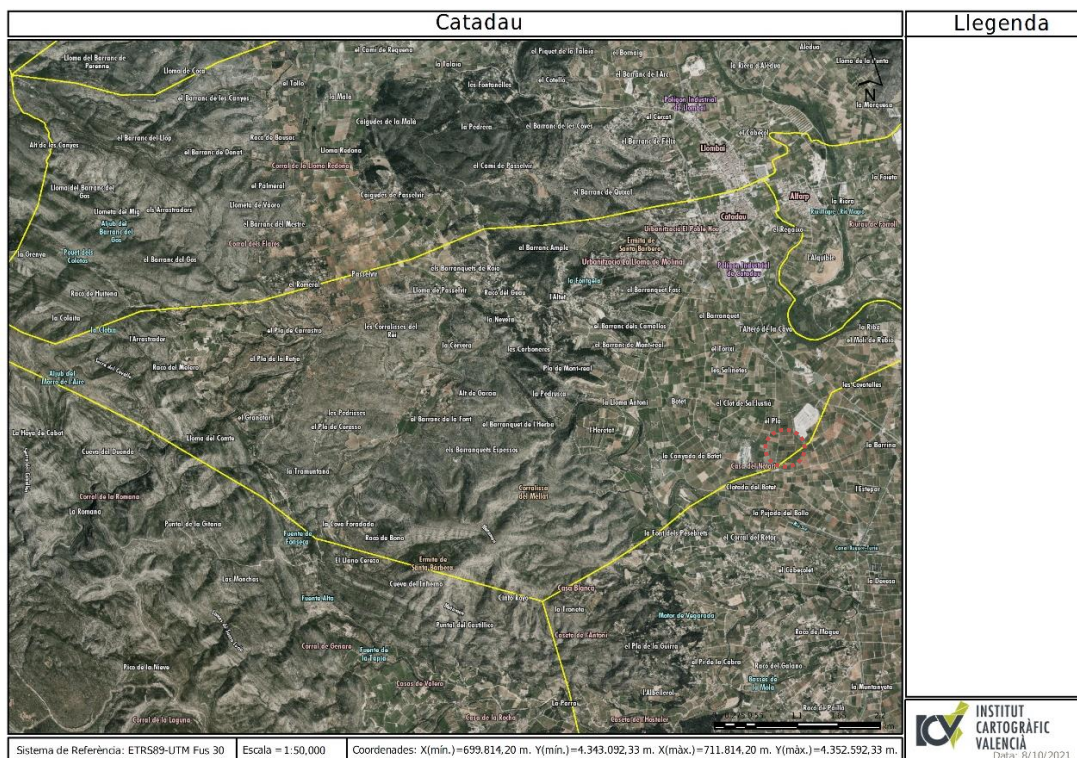
L'arribada de la pandèmia produïda per la grip espanyola es va emportar la vida de més de 50 persones entre els anys 1918 i 1920. La qual cosa va fer minvar la població afegit a la riuada del 1919, anomenada com Riuada de Sant Miquel per haver-se produït el 29 de setembre, que va negar tota la zona del raval del poble (Sanz Viñuelas, 2019).

La guerra civil va comportar conseqüències molt importants a Catadau, no havent de lamentar cap baixa, ja que el poble va assumir la postura de defensar la seguretat i la vida dels seus

habitants. Especialment pel fet que la primavera del 1938 es va construir un aeròdrom militar en la partida del Pla, entre la “Casa Bosch” i “Villa Cristina”, les quals es van prendre com a construccions per al servei d'aquest aeroport.

La masia de Bosch es va dedicar a l'habitatge de l'oficialitat i la “Villa Cristina” per a la tropa. Es va pintar en la primera un camuflatge amb motius vegetals (sostre i parets) i al costat d'aquesta, es va situar un refugi per a ser usat en cas de bombardeig. Les restes d'un carro blindat eren testimonis de l'ús militar de la zona. Aquest aeroport no va tindre un paper important durant la guerra civil ja que els avions que tenia la República no podien comparar-se amb els del bàndol revoltat, tanmateix la seua existència, no era ben vista pels habitants del municipi.

Després de la guerra, es va prohibir durant bastants anys la plantació d'arbres de gran grandària en la partida del Pla, amb la finalitat de fer més fàcil la possibilitat de convertir el terreny en un nou aeroport en cas de ser necessari. Aquesta mesura va ocasionar que el Pla (situat a la imatge al peu) es convertís en una excel·lent zona de vinya, on es collien grans quantitats de raïm de taula (principalment moscatell). Molts anys després aquestes plantacions es van substituir per tarongers, i després per bresquilleres i caquiers, on el rendiment dels quals es va anar fent més eficient pel que fa a l'ús de l'aigua, amb l'ús del sistema per degoteig.

Il·lustració 28 Catadau, toponimic (Institut Cartogràfic Valencià, s.f.)

La postguerra fou una època on el conreu del tabac, vinyes i tarongers tingué el màxim esplendor. La producció de raïm de taula (roseti, cardinal i moscatell) i la producció de vi

moscatell impulsaren la inauguració de la cooperativa del Marquesat el 1954, que tingué el seu zenit als anys 70 i que poc a poc va desaparèixer.

A partir dels anys 50 s'estengué la producció avícola i la indústria pelletera. La producció avícola, roman encara en actiu, però la pelletera, tot i arribar en l'any 1992 a haver-hi 20 fàbriques i 100 botigues entre Catadau, Llombai i Alfarp, ha restat en declivi fins a la tancada total amb grans pèrdues.

En els últims 30 anys el poble s'ha desenvolupat de cara a la modernitat, tot i que segueix essent un poblet amb un alt percentatge de cultius, les noves tecnologies, la gent que l'habita ja molta amb estudis i la creació d'un xicotet polígon industrial al 2006, han esdevingut la modernització del mateix, el creixement més ordenat i una clara evolució a la cura del poble i la culturització de la seua gent.

EVOLUCIÓ URBANÍSTICA

Abans de l'expulsió dels moriscos del poble el 1610, el poble comptava amb unes 130 cases. Des d'aleshores restà despoblada fins a la concessió de la carat pobla el 1611 i 35 anys després solament hi estaven habitades 50 cases, tot i això, en 1649 comencen les obres de construcció de l'església.

En 1713 es compten 90 cases habitades, la qual cosa indica un augment important de la població, però sobretot als següents 40 anys que es dupliquen havent-n'hi 188.

El primer plànol que es conserva de la localitat és el grafat per en Francisco Benlloch del 1756 i mostra una localitat xicoteta de tipus lineal que creix de cara a la població veïna Llombai, la qual, aleshores tenia molta més importància, degut a que allí hi havia el convent dels dominics de la Santa Creu, fundat per en Francesc de Borja, III duc de Gandia. Fou així fins a la desamortització de Mendizábal (1836) quan es va dissoldre l'ordre i després amb la vinguda de la Guerra Civil que es van perdre terres, cultius i es van disgregar i enderrocar edificacions. Catadau, no conserva a penes vestigis de l'època dels Borja, tret de la trama urbana en la part antiga de la població, on hi ha alguns edificis amb elements arquitectònics històrics.

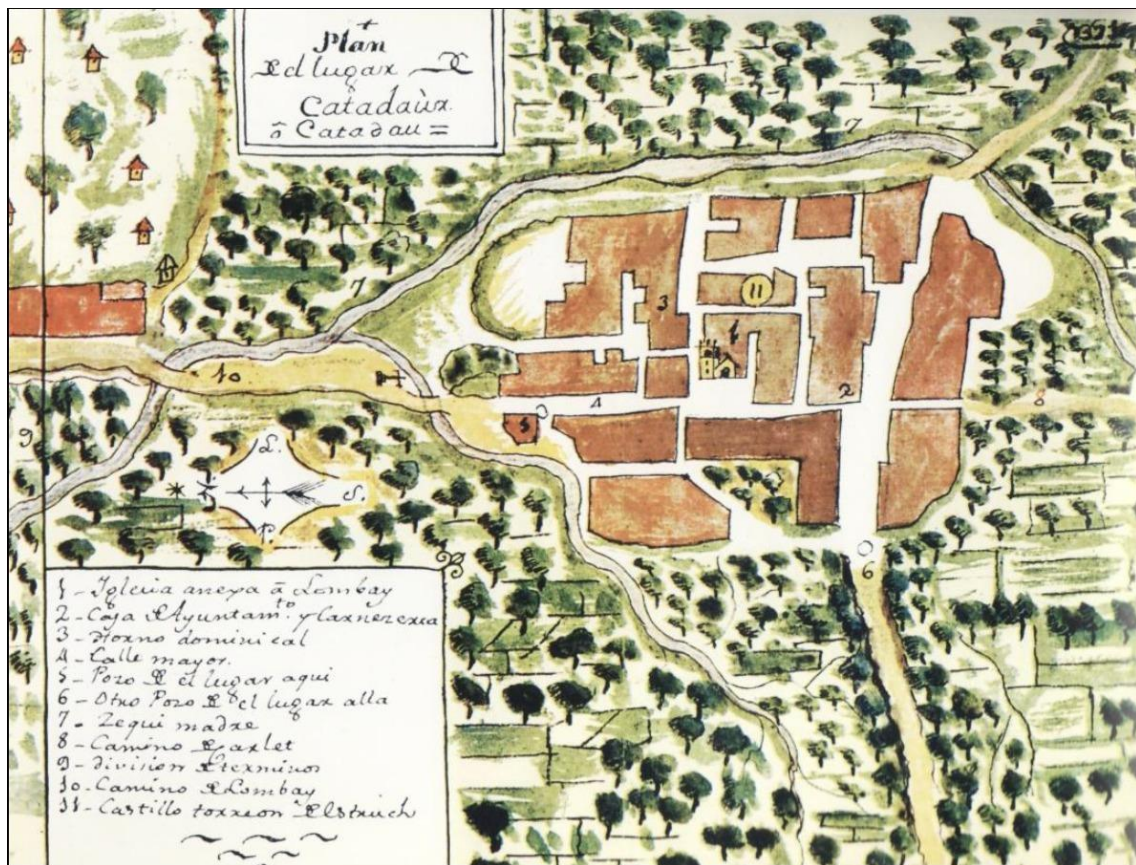

Il·lustració 29 Església de la Santa Creu i restes del claustre del convent dels dominics 1548 (Generalitat Valenciana, s.f.)

Tal i com s'observa en les dues imatges següents, el carrer principal al voltant del qual s'articula tota la població anomenat carrer Major fins a l'actualitat, es troben l'església de Sant Pere Apòstol, el forn i l'ajuntament, està orientat de cara a Llombai, i així ho representa Benlloch.

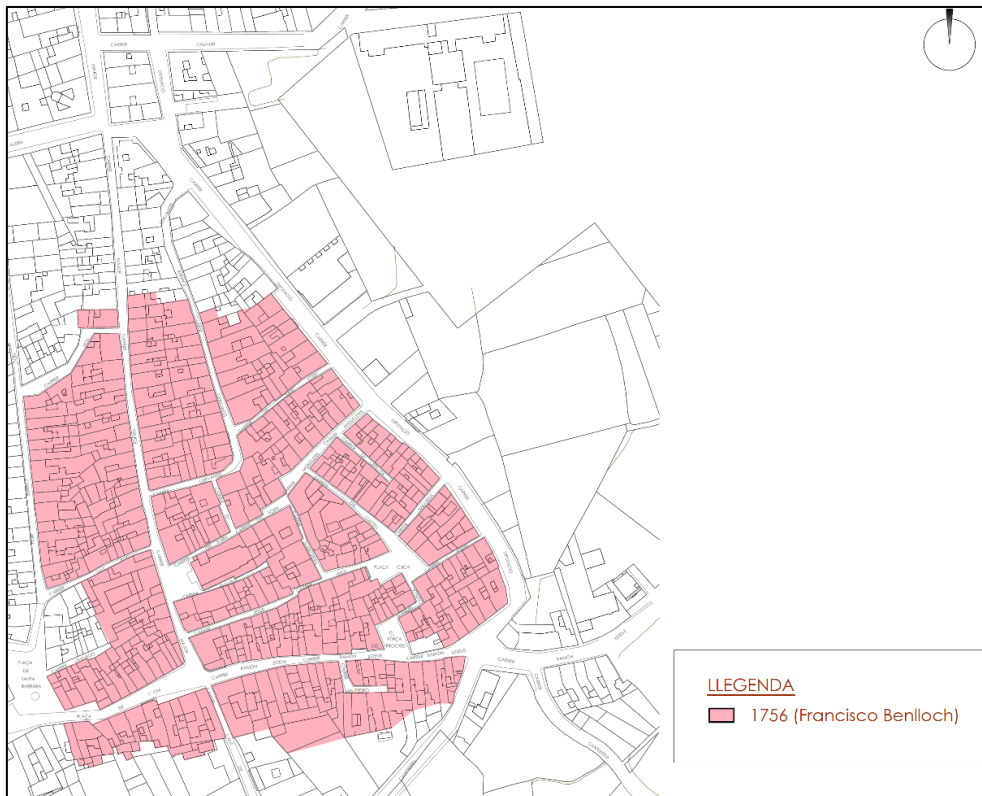
Hi trobem dos nuclis socials, la plaça de l'església i la plaça del Cuch. Ambdues representatives de la vida quotidiana, una referida a part la religiosa i l'altra a la del treball. Aquesta última pren el nom del que aleshores era un dels principals negocis de la gent de Catadau, de la fulla de morera per a l'alimentació del cuc de seda, amb la qual es fabricaven els teixits de seda de primera qualitat.

Il·lustració 30 Catadau al 1756 (EDS, 1995)

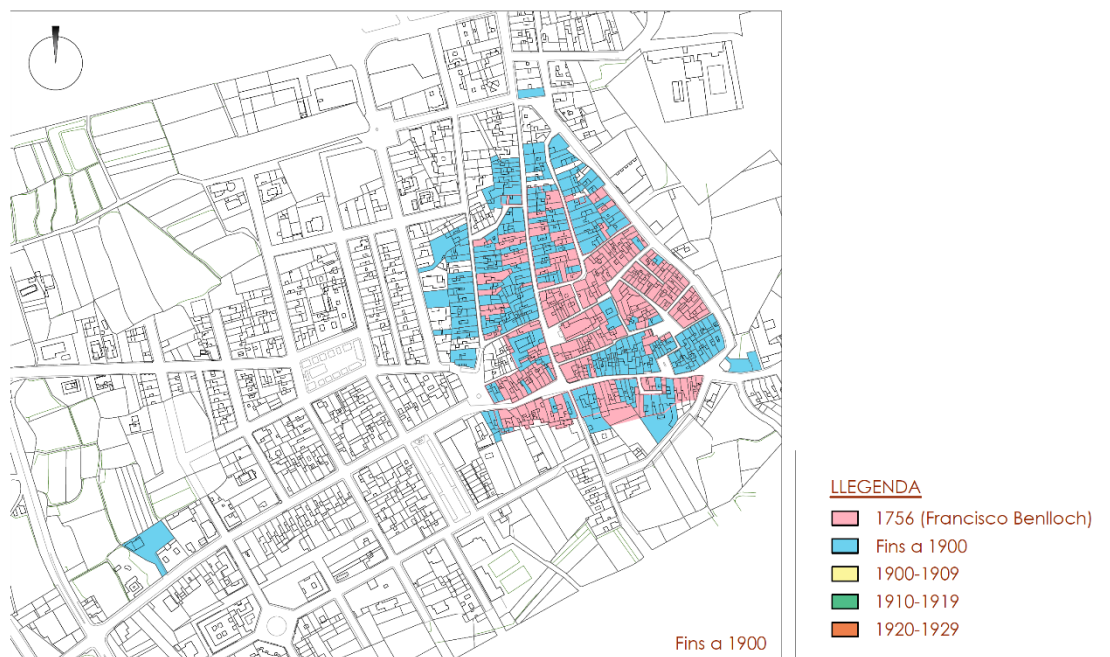

Il·lustració 31 Extracte del plànol 05 - ocupació del casc urbà abans del 1756

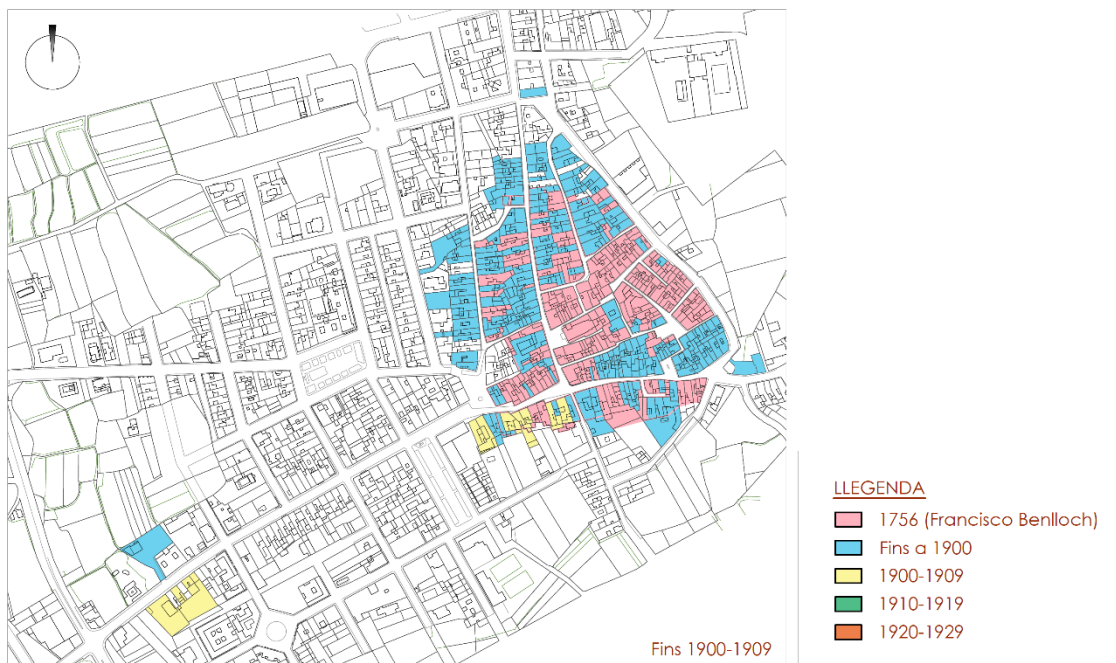
A conseqüència del pla de desamortització de Mendizábal (1836), continuaren apareixent grans construccions i propietats (hereteus com “Villa Cristina” o “Casa Tasso”), per protegir les inversions en béns immobles. Malgrat les diverses onades de l'epidèmia de còlera es denota el creixement demogràfic i l'edificació noves vivendes.

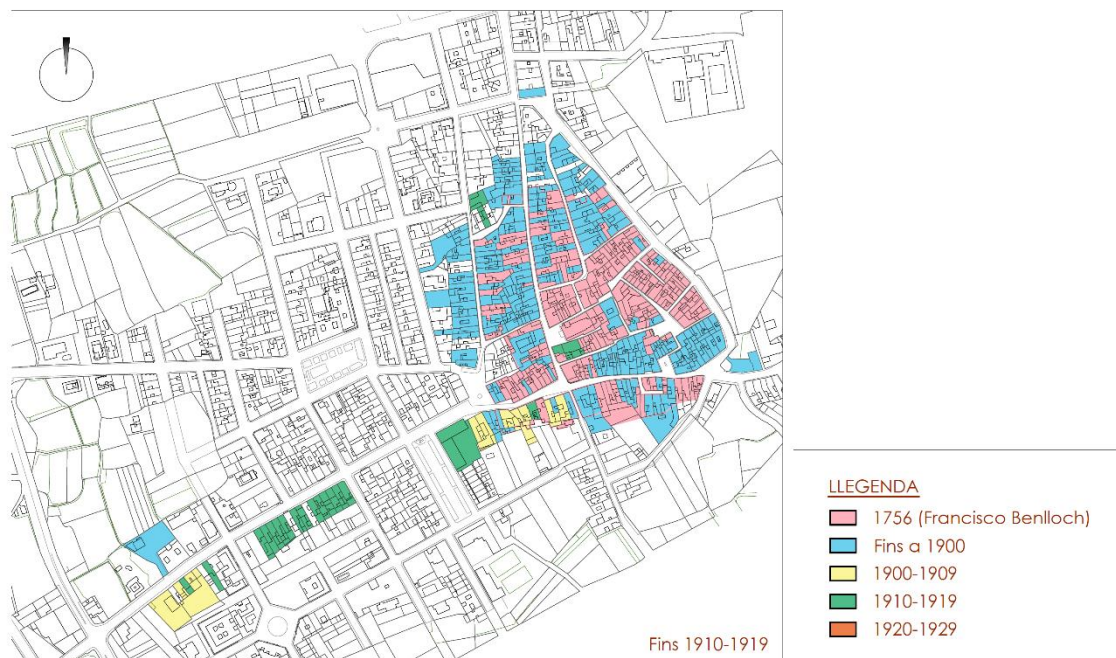
Il·lustració 32 Extracte del plànol 06 - Evolució del casc urbà 1756-1900

Tal i com s'ha esmentat anteriorment, el casc urbà creix al voltant del carrer major, eix vertebral de la població i on s'ubiquen tots els serveis necessaris per a la vida dels seus habitants: ajuntament, església, forn... tot i això apareix una nova tendència que poc a poc va fent-se visible i que en les primeres dècades del segle XX va agafant forma.

Il·lustració 33 Extracte del plànol 06 - Evolució del casc urbà 1900-1909

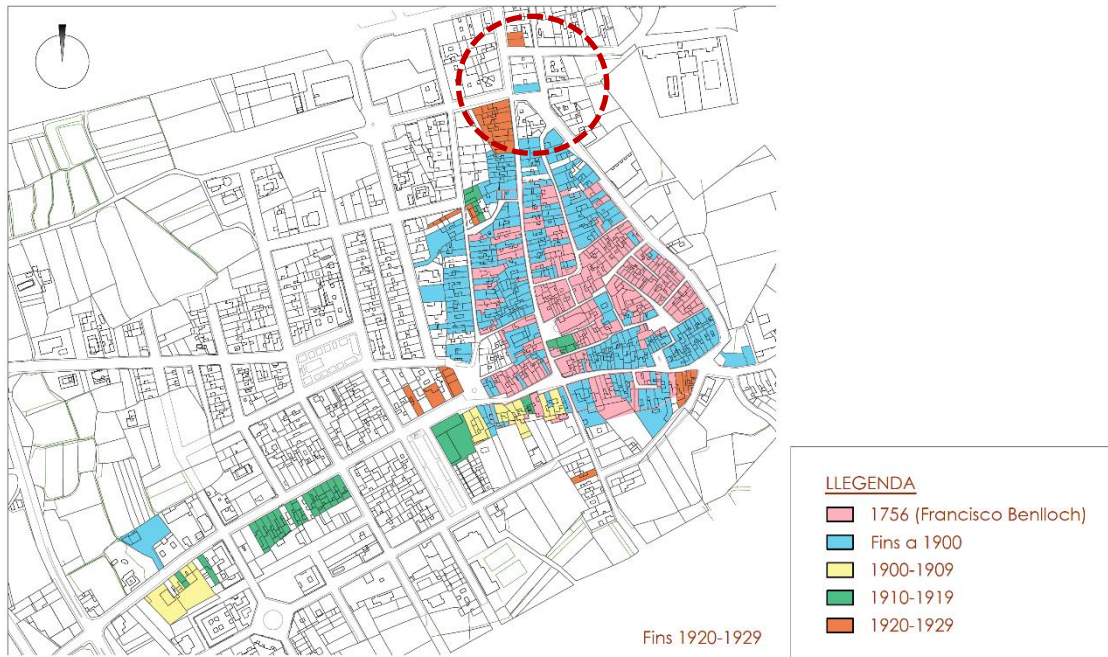

Il·lustració 34 Extracte del plànol 06 - Evolució del casc urbà 1910-1919

Contràriament al context polític nacional, a Catadau hi ha una estabilitat econòmica i social, que aporta prosperitat i això fa que el poble s'organitze, de forma que s'instal·la la línia elèctrica i enllumenat públic, es crea la cooperativa (1922), es construeixen fonts per a l'abastiment d'aigua

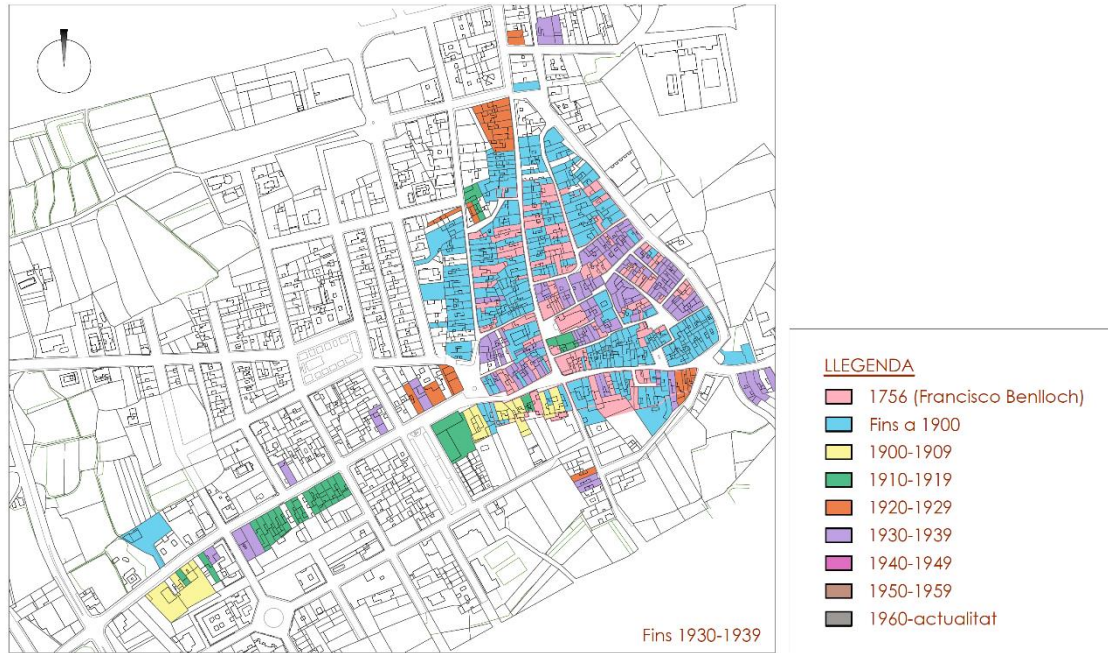
potable, tot això conjuntament amb la construcció de la carretera CV-50 Tavernes-Llíria, a mitjan segle XIX, fa que la població cresca fortament en la direcció que actualment segueix l'avinguda Santa Bàrbara (camí més curt per a arribar a la CV-50 des del nucli urbà). Avui en dia, aquesta avinguda és la via principal del poble, i té tot el sentit, ja que fou de gran importància per al desplaçament dels habitants a la capital i altres indrets de la província. És en aquest període, quan apareixen una sèrie de dignes exemples del modernisme. A la plaça de l'Om, plaça Santa Bàrbara i avinguda Santa Bàrbara encara podem veure algunes vivendes particulars amb façana i interiors modernistes que denoten el nivell econòmic dels seus propietaris.

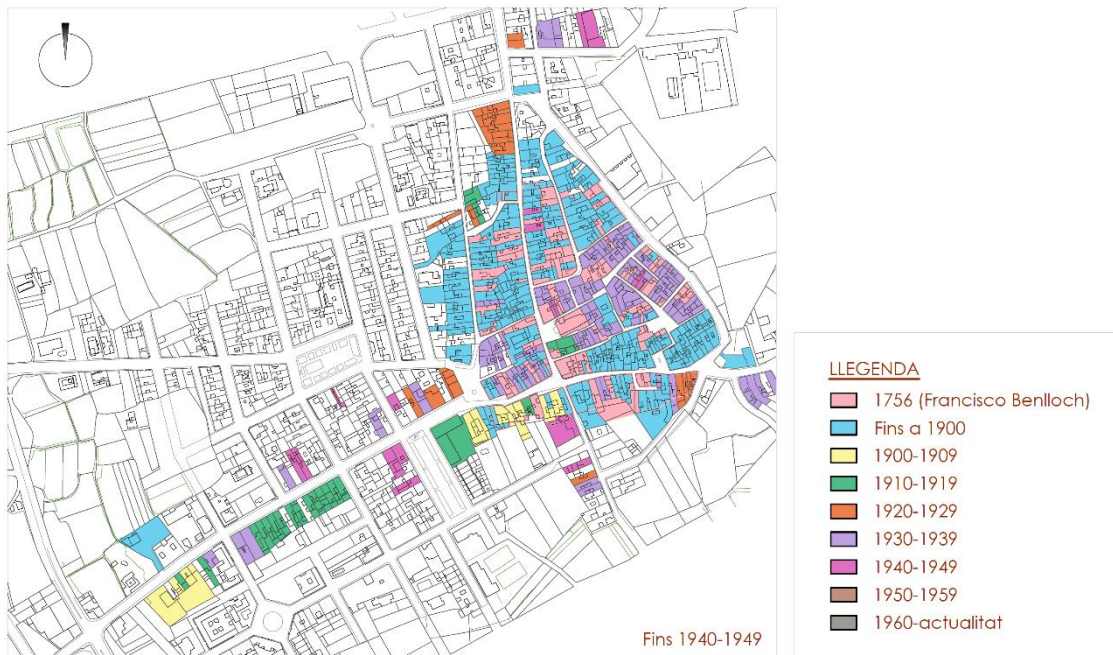
Il·lustració 35 Extracte del plànol 06 - Evolució del casc urbà 1920-1929

Després de la riuada del 1919, es veu com es construeixen moltes cases en la zona del raval (encerclat de roig), això té tot el sentit, ja que pel que sembla l'aigua arribava (segons s'explica) a la panxa del cavall, al voltant d'un metre, i produiria que les vivendes existents patiren molts desperfectes.

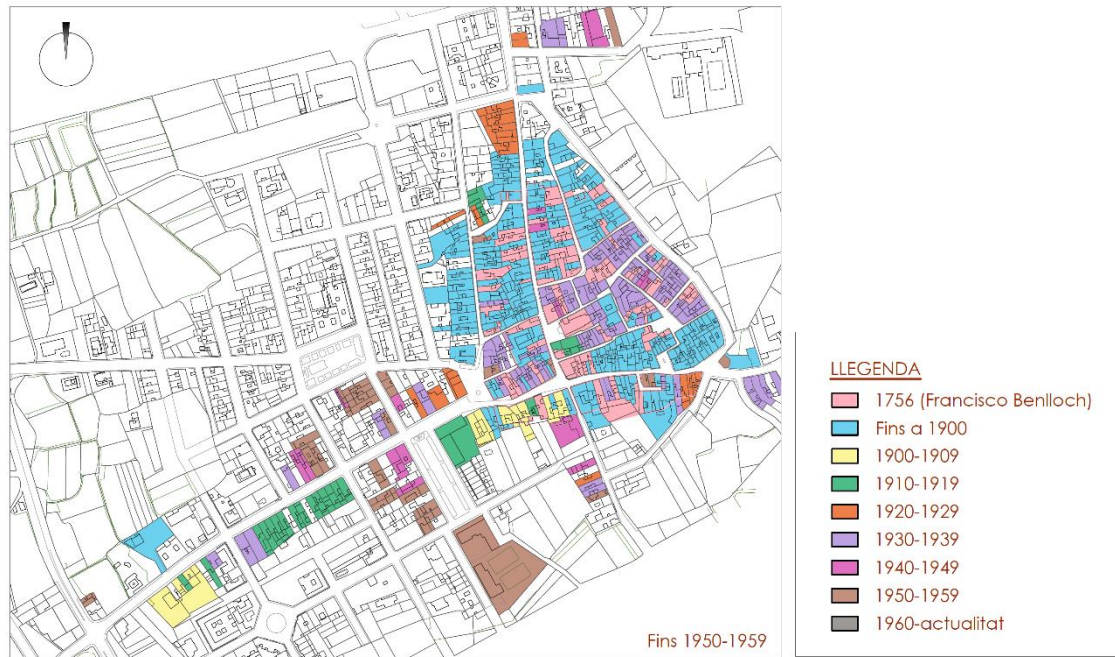

Il·lustració 36 Extracte del plànol 06 - Evolució del casc urbà 1930-1939

Il·lustració 37 Extracte del plànol 06 - Evolució del casc urbà 1940-1949

Il·lustració 38 Extracte del plànol 06 - Evolució del casc urbà 1950-1959

Com es pot observar i ja s'ha comentat al principi d'aquest apartat, Catadau té una estructura lineal, i així es denota en la següent imatge, amb el carrer Major i l'Avinguda Santa Bàrbara com a eixos principals de la població, al voltant dels quals ha crescut i ha seguit creixent.

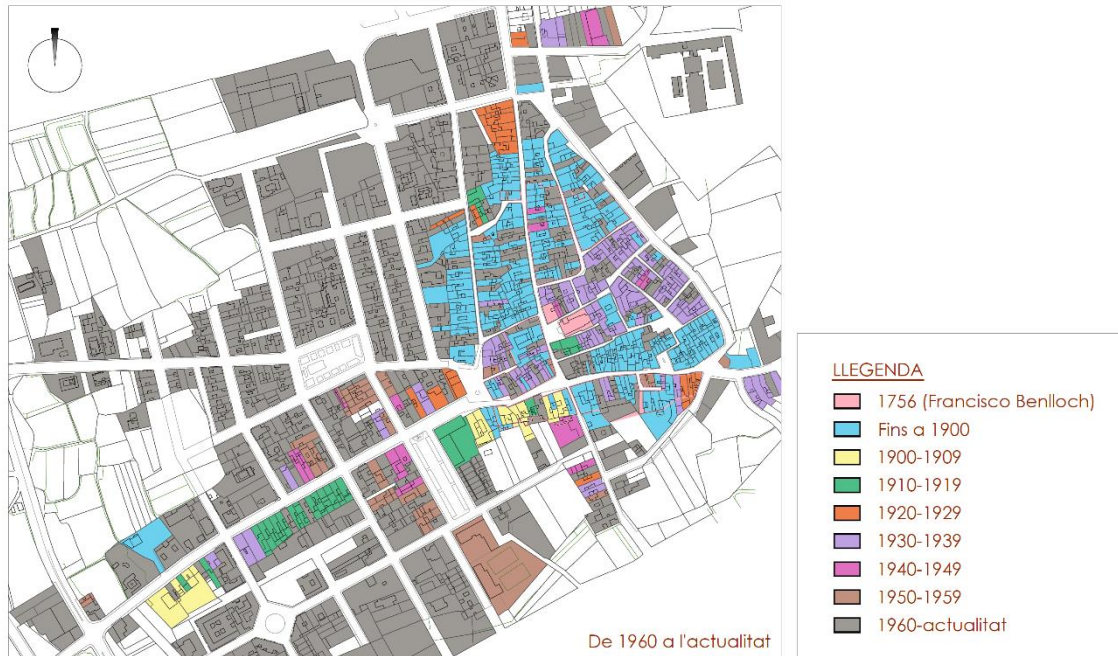

Il·lustració 39 Fotografia aèria de Catadau al 1956 (Institut Cartogràfic Valencià, s.f.)

Actualment i sobretot en els últims 60 anys el poble ha crescut exponencialment i d'una forma més ordenada, gràcies als plans urbanístics establerts per l'ajuntament de la localitat tal i com

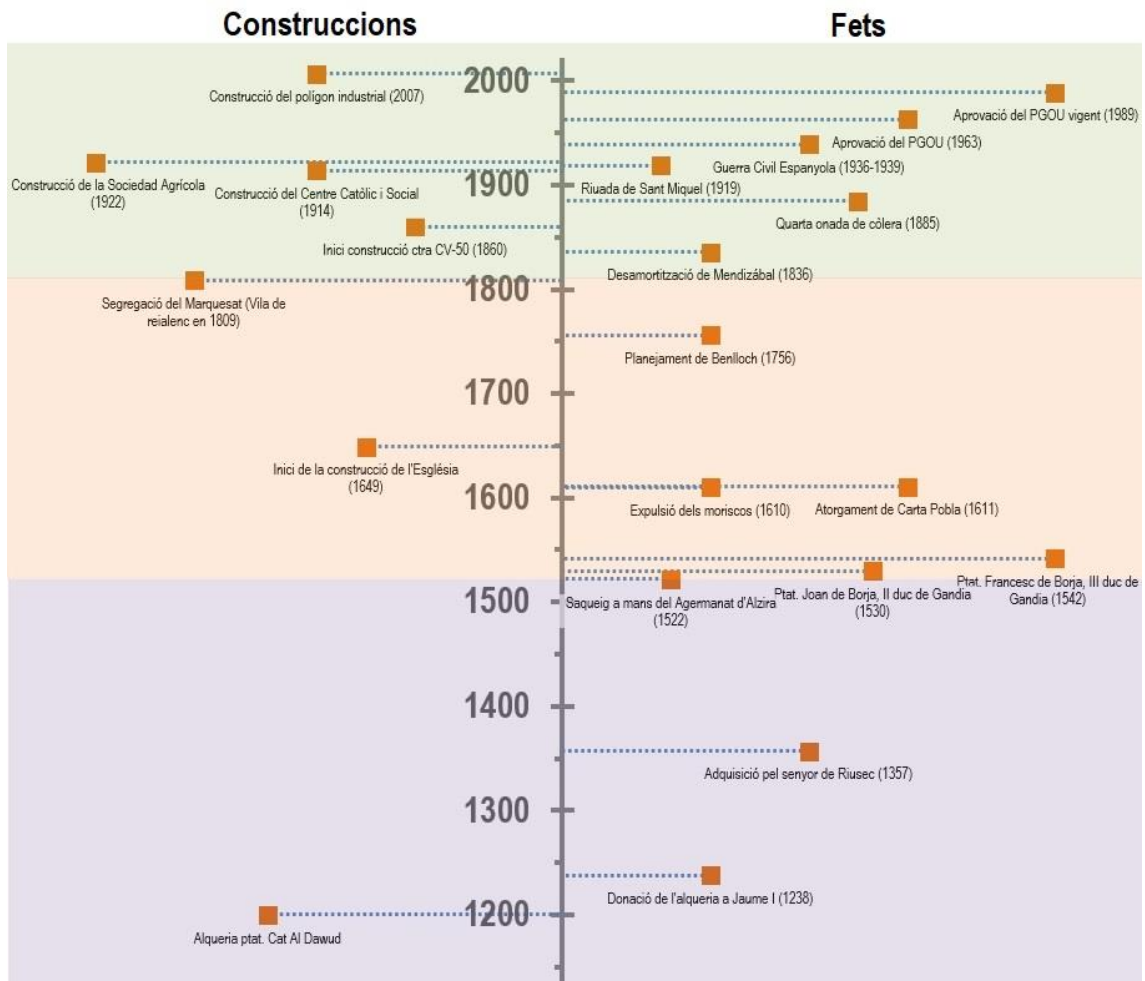
pot observar-se en la següent imatge. El primer que es conserva data de l'any 1963, tot i que probablement existisca un anterior. Com es pot observar en les il·lustracions, les construccions a partir dels anys 20 es fan de forma més ordenada, amb carrers més amples i regulars.

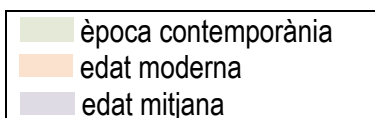
Il·lustració 40 Extracte del plànol 06 - Evolució del casc urbà 1960-2022

EIX CRONOLÒGIC

Il·lustració 41 Eix cronològic. Mecanismes de canvi urbanístics

L'eix cronològic s'ha elaborat unint l'estudi històric amb fites i fets contrastats contraposats a l'existència de construccions representatives per als habitants del poble.

Tant els canvis d'etapa històrica com tots els fets que ací s'apunten tenen una clara influència en el creixement o decreixement de la població, i per tant mecanismes de canvi de la morfologia urbana, la qual es descriu en l'apartat "Evolució urbanística".

ÀMBIT D'ESTUDI

Per a la realització de l'estudi del centre històric cal acotar l'espai físic que aquest ocupa, per al que primerament s'ha realitzat un estudi històric el qual pot llegir-se a l'apartat "Enquadrament històric" del present document.

Paral·lelament s'ha realitzat un treball de camp en el que s'ha fet un estudi del creixement urbanístic de la població tot tenint en compte la data de construcció segons cadastre. En aquest cas es parteix del primer plànol que es té de la població que data del 1756, superposat a l'actual de cadastre ombrejat per dècades en funció de l'any de construcció dels immobles, permet dibuixar el que seria l'origen i evolució del teixit urbà. D'ací, jugant amb aquesta superposició, s'obté l'acotació de l'àmbit d'estudi (perímetre tancat de color roig en la següent imatge) i que comprèn, al meu criteri, el nucli històric del poble. Aquest estudi s'observa en els plànols d'emplaçament i situació annexes al present document.

Il·lustració 42 Plànol 08 - Situació actual del casc urbà

ANÀLISI TIPOLÒGIC

METODOLOGIA PER A L'ANÀLISI TIPOLÒGIC

En tindre acotat l'àmbit d'estudi s'ha pogut procedir a la realització de l'estudi tipològic, el qual consta d'una mostra d'onze vivendes i comprèn l'anàlisi de diferents aspectes com són la mida, forma, ubicació i tipologia de buits; morfologia i materialitat de ràfecs i balcons, tipus de fusteria i serralleria, així com acabats i elements singulars que van apareixent. La identificació dels immobles s'ha realitzat mitjançant la ubicació física i segons les dades de cadastre aleshores sorgeixen algunes incongruències en quant a ubicació i any de construcció. Cal tindre en compte

que quan cadastre no té documentació que acredite quin és l'any real de construcció posa per defecte 1900, aleshores tenim:

nº	DIRECCIÓ REAL (MOSTRA)	REFERÈNCIA CADASTRAL	DIRECCIÓ SEGONS CADASTRE	ÚS	S _{CONSTRUIDA} (m ²)	ANY	PARTICIPACIÓ DE L'IMMOBLE	ILLA DE CASES
1	Pça/ De l'Om, 20	9701201YJ0590S0001GJ	PZ DE L'OM 20	Residencial	305,00	1900	100,00	10
2	C/ Ramon Esteve, 2	9802206YJ0590S0001AJ	CL RAMON ESTEVE 2	Residencial	749,00	1896*	100,00	11
3	C/ Ramon Esteve, 4	9802207YJ0590S0001BJ	CL RAMON ESTEVE 4	Residencial	462,00	1885	100,00	11
4	C/ Ramon Esteve, 8	9802209YJ0590S0001GJ	CL RAMON ESTEVE 8	Residencial	577,00	1934	100,00	11
5	C/ Església, 8	9703412YJ0590S0001DJ	CL ESGLESIA 4	Residencial	97,00	1930	100,00	6
6	C/ Sant Roc, 6	9704717YJ0590S0001YJ	CL SANT ROC 2	Residencial	109,00	1900	100,00	12
7	C/ Sant Josep, 7	9705615YJ0590N0001SO	CL SANT JOSEP 5	Industrial	214,00	1900	100,00	13
8	C/ Major, 22	9704227YJ0590S0001EJ	CL MAYOR 22	Residencial	232,00	1900	100,00	14
9	C/ Nou, 15	9603214YJ0590S0001IJ	CL NOU 15	Residencial	425,00	1900	100,00	16
10	C/ Nou, 6	9704724YJ0590S0001LJ	CL NOU 6 Es:1 Pl:00 Pt:01	Residencial	257,00	1900	27,42	12
		9704724YJ0590S0002BK	CL NOU 6 Es:1 Pl:01 Pt:01	Residencial	182,00	1900	72,58	12
11	C/ Forn, 8	9703401YJ0590S0001PJ	CL HORNO 8	Industrial	645,00	1800*	100,00	6

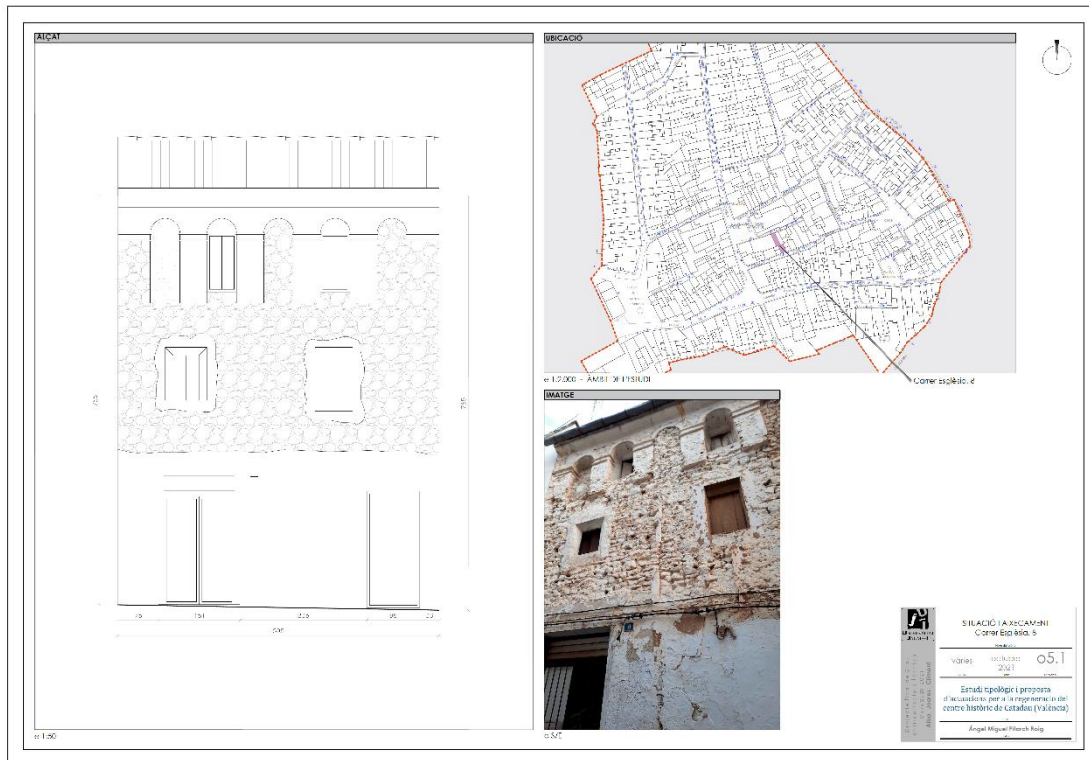
* aquestes dates no són les de cadastre, en ambdós casos ens diu que són del 1900, però es té constància de l'any real de construcció, aleshores prenem la dada com a bona

L'elecció dels individus de la mostra s'ha realitzat triant una vivenda de cada tipus, afegint l'existència d'algun tret diferenciable de la resta. Aleshores hi ha una de planta baixa, planta primera i andana amb un buit per planta, altra de dos, tres i quatre buits per planta amb certa simetria i verticalitat i després d'altres amb buits descentrats i amb molta disparitat d'ubicació, forma i dimensions. Així mateix, s'han triat per tindre algun altre element singular o característic, com potser el balcó, el ràfec o guardacantons.

Aquest estudi inclou un aixecament gràfic mitjançant croquis de les façanes i un estudi dels diferents elements urbanístics i característiques dimensionals i materials, que es veu reflectit en dues fitxes que s'han elaborat per a cada individu de la mostra.

En la primera s'inclou la ubicació de la vivenda dintre de l'àrea del centre històric, l'aixecament de la façana principal i una o diverses imatges de la mateixa, quedant organitzada de la següent forma:

Il·lustració 43 Model fitxa d'ubicació i aixecament

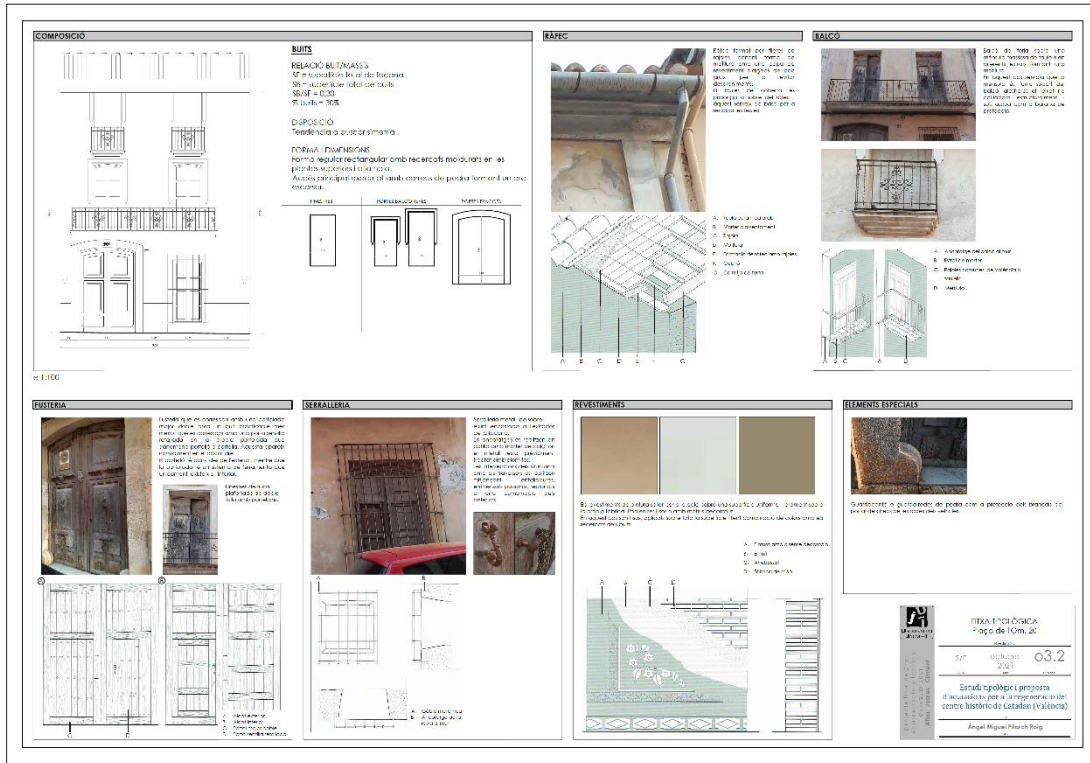
En la segona fitxa s'analitzen amb profunditat, com ja s'ha esmentat a l'inici d'aquest apartat, els elements de la façana que tenen relació amb els paràmetres urbanístics normatius, així s'extrau la següent informació en quant a:

- Buits: amb la presa de dades tenim la mida, forma, ubicació i tipologia, així podem observar si existeix o no simetria, dimensions i s'obté el percentatge de buits front a la part massissa
- Ràfec: la forma ens dona suficient informació per conèixer la materialitat i poder definir el sistema constructiu emprat
- Balcons: en funció de la morfologia del balcó s'esbrina de quin material està fet, i junt a la morfologia de la llosana, proporciona la informació per endevinar el sistema constructiu utilitzat
- Fusteria: tenint la mida, la forma i els materials, es descriu la tipologia de portes i finestres
- Serralleria: la morfologia dels reixats i altres elements metàl·lics, ajuda a la comprensió per determinar la seua materialitat i la seua disposició
- Revestiments: l'aspecte superficial, el colorit i la textura, aporten la informació necessària per definir el sistema d'acabats aplicat

- Elements singulars: s'analitzen elements que solament apareixen en algunes vivendes, com són les corrioles, els buits correguts, els guardacantons o guarda-rodes,... la seua tipologia, materials i usos

La segona fitxa queda organitzada de la següent forma:

Il·lustració 44 Model fitxa tipològica

RESULTATS DE L'ANÀLISI TIPOLÒGIC

Buits

Amb les dimensions dels buits i de les façanes s'ha calculat la relació de buits respecte de la part massissa obtenint el següent resultat:

Nº	MOSTRA	Superfície massissa	Superfície de buits	%
1	PÇA/DE L'OM, 20	44,63	13,14	29%
2	C/ RAMON ESTEVE, 2	150,68	25,22	17%
3	C/ RAMON ESTEVE, 4	62,35	18,49	30%
4	C/ RAMON ESTEVE, 8	25,04	9,71	39%
5	C/ ESGLÉSIA, 8	45,22	11,58	26%
6	C/ SANT ROC, 6	57,44	15,59	27%
7	C/ SANT JOSEP, 7	42,80	7,03	16%
8	C/ MAJOR, 22	64,74	18,86	29%
9	C/ NOU, 15	70,61	16,52	23%
10	C/ NOU, 6	108,51	20,79	19%
11	C/ FORN, 8	156,00	18,72	12%
			Mitjana	27%

Per a l'estudi de la morfologia i la ubicació dels buits s'han tingut en compte la existència de simetria i verticalitat segons la posició en la façana, la forma, l'existència d'arcs o llindes per a la formació del buit i l'aparició o no del recercat, ja siga a mode decoratiu o funcional, obtenint els següents resultats:

nº	Mostra	Any de construcció	UBICACIÓ		MORFOLOGIA			ELEMENTS ESPECIALS
			simetria	verticalitat	forma	arcs	recercats	
1	Pça/ De l'Om, 20	1900	si	si	rectangular	ambdós	si	-
2	C/ Ramon Esteve, 2	1896*	si	si	rectangular	no	si	-
3	C/ Ramon Esteve, 4	1885	si	si	rectangular	no	si	Portalada amb brancals de carreus de pedra i arc escarser
4	C/ Ramon Esteve, 8	1934	-	si	rectangular	no	no	Portalada amb brancals de carreus de pedra
5	C/ Església, 8	1930	si	si	rectangular	ambdós	no	Filera de finestres rematades per arcs de mig punt a l'estil renaixentista
6	C/ Sant Roc, 6	1900	si	si	rectangular	ambdós	no	Portalada amb arc rebaixat de rajoles
7	C/ Sant Josep, 7	1900	si	si	rectangular	ambdós	no	Existència de capials, portalada amb arc de mig punt
8	C/ Major, 22	1900	si	si	rectangular	no	si	Arcs allindanats en finestres i llinda de fusta vista en portalada
9	C/ Nou, 15	1900	si	si	rectangular	si	si	Arcs carpanell falsejats i cobrepersianes, llinda de fusta vista en portalada
10	C/ Nou, 6	1900	si	si	rectangular	no	si	Llinda de fusta vista en portalada, mènsula sota els finestrals de PB
11	C/ Forn, 8	1800*	si	si	rectangular + el·lipsoidal	no	no	Buits rectangulars amb capials, òculs en l'andana, llinda de fusta vista en portalada
			si	si	rectangular	ambdós	si	

En general es busca sempre la verticalitat i la simetria en quant a la ubicació en façana, té tot el sentit donat que les façanes fan la funció de mur de càrrega i la distribució de les mateixes ha de seguir un camí lineal. Els buits són, en general, regulars de forma rectangular, excepte un cas que té òculs en la última planta i que apareix en algun cas més fora de la mostra estudiada. S'utilitzen tant llindes com arcs per a la formació dels buits indistintament, encara que per l'any de construcció hi ha una tendència clara a partir del 1900 a la utilització de l'arc vers la llinda, almenys en finestres. Cal tindre en compte que les dades de l'any de construcció provenen de cadastre i quan no es coneix la data real, posen per defecte 1900. Tanmateix, hi ha tendència al recercat de buits, més decoratius que funcionals, tot i que està bastant igualada tant l'existència com la no existència dels mateixos.

En relació a l'existència d'elements especials, trobem que hi ha una tendència clara a executar la portalada amb brancals fets de carreus de pedra i llinda de fusta normalment deixada vista, tot i que trobem alguns casos on es resol mitjançant arcs tant de carreus com de rajola ceràmica. Cal denotar l'existència de capials en les construccions més antigues.

Com a excepcionalitats hi ha:

- c/ Església, 8: té una filera de finestres rematades per arcs de mig punt a l'estil renaixentista.

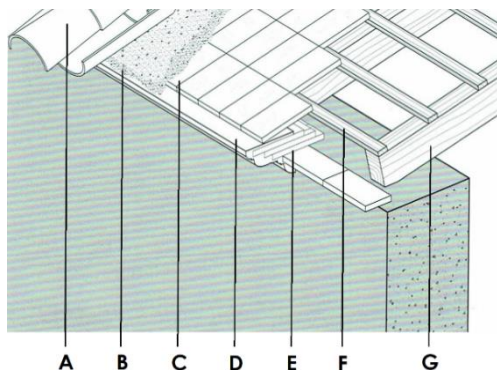
- c/ Nou, 15: els buits es resolen amb arcs carpanell falsejats i cobrepersianes. Aquestes últimes s'empren en les vivendes de gent més adinerada i es veuen en altres construccions.
- c/ Nou, 6: existència de mènsules sota els finestrals de la planta baixa, element que es veu en altres immobles no inclosos en la mostra d'estudi, però sí en l'acotació de l'àmbit del centre històric.

Ràfecs i cornises

En l'estudi dels ràfecs s'ha tingut en compte el sistema constructiu, l'ornamentació el nombre de plantes de la vivenda i l'alçada, obtenint els següents resultats:

nº	MOSTRA	Any de construcció	Alçada de cornisa	Plantes	Motllura
1	Pça/ De l'Om, 20	1900	7,33	PB+1	si
2	C/ Ramon Esteve, 2	1896*	9,52	PB+2	si
3	C/ Ramon Esteve, 4	1885*	8,87	PB+2	si
4	C/ Ramon Esteve, 8	1934	8,85	PB+2	si
5	C/ Església, 8	1930	7,65	PB+2	si
6	C/ Sant Roc, 6	1900	6,61	PB+2	no
7	C/ Sant Josep, 7	1900	5,1	PB+1	no
8	C/ Major, 22	1900	10,65	PB+2	no
9	C/ Nou, 15	1900	9,7	PB+2	no
10	C/ Nou, 6	1900	8,96	PB+2	no
11	C/ Forn, 8	1800*	10,84	PB+2	si
Resultats				PB+2	si

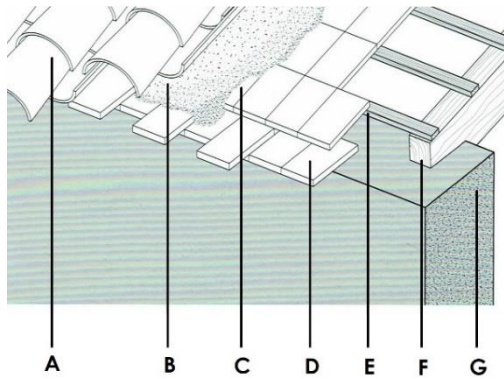
En aquest cas l'any de construcció no és rellevant per a les alçades de cornisa, ni pels sistemes constructius. La majoria dels ràfecs es constitueixen pel vol d'una o diverses rajoles, normalment col·locades de través, aleshores la volada ve limitada per la mida de la rajola (com a màxim la meitat de la rajola). El tauler de coberta es prolonga a sobre del ràfec i aquest serveix de base per a recolzar les teules. En la majoria dels casos els donen forma de motllura amb una capa de revestiment d'algeps de poc gruix per a evitar despreniments.

- A. Teula ceràmica àrab
- B. Morter d'assentament
- C. Rajola
- D. Motllura
- E. Formació de ràfec amb rajoles
- F. Cabiró
- G. Corretja de fusta

Il·lustració 45 Detall ràfec de rajoles i motllura (Vegas & Mileto, 2014)

- A. Teula ceràmica àrab
- B. Morter d'assentament
- C. Rajola
- D. Ràfec de rajoles
- E. Formació de ràfec amb rajoles
- F. Cabiró
- G. Corretja de fusta

Il·lustració 46 Detall ràfec de rajoles (Vegas & Mileto, 2014)

Cal mencionar que a la vivenda del carrer Major s'utilitza el mateix sistema que la resta d'individus de la mostra, però s'afegeixen unes peces especials a mode de mènsules que allarguen la volada. La col·locació de les rajoles de diferents mides i amb diferent volada fa que conformen una motllura.

Il·lustració 47 Ràfec en vivenda c/ Major, 22

Com a cas element especial, la vivenda del carrer Nou número 15, hi trobem una cornisa amb balustrada de pedra. La utilització de les balustrades és més freqüent a principis del segle XX, com apareix en altres construccions de la localitat d'estil modernista, no incloses en la mostra d'estudi, però si en l'acotació de l'àmbit del centre històric, tal i com s'observa a les següents imatges:

Il·lustració 48 plaça de l'Om, 4, any de construcció 1906

Il·lustració 49 Pça/de l'Om, 2, any de construcció 1906

Il·lustració 50 Pça/Santa Bàrbara, 7, any de construcció 1900

En quant a alçades de cornisa en les vivendes de dues plantes l'alçada obtinguda és de 6,22m i en la de tres plantes de 9,07m, aleshores i vistos els resultats, podem dir que estariem entorn a una mitjana de 3,00m per planta tot tenint en compte que la planta baixa sol tindre més cota.

Encara que no s'ha tingut en compte expressament en les fitxes de l'estudi tipològic, les cobertes de totes les vivendes són de dos aiguavessos amb la carenera paral·lela a la línia de façana. Les cobertes són de tipus tradicional amb estructura de bigues de fusta, entrebigat de canyís o rajoles i com a element de cobertura teules àrabs.

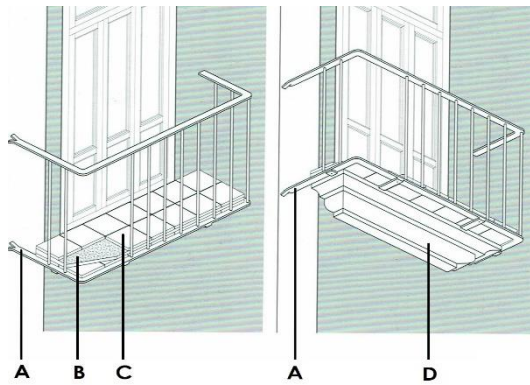
Balcons

L'estudi dels balcons inclou el sistema constructiu, l'ornamentació i la distribució, obtenint els següents resultats:

nº	MOSTRA	Any de construcció	barana	peanya	tipus
1	Pça/ De l'Om, 20	1900	Ferro colat	Ménsula de rajoles	
2	C/ Ramon Esteve, 2	1896*	Ferro colat	Ménsula de rajoles	
3	C/ Ramon Esteve, 4	1885*	Forja	Ménsula de rajoles II	Balconada en planta 1ª
4	C/ Ramon Esteve, 8	1934	Forja	Ménsula de rajoles	Balcó de dibuix
5	C/ Església, 8	1930	-	-	
6	C/ Sant Roc, 6	1900	Marc de fusta i barrots de forja	-	Balcó ampitador
7	C/ Sant Josep, 7	1900	-	-	
8	C/ Major, 22	1900	Ferro colat	Ménsula de llosanes	Balconada en planta 1ª
9	C/ Nou, 15	1900	Ferro colat	Ménsula de rajoles II	
10	C/ Nou, 6	1900	Forja en gàbia	Ménsula de rajoles	
11	C/ Forn, 8	1800*	Forja en gàbia	Ménsula de rajoles	Balconada en planta 1ª amb trenca-balcó

Els balcons de les vivendes més antigues són de forja amb gàbia amb la peanya formada per una mènsula de rajoles a sota de la gàbia que inclou a l'intradós rajoles ornamentals de xicotetes dimensions.

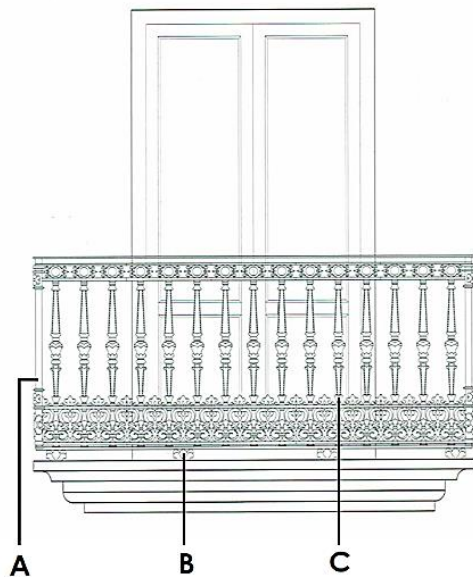

- A. Ancoratge del balcó al mur
- B. Substrat de morter
- C. Rajoles o taulells
- D. Mènula

Il·lustració 51 Detall de balcó de forja amb gàbia i mènula (Vegas & Mileto, 2014)

Es veu l'evolució del sistema amb l'aparició de la siderúrgia i l'estandardització de la producció. L'ampit, que en la majoria dels casos es constitueix d'elements produïts en sèrie, està completament lliure de la sota-balcó i es sosté amb les grapes de cua d'oroneta en el mur segons el model tradicional. La volada es subjecta amb perfils en T, que formen el marc, entre els quals es col·loquen rajoles ceràmiques. Sobre aquest pla es disposen tres files de rajoles, mentre l'acabat es reserva als taulells. L'estructura obtinguda s'ornamenta amb una motlura segons el gust vigent.

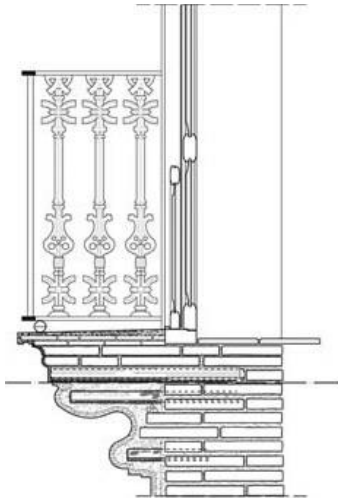
- A. Muntants
- B. Suports
- C. Barrots de plaques modulars

Il·lustració 52 Detall balcó de ferro colat i mènula (Vegas & Mileto, 2014)4

Més tard apareixen les mènsules bessones, que es posicionen a sota del balcó únicament per seguir les regles de composició arquitectònica clàssiques, ja que no tenen funció estructural excepte la de sostindre el propi pes tal i com es veu a la següent imatge:

Il·lustració 53 Detall en secció balcó de ferro colat amb mènsoles (Perria, et al., 2009)

Cal destacar la vivenda del carrer major on la peanya de cada balcó està formada per dues lloses de pedra.

És significatiu que hi ha 3 individus de la mostra, que tenen balconada a la primera planta.

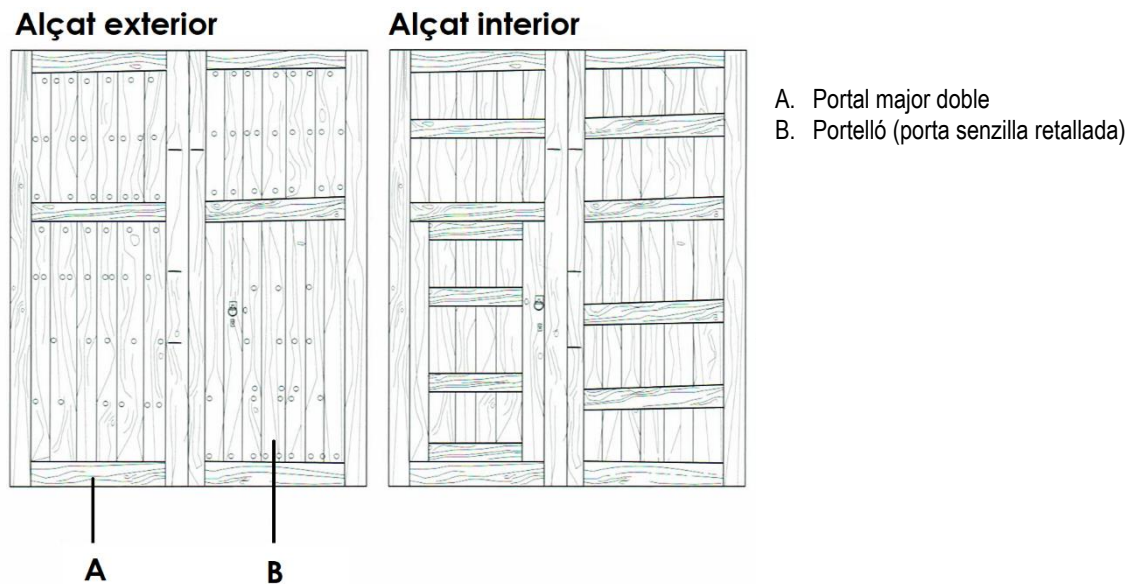
Fusteria

Relatiu a la fusteria exterior s'ha analitzat únicament materialitat i tipologia, obtenint els següents resultats:

Nº	Mostra	Any de construcció	Portalada	Porta annexa	Portes Balconeres	Finestres	Elements Especials
1	Pça/ De l'Om, 20	1900	Amb portelló	-	¿?	-	Persianes de corda enrotllables
2	C/ Ramon Esteve, 2	1896*	Amb portellons envidrats	Simple plafonada **	-	Simple plafonada de 2 fulles	Reixeria en porta annexa
3	C/ Ramon Esteve, 4	1885*	Amb portelló	-	Simple plafonada de 2 fulles	-	Persianes de corda enrotllables
4	C/ Ramon Esteve, 8	1934	Amb portelló	-	-	-	
5	C/ Església, 8	1930	Excrecències	Excrecències	-	Simple d'una o dues fulles tipus postelló	
6	C/ Sant Roc, 6	1900	Amb portelló	De doble fulla amb fraileros **	-	- Simple d'una o dues fulles tipus postelló - De doble fulla amb fraileros o portellons	
7	C/ Sant Josep, 7	1900	Amb portelló	-	-	- Simple d'una o dues fulles tipus postelló - De doble fulla amb fraileros o portellons	
8	C/ Major, 22	1900	Amb portelló	Excrecències	De doble fulla amb fraileros	-	Persianes de corda enrotllables
9	C/ Nou, 15	1900	Amb portelló	-	De doble fulla amb fraileros	-	Persianes de corda enrotllables
10	C/ Nou, 6	1900	Amb portelló	-	Excrecències	De doble fulla amb fraileros	Persianes de corda enrotllables
11	C/ Forn, 8	1800*	Amb portelló	-	De doble fulla amb fraileros	- Simple d'una o dues fulles tipus postelló - De doble fulla amb fraileros o portellons	

Com a norma general totes les vivendes tenen una portalada major de fusta de dues fulles abatibles amb portelló ubicat normalment al costat dret. El portelló té pany des de l'exterior, mentre que la portalada té un sistema de ferramenta que únicament existeix a l'interior. Quan apareixen envidrats, aleshores hi ha portellons a les dues fulles. Aquest tipus de portes estaven pensades per a l'entrada de persones i dels carros a la vivenda.

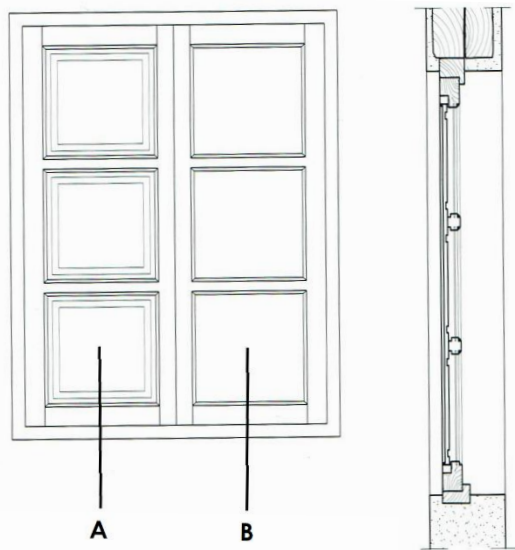

Il·lustració 54 Detall portalada amb portelló (Vegas & Mileto, 2014)

Quan existeix porta annexa, normalment ha sigut modificada a posteriori, probablement en la segona meitat del segle XX, aleshores no és original del conjunt. Tot i que el buit sempre és reaprofitat per l'existència de finestres.

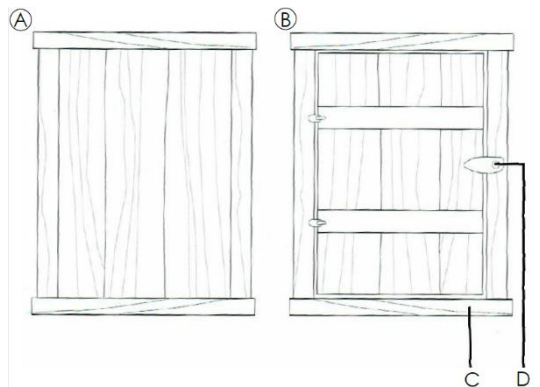
En les vivendes amb portes balconeres, la fusteria és simple de dues fulles amb fraileros, encara que hi ha algun exemple de plafonada. Les finestres en general són indistintament simples, de tipus postelló o amb fraileros, d'una o dues fulles, en funció de la mida del buit. Els postellons solen aparèixer en buits més menuts i sobretot en les plantes altes, a les andanes o cambres. Hi ha un cas que té fulles plafonades.

Els fraileros són portellons interns que en obrir-los permeten el pas de la llum però no del vent, contràriament al postelló que permet el pas d'ambdues coses, tal i com es mostra a les següents imatges:

- A. Frailero o portelló
- B. Envidrat

Il·lustració 55 Detall constructiu finestra amb frailer (Vegas & Mileto, 2014)

- A. Vista exterior
- B. Vista interior
- C. Marc fixe
- D. Ferramenta de tancament

Il·lustració 56 Detall constructiu de finestra postelló (Vegas & Mileto, 2014)

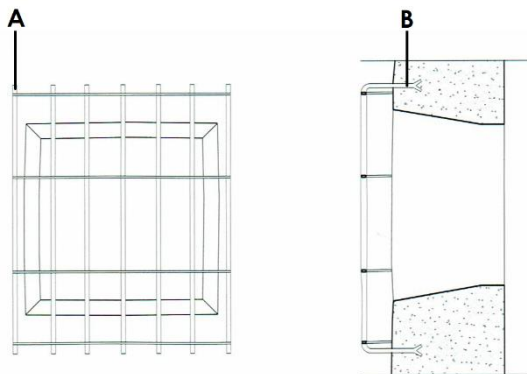
Serralleria

En aquest cas, solament s'ha estudiat la tipologia constructiva, aleshores tenim:

nº	MOSTRA	Any de construcció	material	ubicació	elements especials
1	Pça/ De l'Om, 20	1900	Ferro forjat	Sobre-eixint de l'extradós de la façana	
2	C/ Ramon Esteve, 2	1896*	Ferro forjat	Sobre-eixint de l'extradós de la façana	Encastat en finestra sobre la porta d'accés a la vivenda
3	C/ Ramon Esteve, 4	1885*	Ferro forjat	Sobre-eixint de l'extradós de la façana encastat a l'intradós del mur	
4	C/ Ramon Esteve, 8	1934	-	-	
5	C/ Església, 8	1930	-	-	
6	C/ Sant Roc, 6	1900	Ferro forjat	Encastat en marc de fusta enrasat a la façana	Malla antipardals amb perfilaria de fusta
7	C/ Sant Josep, 7	1900	Fusta	Encastat a l'intradós del mur	Malla antipardals encastada a l'obra
8	C/ Major, 22	1900	Ferro forjat	Sobre-eixint de l'extradós de la façana	
9	C/ Nou, 15	1900	Ferro forjat	Sobre-eixint de l'extradós de la façana	
10	C/ Nou, 6	1900	Ferro forjat	Sobre-eixint de l'extradós de la façana	
11	C/ Forn, 8	1800*	Ferro forjat	Sobre-eixint de l'extradós de la façana encastat en marc de fusta enrasat a la façana	

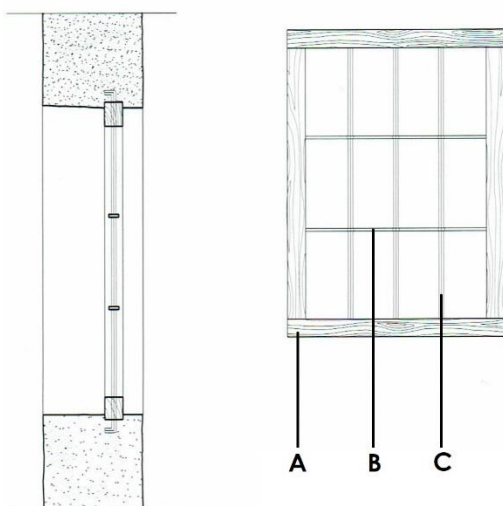
La majoria de les vivendes tenen els reixats sobre-eixints del pla de façana encastada a l'extradós del mur. Els ancoratges es realitzen en patilla o cua d'oroneta amb morter de calç, on el metall està prèviament tractat amb plom fos. Les interseccions dels muntants amb els travessers es realitzen mitjançant entalladures, emmetxats passants, reblonats o una combinació dels anteriors. Incorporen detalls decoratius en forma de platines o barrots en espirals, formes corbes, volutes i traçats decoratius.

- A. Gàbia metàl·lica
- B. Ancoratge de la reixa al mur

Il·lustració 57 Detall reixa sobre-eixint de ferro forjat (Vegas & Mileto, 2014)

En alguns casos apareixen encastades en marcs de fusta i enrasades al pla de façana. Hi ha un cas puntual que té la reixeria de fusta, la vivenda del carrer Sant Josep.

- A. Muntant poligonal
- B. Travesser rectangular
- C. Marc de fusta

Il·lustració 58 Detall reixat encastat en marc de fusta (Vegas & Mileto, 2014)

Apareixen mallats antipardals en diverses cases on aquesta malla apareix tant encastada directament a l'obra o a un marc de fusta.

Per altra banda i ha diversos exemples, fora de la mostra, on el reixat s'integra en la fusteria, sempre de ferro forjat i habitualment descrivint motius decoratius.

Il·lustració 59 c/Major, 23

Il·lustració 60 c/Sant Roc, 6

Il·lustració 61 c/ Ramon Esteve, 2

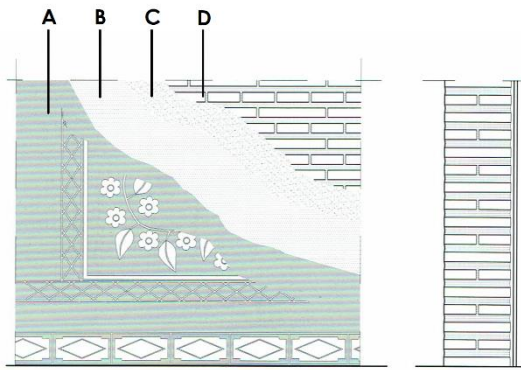
Revestiments

En aquest cas s'han estudiat els acabats i els colors. Així tenim:

nº	MOSTRA	Any de construcció	Tipus d'acabat	Material	Colors
1	Pça/ De l'Om, 20	1900	Pintura	Pintura a la calç	
2	C/ Ramon Esteve, 2	1896*	Pintura	Pintura a la calç	
3	C/ Ramon Esteve, 4	1885*	Pintura	Pintura a la calç	
4	C/ Ramon Esteve, 8	1934	Pintura	Pintura a la calç	
5	C/ Església, 8	1930	Pintura	Pintura a la calç	
6	C/ Sant Roc, 6	1900	Pintura	Pintura a la calç	
7	C/ Sant Josep, 7	1900	Pintura	Pintura a la calç	
8	C/ Major, 22	1900	-	-	-
9	C/ Nou, 15	1900	Aplacat + lluit + buixardat + pintura	Pedra calcària, morter de calç, pintura a la calç	
10	C/ Nou, 6	1900	Lluit + pintura	Mortor de calç, pintura a la calç	
11	C/ Forn, 8	1800*	Esquerdejat	Mortor de calç, pintura a la calç	

Apareixen principalment dos tipus de revestiments: la pintura i els lluits. Puntualment també apareixen aplacats de pedra en els sòcols. En cap dels casos el tipus d'acabat té a veure amb l'any de construcció, tret que l'única vivenda que té esquerdejat és la més antiga.

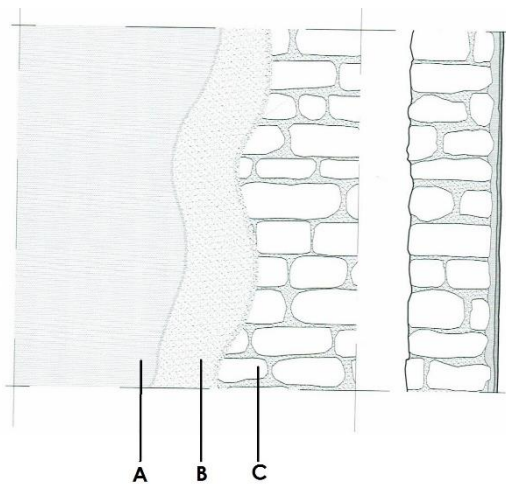
Els revestiments de pintura solien ser a la calç, sobre una superfície uniforme i rarament sobre la pròpia fàbrica. Podien ser llisos o amb motius decoratius. Generalment s'apliquen sobre tota la superfície i fan combinació de colors amb els recercats dels buits i amb el sòcols. La gamma de colors es veu clarament entre els blancs, ocres, grisos i marrons.

- A. Pintura amb o sense decoració
- B. Enlluït
- C. Arrebossat
- D. Fàbrica de maó

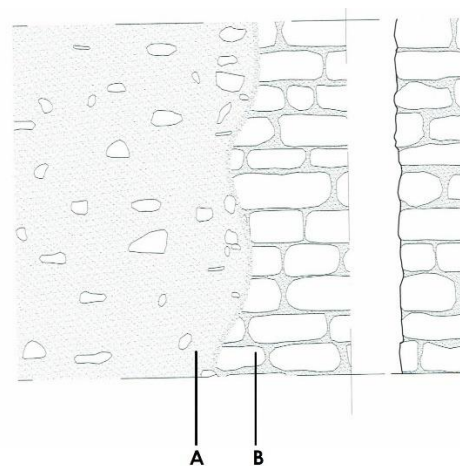
Il·lustració 62 Detall acabat de pintura (Vegas & Mileto, 2014)

Per altra banda, tenim els lluit i els esquerdejats. Els primers, més fins, es feien amb morter de calç o d'algeps, en dues capes, una més basta i la d'acabat més fina, i normalment a sobre s'encalquen. Els segons, més bastos consten de capes de morter de calç col·locat a bona vista on sovint es deixa entre-veure el mur de suport. Ambdós cobreixen la fàbrica dels agents meteorològics afavorint la durabilitat dels materials.

Il·lustració 63 Detall de lluit (Vegas & Mileto, 2014)

- A. Lluit
- B. Arrebossat
- C. Mur de suport

Il·lustració 64 Detall d'esquerdejat (Vegas & Mileto, 2014)

- A. Esquerdejat amb morter
- B. Mur de suport

Elements singulars

- Guardacantó o guarda-rodes: elements de protecció fets de pedra tallada ubicats a la part inferior dels brancals de la portalada dels frecs de les rodes dels vehicles.

Il·lustració 65 c/ Església, 2

Il·lustració 66 c/ Major, 14

Il·lustració 67 c/ Major, 22

Il·lustració 68 c/ Major, 35

Il·lustració 69 c/ Nou, 15

Il·lustració 70 c/ Ramon Esteve, 4

- Picaporta o balda: Peça, generalment de ferro que normalment va ornamentada, penjada en una porta per la part superior, que, en alçar-la i deixar-la caure, serveix per a trucar.

Il·lustració 71c/ Forn, 8

Il·lustració 72 c/ Nou, 15

Il·lustració 73 c/ Ramon Esteve, 4

- Corriola o corriola: peça cilíndrica de poca alçada de ferro, que pot girar al voltant d'un eix, i que té una xicoteta roda per on es fa passar una corda que la fa girar per a poder hissar coses feixugues. Es col·loca generalment a la coberta per poder hissar la collita o bé trastos que no s'empraven habitualment i que es guardava a les andanes o cambres.

Il·lustració 74 c/ Major, 14

Il·lustració 75 c/ Major, 22

Il·lustració 76 c/ Major, 23

Il·lustració 77 c/ Major, 35

Il·lustració 78 c/ Nou, 15

Il·lustració 79 c/ Ramon Esteve, 8

- Mènula sota el finestral: Element que sobreïx del parament d'un pla vertical d'un mur o d'un pilar i que serveix per a sostenir alguna cosa, en aquestos casos la fusteria i serralleria.

Il·lustració 80 c/Església, 2

Il·lustració 81 C/Major, 21

Il·lustració 82 C/Nou, 15

Il·lustració 83 Plaça Santa Bàrbara, 7

- Trenca-balcó: element de ferro artístic que solidaritza el balustre a la façana i que es col·loca a la meitat de la longitud del balcó.

Il·lustració 84 c/ Forn, 8

Il·lustració 85 c/ Ramon Esteve, 6

- Graons de pedra a la portalada a mode d'escalinata.

Il·lustració 86 c/ Forn, 8

APLICACIÓ DEL MOS AL CENTRE HISTÒRIC DE CATADAU

1 Caracterització

Historial

Com que l'enquadrament històric i l'evolució urbanística tenen els seus apartats corresponents en el present document, es mostra el resultat d'ambdós estudis.

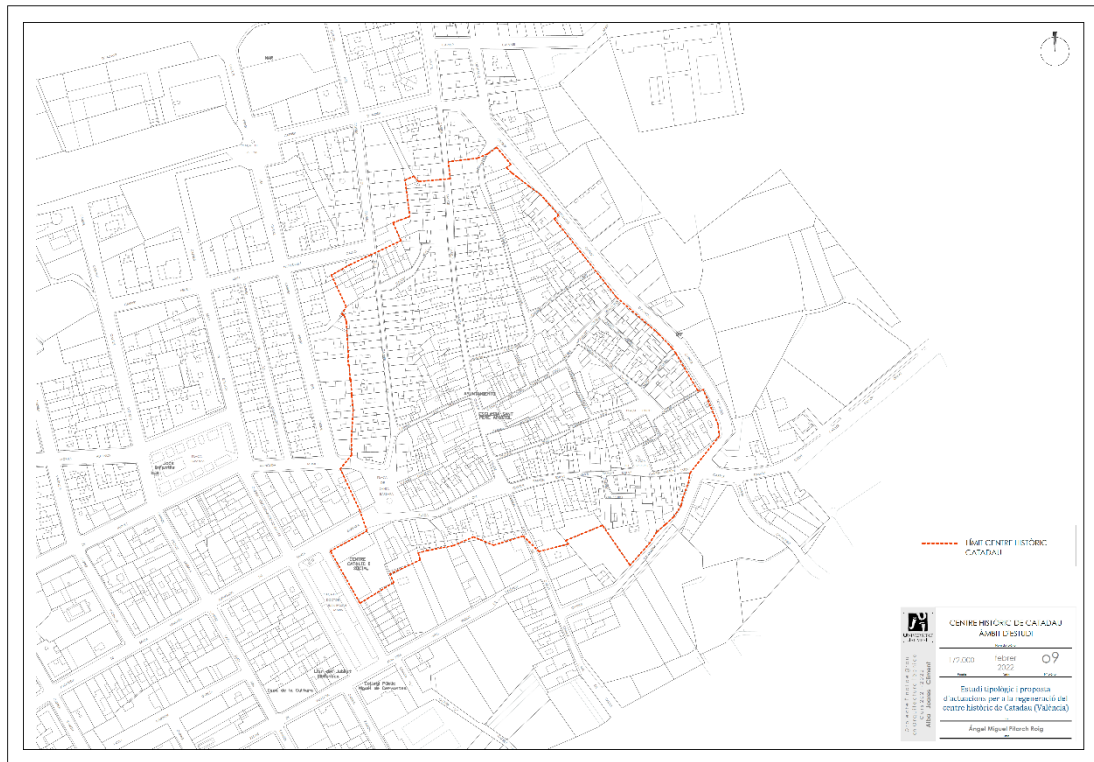
Lloc

La ubicació del nucli històric és fruit de la unió entre l'estudi històric i l'elaboració d'un estudi de l'evolució urbanística sobre el plànol. Aquest es veu en els plànols de emplaçament i situació ubicats en els annexes del present document. El lloc ve definit per la trama urbana original que correspon amb el plànol del 1756 definit per Benlloch (Climent, 2007).

Forma urbana

El teixit urbà comprès coincideix en l'àmbit definit com a àrea d'estudi i correspon amb el perímetre acotat en roig en la imatge següent:

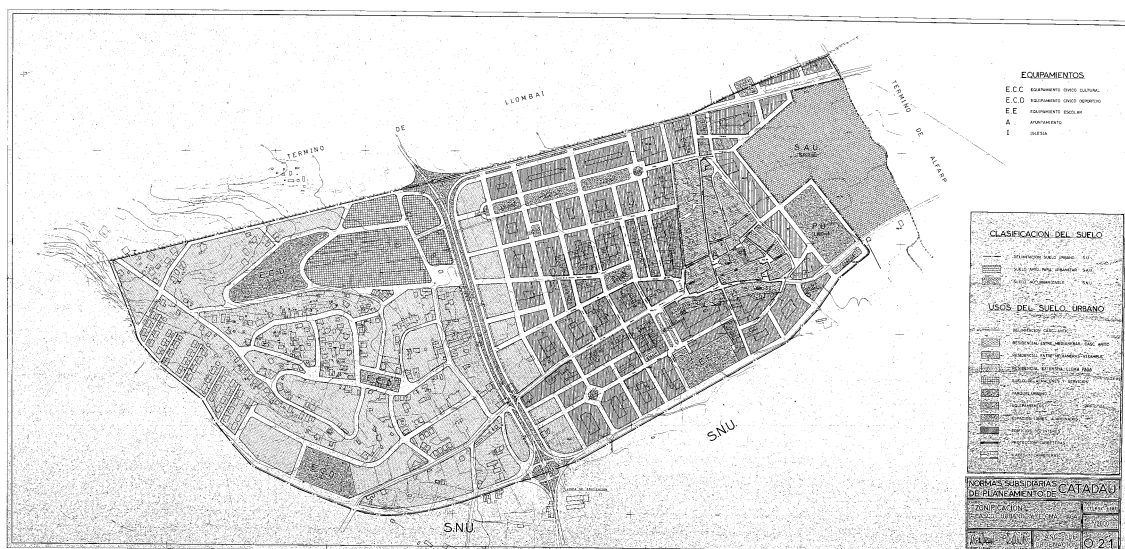

Il·lustració 87 Plànol 09 - Centre històric de Catadau. Àmbit d'estudi

Funcionalitat

L'àmbit d'estudi es correspon amb una àrea de zona residencial intensiva entre mitgeres Casc Antic, tot i que apareixen construccions amb altres usos, tots compatibles amb el principal. Així ho defineix el pla general vigent que correspon a les Normes Subsidiàries de Planejament de Catadau, aprovades definitivament en octubre de 1.988. La delimitació d'aquesta qualificació es correspon amb l'àmbit d'estudi, tot i que aquest inclou una tramada de construccions més.

Il·lustració 88 Plànol O.2.1 de les NNUU de Catadau

Tipologia edificatòria

La tipologia edificatòria està definida completament a l'apartat "Anàlisi Tipològic" del present document. Es tracta de vivendes unifamiliars entre mitgeres amb un percentatge de buits mig del 27%, els quals solen ser rectangulars regulars i busquen sempre la verticalitat i la simetria en quant a la ubicació, tot i que hi ha excepcions. L'alçada mitjana de cornisa està per a vivendes de planta baixa +1, en 6,22m i en 9,07m per a les de PB+2. Els ràfecs estan fets de rajoles volades col·locades al través amb o sense motllura. Les cobertes són tradicionals de teula àrab de dues aigües, desaiguant al carrer. Els balcons més antics són de forja amb gàbia i peanya a base d'una mènsula de rajoles i els més nous, són de ferro colat i mènsula de rajoles.

En quant a les fusteries, hi ha bastant diversitat, però la portalada principal sempre amb portelló al costat dret. Les portes balconeres la fusteria és simple de dues fulles amb fraileros, encara que hi ha algun exemple de plafonada. Les finestres en general són indistintament simples, de tipus postelló o amb fraileros, d'una o dues fulles, en funció de la mida del buit. Els postellons solen aparèixer en buits més menuts i sobretot en les plantes altes, a les andanes o cambres.

La serralleria predominant és de ferro forjat sobre-eixint del pla de façana encastada a l'extradós del mur.

La pintura a la calç i els lluits de morter són els dos tipus de revestiments més comuns, amb una gamma de colors es veu clarament entre els blancs, ocres, grisos i marrons.

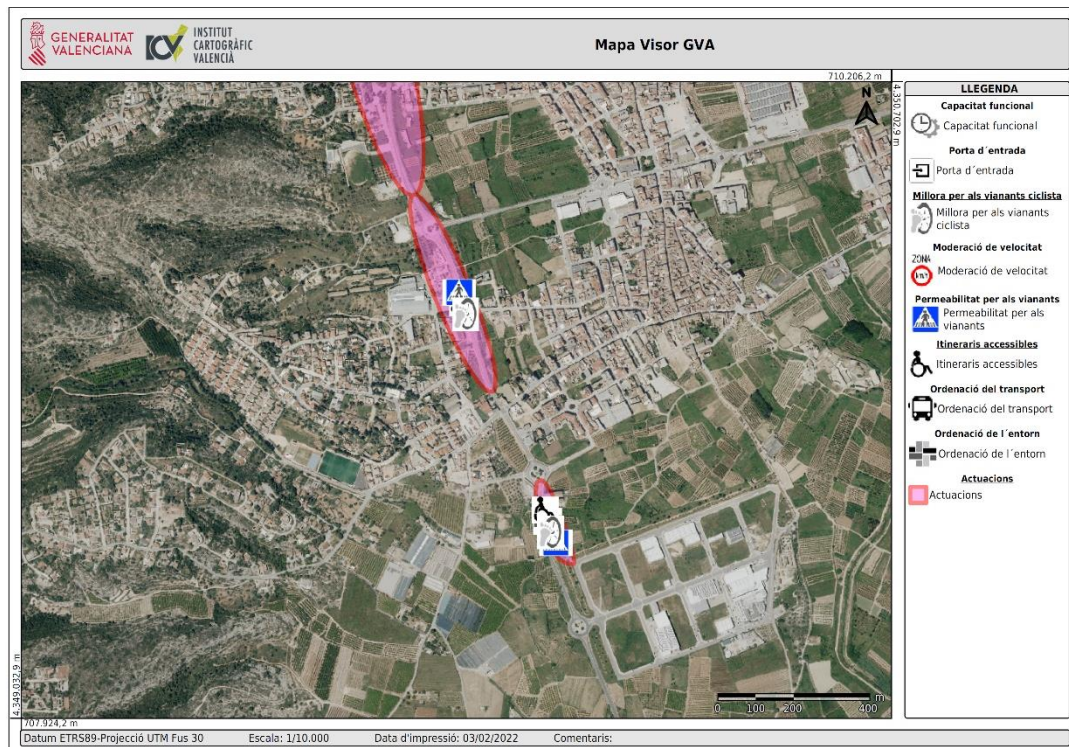
Connectivitat

La connectivitat amb l'entorn directe és molt senzilla per als vianants, per contra el trànsit rodat és limitat a la zona del nucli, per l'existència de carrers estrets de sols una direcció i altres als que no es pot accedir-hi. L'accessibilitat a l'entorn circumdant és senzilla en ambdós casos, sempre en cotxe, ja que no hi ha servei de transport públic.

Comentar l'existència de carril bici que connecta el nucli urbà amb el polígon industrial i el cementiri, i amb els pobles de Llombai i Alfarp.

És important remarcar que el carril bici que discorre paral·lel a la CV-50, té també voreres per al trànsit de vianants i disposa d'itinerari accessible, tal i com es mostra a la imatge següent:

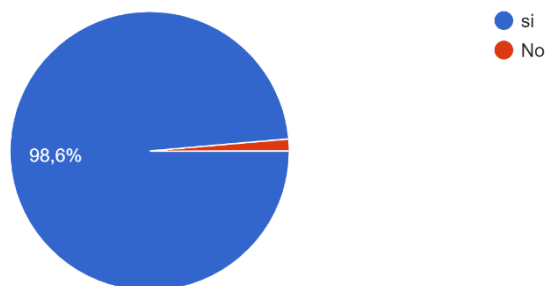
Il·lustració 89 Plànol del visor cartogràfic de la Generalitat Valenciana - actuacions d'accessibilitat

Representativitat

S'ha realitzat una enquesta a la gent del poble amb un total de 72 participants per comprendre la imatge que té la població que allí hi viu. L'enquesta s'ha realitzat de forma telemàtica, per la situació actual mitjançant l'eina Formularis de Google (<https://docs.google.com/>). Ha sigut un estudi social fortament psicològic incloent tot allò singular, ja siga un monument, edifici emblemàtic, plaça o carrer.

L'enquesta ha inclòs les següents preguntes amb els corresponents resultats:

1. Saps què és el centre històric?

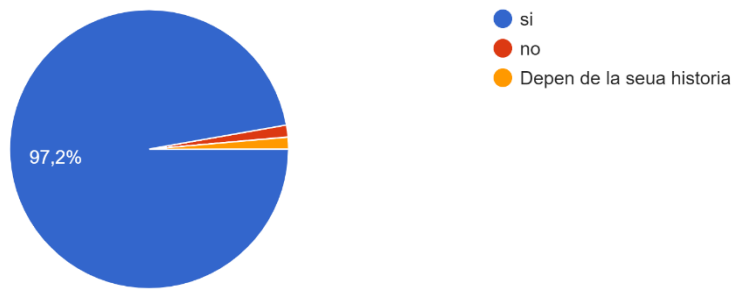

71 respostes afirmatives / 1 negativa

Aquesta pregunta és molt important, no saber d'entrada què és el centre històric ja de per si és una miqueta greu.

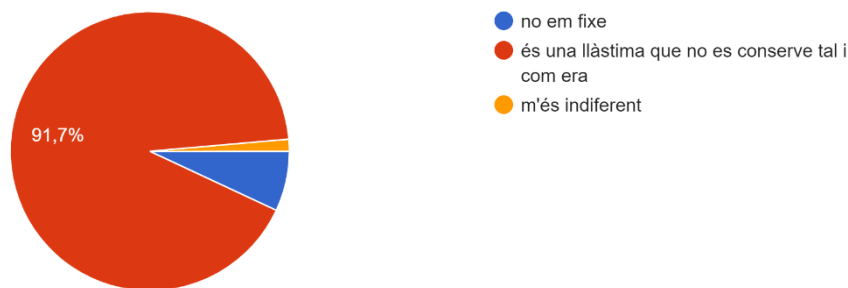

2. Creus que és important conservar-lo?

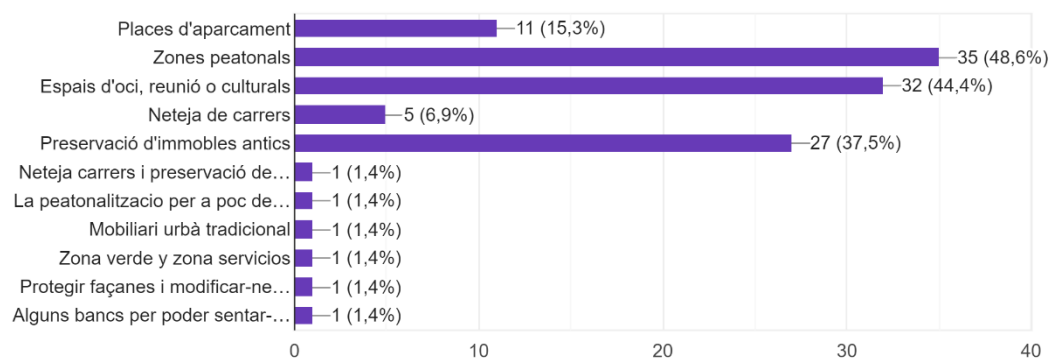
En aquest cas el 97,2% dels enquestats ha respost que és important la conservació del centre històric.

3. Quina impressió et fa passejar pels carrer major, nou o per la placeta del Cuc?

Coincidint amb la pregunta anterior, la majoria dels participants pensa que és important la conservació del centre històric, ja que els fa pena que no es conserve tal i com era.

4. Què milloraries en el centre històric?

En aquest cas es donaven les següents opcions:

- A. Places d'aparcament
- B. Zones peatonals
- C. Espais d'oci, reunió o culturals
- D. Neteja de carrers

- E. Preservació d'immobles antics
- F. Altres...

I els participants han afegit en l'apartat altres:

- *“La peatonalització per a poc de tràfic no la veig necessària, ja que tampoc hi han tants peatons. Crec que cabem tots i resulta més còmode. Places d'aparcament seria ideal però es una tasca complicada per espai lliure. Veig més important adoquinar carrers per a donar-li estètica tradicional, que a la vegada fa que per el soroll que genera en les rodes, els cotxes reduïsquen la velocitat. I també generar zones verdes i arbrat puntual on càpiga, que no hi ha massa (pràcticament gens) en el centre de Catadau”.*
- *“Protegir façanes i modificar-ne altres en una estètica adient a la general de la del centre històric”.*
- *“Mobiliari urbà tradicional”*
- *“Zona verde y zona servicios”*
- *“Alguns bancs per poder sentar-se la gent. Una font que antigament s'hi havia en la placeta el cuch, mes llum ja que en els nous fanals s'han quedat alguns carrers amb molt poca llum”.*

5. Quins edificis o espais del poble et són representatius?

	Votants	Representativitat
Casa de la Cultura	9	7,76%
El Castell	10	8,62%
Centre Catòlic i Social	41	35,34%
Casa Tàvio / Casa de la Seda / Casa del Senyoret / Casa Maximina	13	11,21%
Hereteu “Villa Cristina” (casa Izquierdo*)	1	0,86%
Església	20	17,24%
Abadia	1	0,86%
Vivendes Modernistes	5	4,31%
L'escorxador	1	0,86%
Ajuntament	5	4,31%
Ermita De Santa Bàrbara	6	5,17%
CEIP Miguel de Cervantes (les escoles*)	3	2,59%
Taberna de Cursà	1	0,86%

	Votants	Representativitat
Plaça de L'església	8	9,88%
Plaça del Progrés (plaça de les palmeretes*)	1	1,23%
Plaça Bosch Marín (el parque*)	8	9,88%
Plaça Santa Bàrbara (plaça de la Font)	14	17,28%
Plaça del Cuc (plaça dels xiquets)	25	30,86%
Plaça de l'Om	4	4,94%
Carrer Cervantes (carrer Vall*)	2	2,47%
El Calvari (barri)	1	1,23%
Carrer Major	4	4,94%
Carrer Nou	2	2,47%
Plaça Espanya	5	6,17%
Carrer Ramon y Cajal	1	1,23%
Carrer Pilota	1	1,23%
Avinguda Santa Bàrbara	3	3,70%
Carrer Sant Roc (carreró Potan*)	1	1,23%
Carrer Capella	1	1,23%

* noms populars

Després d'analitzar els resultats dels espais, carrers, places i immobles que els participants han esmentat, els més representatius per la gent de Catadau són:

Per al cas dels immobles, els més nomenats són la Casa de la Cultura, El Castell, Centre Catòlic i Social, Casa Tàvio i l'Església, essent el més emblemàtic el Centre.

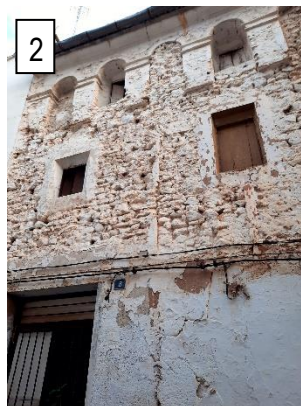
Les places de l'Església, Bosch Marín, Santa Bàrbara (plaça de la Font) i la del Cuch, essent aquesta última la més representativa i té tot el sentit, ja que tradicionalment, era anomenada la plaça dels xiquets, ja que era lloc de reunió per jugar, sense el perill que passaren cotxes i a la vista dels veïns que allí vivien que els guardaven, això fa que la gent tinga estima pel lloc.

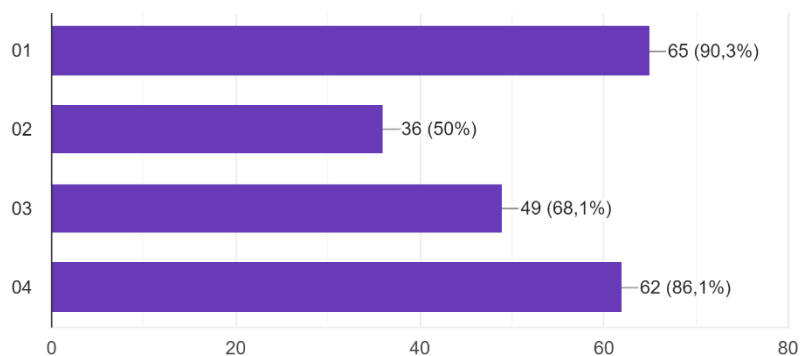
6. Perquè ho són?

De les 72 respostes, la majoria coincideixen en:

- formen part de la història viva del poble
- tenen una càrrega emocional molt forta, ens recorden a la infància
- per l'antiguitat, cal conservar-los
- són llocs i edificis emblemàtics
- formen part de l'essència del poble
- Pel seu valor històric
- Identifiquen el poble
- Per la seua arquitectura
- Són punt de trobada i celebració

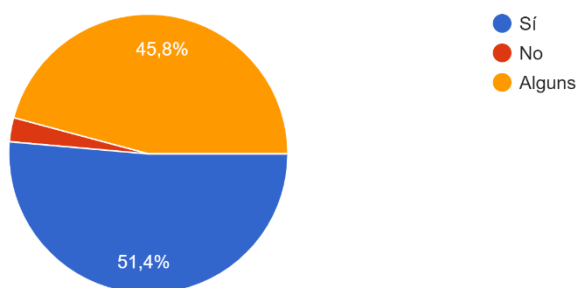
7. Et sonen estos immobles?

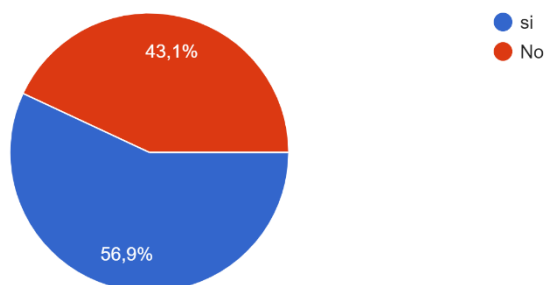
Clarament les vivendes que estan en carrers més transitats (1 i 4), són més conegudes i per tant són les més votades. Tot i això, més del 50% coneixen totes les vivendes, la qual cosa es tradueix en que la gent coneix bé el poble, tot i la diferència d'edat entre els diferents enquestats.

8. Sabries ubicar les vivendes de la pregunta anterior?

Els resultats obtinguts tenen sentit en conjunt amb la resposta de la pregunta anterior, si coneixen l'edifici el més lògic és que sàpiguen on s'ubica.

9. T'agradaria viure al centre històric?

És molt positiu que a més del 50% dels enquestats els agradaria viure al centre històric.

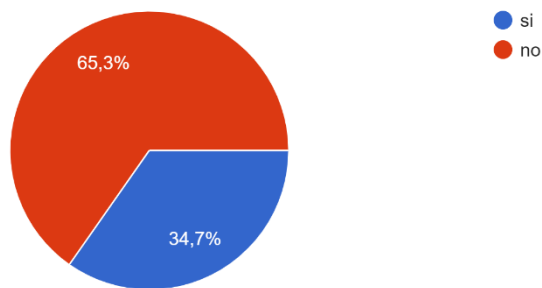
10. Què hauria de millorar perquè et plantejares viure allí?

De les 72 respostes, la majoria coincideixen en:

- accessibilitat
- neteja
- conservació i rehabilitació de vivendes
- millora del sentit del trànsit
- aparcaments
- estètica de les vivendes
- recursos
- millora dels carrers
- il·luminació dels carrers
- espais verds
- baixada del preu de la vivenda
- baixar l'edat mitjana dels veïns

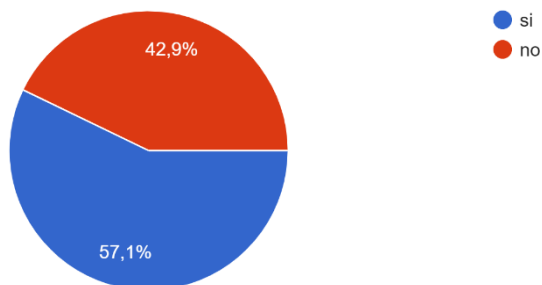
Això ens dóna una idea de la realitat del que pensa la gent i ajuda per veure les deficiències.

11. Coneixes l'existència d'ajudes per a la rehabilitació d'immobles?

Pel que sembla la gent desconeix l'existència d'ajudes a la reforma i la rehabilitació.

12. Amb les ajudes econòmiques et plantejaries viure al centre històric?

Tenint en compte el resultat de la pregunta anterior i vistes les expectatives inicials de traslladar-se al centre històric, té sentit que molta gent no ho fa únicament per un motiu econòmic.

2 Avaluació prestacional

En el cas que ens ocupa, les prestacions oferides pel centre històric són la proximitat a l'ajuntament, centre d'atenció primària, farmàcia, escola d'educació primària, institut d'ensenyament secundària i botigues. Tots aquestos serveis es troben dintre del seu àmbit o en l'entorn directe, als quals es pot anar-hi caminant en menys de 5 minuts. Com a contra hi ha que són carrers estrets amb molta pendent alguns d'ells, on la circulació rodada és bastant complicada i en alguns indrets impossible.

El parc edificat consta de vivendes unifamiliars entre mitgeres de poca alçada, per la qual cosa no hi ha contaminació acústica. Aquestes vivendes són en la immensa majoria bastant grans i quasi totes tenen pati interior, per contra són edificacions velles que necessiten restaurar-se, moltes d'elles abandonades, ja que els seus propietaris han mort i els hereus no les usen.

L'existència de cinc places dintre de l'àmbit del centre històric fa denotar la vessant social del nucli històric. La plaça de l'Església i la plaça Santa Bàrbara, actualment més representatives que la resta, ja que són el nucli de l'activitat social del poble, és on es celebren totes les festes i reunions.

3 Valoració

Històricament s'han donat molts fets, tant a nivell polític com social que han sigut motors de canvi per a la morfologia urbana i l'arquitectura. De tot el conjunt de fites històriques recollides, llistem solament les que a dia de hui ens són importants. Comencem als inicis de l'època contemporània, descartant els fets anteriors, perquè que no queden a penes vestigis, a excepció de l'església i el mur del castell, que ens aporten informació.

MECANISMES	CANVIS PRODUÏTS	VALORS
Construcció del polígon industrial (2007)	Millora de les infraestructures	Instrumental econòmic
Aprovació del PGOU vigent (1989)	Ordenació del teixit urbà	Instrumental arquitectònic i urbanístic
Aprovació del PGOU (1963)	Ordenació del teixit urbà	Instrumental urbanístic
Guerra Civil Espanyola (1936-1939)	Pèrdues personals i econòmiques	Pèrdua de valor documental arquitectònic-històric
Construcció de la Sociedad Agrícola (1922)	Època de prosperitat econòmica i social	Significatiu icònic
Riuada de Sant Miquel (1919)	Necessitat de reconstrucció d'allò devastat	Instrumental urbanístic
Construcció del Centre Catòlic i Social (1914)	Època de prosperitat econòmica	Significatiu icònic i d'identitat
Escorxador (1910)	Època de prosperitat econòmica	Significatiu icònic i d'identitat
Quarta onada de còlera (1885)	Pèrdues personals i econòmiques	-
Inici construcció ctra CV-50 (1860)	Guany en mobilitat	Instrumental urbanístic

Desamortització de Mendizábal (1836)	Creixement econòmic, aparició d'heretats	Instrumental urbanístic	arquitectònic	i
Segregació del Marquesat (Vila de reialenc en 1809)	El poble no depèn del marquesat, és poble lliure	Instrumental urbanístic	arquitectònic	i
Planejament de Benlloch (1756)	-	Documental arquitectònic	antropològic històric	i

Ara avaluem el conjunt històric segons l'estat actual:

- Valors instrumentals: relacionats amb l'ús del conjunt edificat
  - Valor arquitectònic actual: en general la gent té reticències amb l'estat de conservació i la factibilitat de traslladar-se, ja que posen diversos condicionants per poder fer-ho, com són la manca d'aparcament, la falta de neteja, motius econòmics...
  - Valor urbanístic: el nucli històric es troba ben comunicat amb el seu entorn directe, per al moviment de vianants però per al transport rodat té algunes dificultat i mancances, en contraposició amb l'entorn remot que té molt bona comunicació, per tant té valor urbanístic, tot i les mancances esmentades.
  - Valor econòmic: no podem avaluar aquest aspecte, per desconeixença de l'import de les actuacions que es necessitarien realitzar versus el guany obtingut.
  - Valor ecològic: per ser en conjunt construccions tradicionals executades amb materials de km 0, tenen un gran valor ecològic, a sobre de la vida útil, actualment superior als 100 anys. Per altra banda la climatització d'aquests immobles i l'estat general de les seues instal·lacions suposa un gran cost energètic. Quan parlem de la via pública, l'enllumenat és tot de baix consum. Tal i com es coneix avui en dia aquest valor, no podem dir que el centre històric de Catadau tinga una alta valoració ecològica.
- Valors significatius: referits a la capacitat de representació
  - Valor vetustat vs novetat: els catadauins enquestats pensen que el centre històric en general no està ben conservat, no s'ha mantingut l'estètica, no s'ha tingut cura i s'ha dut a terme cap política de regeneració. Tot i això, el valoren molt, ja que és un testimoni històric de la vida del poble.
  - Valor icònic: segons els resultats de l'enquesta, el centre històric està fortament arrelat a la vida dels habitants de Catadau i té una càrrega emocional molt gran, per tant aquest valor està molt potenciat, per tant té molt de valor icònic.
  - Valor d'identitat: té una gran importància respecte a la memòria col·lectiva, molts dels enquestats coincideixen en la forta càrrega emocional, aleshores podem dir que té un alt d'identitat.

- Valors documentals: aporten informació tangible
  - Valor arquitectònic històric: l'estudi realitzat posa de manifest la gran quantitat d'informació que ens dona el centre històric com a document de la cultura material, tant a nivell organitzatiu com a nivell tipològic.
  - Valor històric: aporta un gran valor, ja que s'observen les modificacions en el teixit urbà produïdes pels motors de canvi esmentats al principi del present apartat.
  - Valor antropològic: tant el teixit urbà com les pròpies construccions són testimonis del mode d'habitatge, aleshores podem dir que té un alt valor antropològic.

MANUAL D'ÚS. REHABILITACIÓ I REGENERACIÓ DEL CENTRE HISTÒRIC

Aquest treball previ d'anàlisi efectuat amb el MOS és necessari per a la rehabilitació i regeneració del centre històric. Aquesta rehabilitació i regeneració es pot enfocar des de diferents vessants. Des d'una visió estètica, volumètrica i patrimonial, un punt de vista funcional, continuant per una visió constructiva, amb el coneixement de la normativa (urbanística, estatal i municipal), i finalitzant amb la cerca d'alternatives d'actuació en un context en que la societat, prefereix allunyar-se del seu patrimoni arquitectònic i cercar la seva primera residència en edificis d'obra nova.

MANUAL DE REHABILITACIÓ O CONSTRUCCIÓ

Paràmetres estètics, volumètrics i patrimonials

Després d'obtenir els resultats de l'anàlisi tipològic, podem extraure les següents pautes per a la rehabilitació i/o construcció de nous immobles en l'àmbit del centre històric.

Amb les alçades de cornisa mitjanes obtingudes i el percentatge buits (27%) es fa una proposta de façanes per a vivendes de PB+1 i PB+2, amb finestres en planta baixa i finestres balconeres en les plantes altes. Sempre mantenint la proporció de buits regulars alts i estrets amb simetria i verticalitat.

Les fusteries hauran de ser de fusta o imitació fusta, simples i senzilles o de doble fulla amb frailers. La portalada principal, tindrà un portelló a la dreta, amb o sense frailers. Es permet la utilització de persianes de fusta enrotllables de corda per a l'obscuriment de buits.

Els reixats seran sobre-eixints, de formes simples i de color negre, imitant els reixats antics de forja.

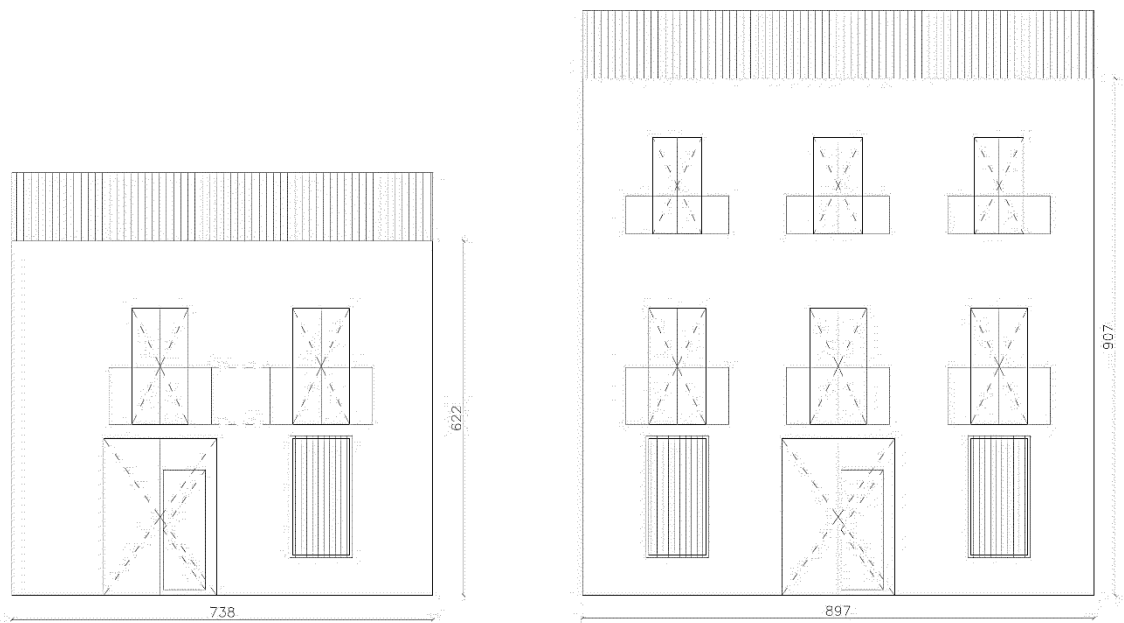

Els balcons tindran una peanya mínima, els balustres seran de ferro amb barrots de formes simples imitant els reixats antics de forja, o bé, de formes repetitives imitant els de ferro colat, sempre de color negre. Podran abastar un buit o fer-se en mode balconada, agafant tots o part dels buits de la façana.

Es permet el recercat de buits amb motllures, en el carrer Nou, plaça Santa Bàrbara, avinguda Santa Bàrbara, carrer Ramon Esteve i Camí Carlet, que corresponen en la primera zona d'eixample del nucli original.

Els ràfecs seguiran formes simples elaborats amb rajoles o imitant la morfologia tradicional. Les cobertes seran a dues aigües, desaiquant al carrer amb cobertura de teules àrabs, permetent-se executar balustrades com a remat superior de façana en el carrer Nou, plaça Santa Bàrbara, avinguda Santa Bàrbara, carrer Ramon Esteve i Camí Carlet.

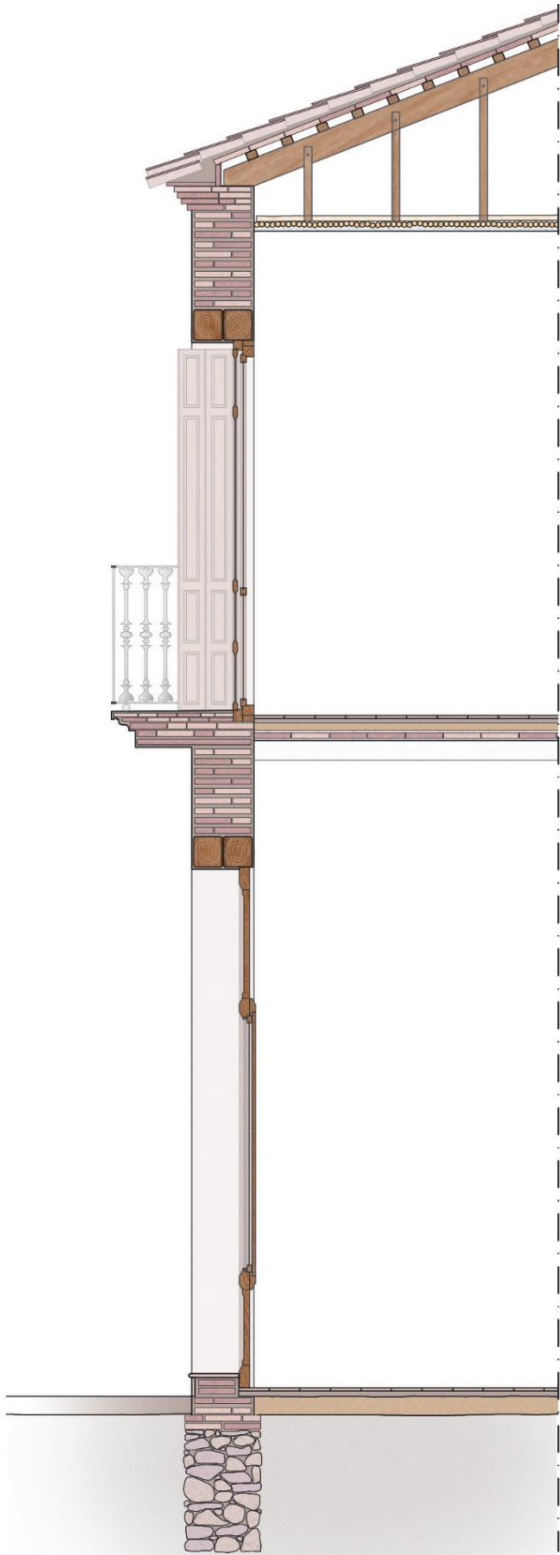
A continuació es mostren dos propostes de façana normativa per a noves construccions i/o modificacions de les existents, sempre i quan no estiguen protegides:

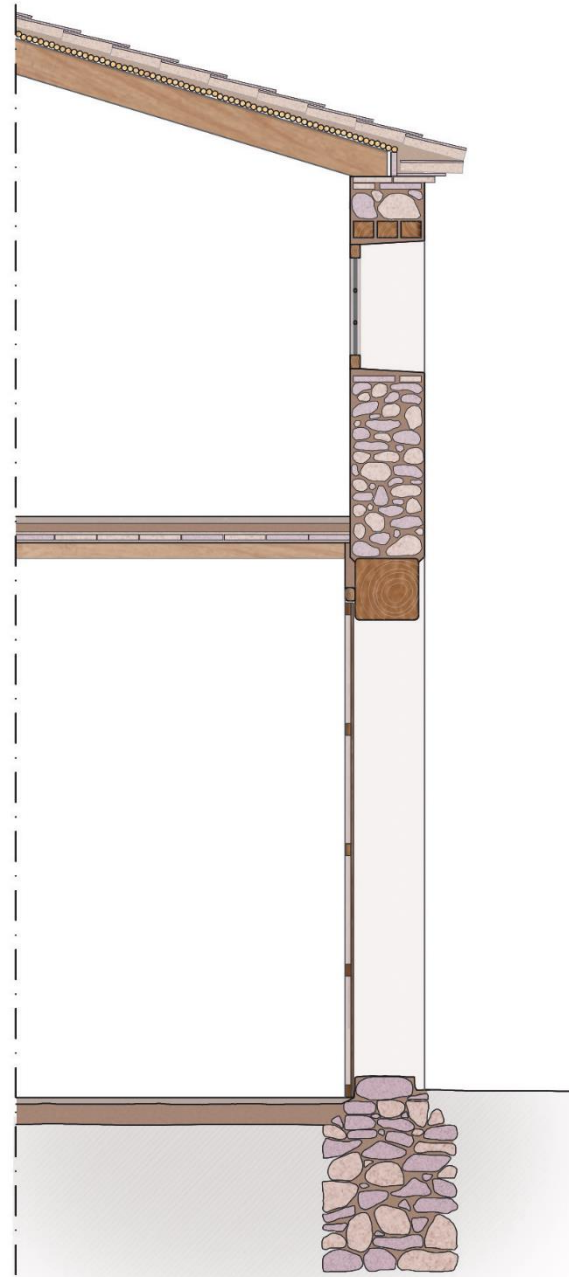
Il·lustració 90 Proposta de façanes normatives

Amb tot allò esmentat la secció de façana tipus tindrà l'aspecte de la següent imatge:

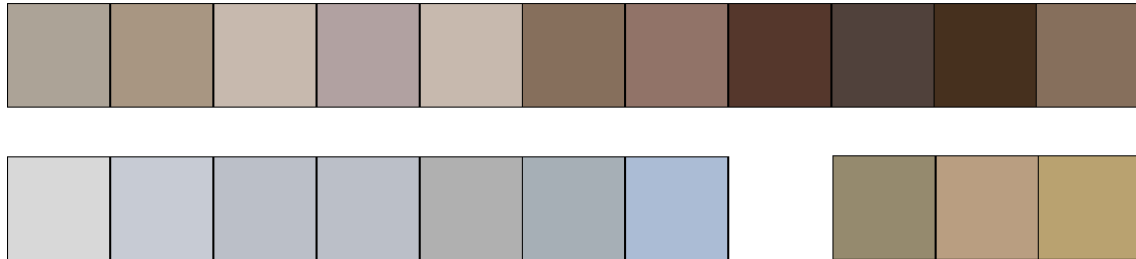
Il·lustració 91 Secció tipus de façana (Pérez Vila, 2017) pàgina 97

Il·lustració 92 Secció tipus de façana (Pérez Vila, 2017) pàgina 98

Els revestiments seran lluits de morter de calç i pintats amb pintura a la calç, seguint la següent carta de colors, tot tenint en compte que els colors obscurs es reserven a les parts inferiors de façana i sòcols i els clars a la resta de la superfície. Es permet la combinació de colors per al recercat de buits. Tot i això tots els colors permesos han d'estar dintre de la següent gamma:

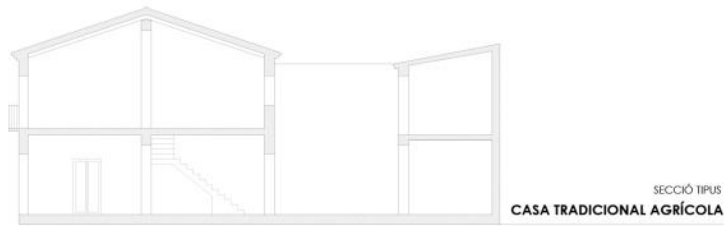
Il·lustració 93 Carta de colors

Paràmetres funcionals

La tipologia predominant dels immobles és el d'habitatge d'arquitectura popular d'origen agrícola, on la configuració habitual inclou dos volums separats per un pati interior. Aquestes vivendes estan destinades inicialment a treballadors del camp, n'hi ha tant unifamiliars com plurifamiliars, amb presència o no de l'escaleta, que denota l'existència d'una o més famílies en l'habitatge.

L'esquema funcional i compositiu inclou un primer volum destinat pròpiament a l'habitatge amb cambra per a guardar collites, seguida d'un pati obert i finalitzada amb un últim volum conegut com andana o pallissa, destinat a la guarda de les cavalleries i magatzem de la seua alimentació. D'aquest esquema inicial ixen dues opcions en funció de les dimensions hi ha la casa a una mà i la casa a dues mans:

Esquemas compositius de viviendas a "una mà" y a "dos mans"

Il·lustració 94 Esquemes compositius de casa a una o a dues mans (Andrés Bellver, 2015) pàgina 43

És aquesta composició la que caldrà seguir en la construcció de nous immobles, així com, retornar-los aquesta configuració en la rehabilitació dels existents.

Paràmetres constructius

Tot i que no s'ha accedit a l'interior dels immobles, es tracta de construccions de tipus tradicional que, per l'època de construcció i per haver-hi accedit a molts d'aquests immobles al llarg de la vida puc afirmar que estan fets a base de murs de càrrega, tant de maçoneria ordinària, com de rajoles en les construccions més noves o una combinació dels dos. Els forjats generalment són de bigues de fusta amb revoltó ceràmic lluit amb algeps i pintat amb pintura a la calç (veure il·lustracions 91 i 92). Les particions interiors són de rajola ceràmica massissa lluit amb algeps i pintat amb pintura a la calç. La formació de buits es fa mitjançant llindes de fusta i/o arcs de rajola o carreus. Sol haver-hi revestiment ceràmic fins a una mitja alçada a mode de sòcol, tot i que açò no és preceptiu.

Amb la definició de les característiques constructives generals, cal reafirmar-se en la conservació de l'ús de tècniques constructives tradicionals o cas que s'utilitzen noves tècniques, que aquestes siguin compatibles amb allò existent seguint un criteri de mínima intervenció.

Tenint en compte allò esmentat en el paràgraf anterior i l'obligatorietat del compliment del Codi Tècnic de l'Edificació, és preceptiva la catalogació dels edificis del centre històric, per tindre marge de maniobra de cara a l'aplicació del DB-HE. Aleshores es permet el plantejament de trasdossats interiors, no permetent l'ús de sistemes SATE (sistemes d'aïllament per l'exterior) o actuacions que puguen desvirtuar la imatge del patrimoni arquitectònic del centre històric de Catadau.

Pel mateix motiu, en tindre catalogats patrimonialment els immobles l'aplicació del DB-SE (Document Bàsic. Seguretat estructural) és una miqueta menys restrictiva amb aquestos en el seu annex D, específic per a edifici existents.

Seguint amb l'avaluació estructural, cal tindre en compte la possibilitat de fer remunes en edificis que no hagen esgotat edificabilitat. Tot i que per norma no hauria de permetre's en tant que es modifiquen els paràmetres volumètrics anteriorment descrits. Cal afegir que aquest tipus d'edificis tenen uns fonaments sòlids que a efectes d'increment de càrregues són suficientment resistents. Cas que es donaren tots els condicionants per permetre executar una remunta, l'aspecte estètic exterior i interior i els materials emprats han de ser similars als de les construccions veïnes permetent-se línies més simples. Així mateix, si cap la necessitat de realitzar reforços estructurals, aquestos haurien de ser el menys invasius possibles (seguint el criteri de reversibilitat), per exemple emprant en la rehabilitació de forjats com a primer sistema la

utilització de trencallums versus l'execució de la xapa de compressió. Tot i que el DB-SI (Document Bàsic. Protecció contra Incendis) no ens permet deixar vistes les bigues de fusta.

Actualment la normativa municipal permet realitzar qualsevol actuació sempre que es complisquen els paràmetres urbanístics, per tant és preceptiva la seua modificació.

Per altra banda, i seguint amb l'avaluació estructural, generalment són construccions que permeten el canvis d'ús sense fer grans operacions de reforç estructural, de forma que s'afavorisca la rehabilitació de la zona.

Cal tindre en compte que, una de les lesions més comunes són les humitats per capil·laritat en murs. El DB-HS (Document Bàsic. Salubritat), ens insta a col·locar barreres impermeabilitzants, que no és tasca fàcil en aquest tipus d'immobles i les solucions d'hidrofugació amb mínima intervenció per sistemes elèctrics són molt costoses.

En quant a seguretat en la utilització i accessibilitat DB-SUA, entre d'altres inconvenients, els ampits de les finestres molt probablement no complisquen l'alçada normativa, en comptes de modificar buits, té més sentit afegir-hi baranes seguint la tipologia tradicional. Pel que fa referència als canvis d'ús, la creació en molts casos d'itineraris accessibles no és factible i dificulta en gran mesura la reutilització dels espais.

Tot i això és preceptiu l'acompliment de la normativa dins de les possibilitats, sempre seguint els següents criteris:

- Compatibilitat de materials i sistemes constructius
- Conservació ambiental, de forma que es mantinga l'esquema funcional tradicional
- Mínima intervenció, tal i com ja s'ha explicat en els paràgrafs anteriors
- Integració en el o de l'entorn, per no desdibuixar la imatge del centre històric
- Alliberament d'excrecències, sempre amb estudi històric previ
- Reversibilitat, de forma que puga eliminar-se fàcilment

EINES PER A LA REGENERACIÓ DEL CENTRE HISTÒRIC

Per a la regeneració del centre històric cal actuar per diversos fronts. Per una banda, a nivell normatiu és preceptiva l'elaboració d'un Pla Especial de Protecció del Centre Històric (d'ara endavant PEPCH) que reculla aquelles particularitats tipològiques comentades en l'apartat anterior i deixi fora altres tipologies, de forma que, poc a poc, vagen desapareixent excrescències i construccions descontextualitzades. El PEPCH ha d'incloure un catàleg

d'immobles protegits total o parcialment, monuments com el Centre Catòlic i Social, l'església, casa Tàvio o les vivendes modernistes i d'altres immobles dintre de l'àmbit d'aplicació. Aquest ha de vetlar per la preservació de la imatge estètica i la compatibilitat amb els elements existents, tot i això, per mirar al futur ha de permetre la inclusió d'una sèrie d'usos compatibles de forma que s'aporten més motius per a la rehabilitació del centre històric, permetent així la reconversió dels immobles.

Seguint amb el fil de la imatge, les façanes protegides han de mantindre's tal i com són, en canvi a l'interior es permet la redistribució d'espais, sempre que no es perda l'esquema funcional i compositiu original. Cas de necessitat d'enderroc total ha de complir els ítems esmentats en l'anterior apartat, dins de les possibilitats i és preceptiva la justificació tècnica de l'enderroc.

Per altra banda cal fomentar que els propis habitants vulguen rehabilitar el centre històric, per a la qual cosa, i segons l'enquesta realitzada, cal realitzar les següents millores:

- Millora de la neteja de carrers → incrementar la neteja de carrers i instal·lar més papereres
- Conservació i rehabilitació d'immobles, tenint cura de l'estètica → aprovació d'un PEPCH
- Millora de la circulació rodada → fer un estudi de viabilitat
- Augmentar les places d'aparcament → creació de zones on només puguen estacionar els residents, aprofitament dels espais buits per a crear zones d'estacionament
- Millora de la il·luminació dels carrers → fer un estudi lumínic i substituir la il·luminació per una més eficient
- Creació d'espais verds → aprofitament dels espais buits per a crear xicotetes zones verdes
- Creació d'espais d'oci, reunió o culturals → incloure en el PEPCH nous usos que permeten el canvi d'ús de vivenda a altres activitats

Seguint amb l'intent de rehabilitar el centre històric, cal informar als habitants de les ajudes existents per a l'adquisició, lloguer i la rehabilitació i reforma d'immobles que existeixen actualment i que són:

1. Ajudes per a joves per a l'adquisició d'habitatge habitual i permanent

Són ajudes directes destinades a la població jove amb escassos mitjans econòmics a fi de facilitar l'accés a un habitatge en règim de propietat localitzada en un municipi o nucli de població de xicoteta grandària de la Comunitat Valenciana (menys de 5000 habitants).

2. Ajudes al lloguer de joves

Són ajudes directes per a persones físiques inquilines amb escassos mitjans econòmics per al lloguer del seu habitatge habitual i permanent que, en el moment de sol·licitar l'ajuda, tinguen menys de 35 anys o tractar-se d'una unitat de convivència en la qual tots els membres siguen menors de 35 anys.

3. Fons europeus per a la rehabilitació de barris

ACTUACIONS SUBVENCIONABLES

- Rehabilitació d'edificis residencials sempre que s'obtinga una reducció del consum d'energia primària no renovable de, almenys, un 30%

En zones climàtiques C: mínima 25% / En zones climàtiques D i E: mínima 35%

- Urbanització o reurbanització d'espais públics *

- Prestació de serveis d'oficina de rehabilitació *

* condicionada a la realització d'obres de rehabilitació

Tot això, dins d'àmbits d'actuació denominats

ENTORNS RESIDENCIALS DE REHABILITACIÓ

PROGRAMADA (ERRP)

QUANTIA AJUDES URBANITZACIÓ

+ 15 % sobre la quantia de l'ajuda de rehabilitació

QUANTIA AJUDES OFICINA RHB

800 € / habitatge rehabilitat

QUANTIA AJUDES REHABILITACIÓ

ESTALVI ENERGÈTIC	% SUBVENCIÓ*	MÀXIM / HAB MÀXIM/ m ² LOC
$30\% \leq \Delta C_{ep,nren} < 45\%$	40,00 %	8.100€ / 72€
$45\% \leq \Delta C_{ep,nren} < 60\%$	65,00 %	14.500€ / 130€
$\Delta C_{ep,nren} \geq 60\%$	80,00 %	21.400€ / 192€

* No inclou impostos, taxes i tributs excepte IVA si no és recuperable o compensable

AJUDES COMPLEMENTÀRIES GENERALITAT VALENCIANA

Fins a un 5% addicional

SITUACIONS DE VULNERABILITAT ECONÒMICA

Fins al 100%, en expedient apart i de manera exclusiva per al propietari

RETIRADA D'ELEMENTS AMB AMIANT

100% de costos de retirada, manipulació, transport i gestió de residus

Fins a 1.000 €/habitatge o 12.000 €/edifici

Il·lustració 95 Informació de les ajudes

4. Pla Conviure. Ajudes a la reforma, la rehabilitació i actuacions urbanes.

- Obres de rehabilitació, renovació, ampliació o adequació d'edificis del patrimoni municipal de caràcter social, administratiu, de serveis, cultural o històric.
- Adequació de l'entorn construït mitjançant l'actuació en espais públics com a carrers, places o zones d'esplai i esbarjo.
- Redacció de l'estratègia local de rehabilitació.

5. Recuperem Llars. Ajudes a la reforma, la rehabilitació i actuacions urbanes.

- Actuacions prèvies necessàries per a escometre l'adequació de l'habitatge o l'immoble.
- Obres de rehabilitació, renovació, ampliació o adequació destinada a aconseguir les degudes condicions d'habitabilitat de l'habitatge.
- Qualsevol intervenció destinada a millorar elements comuns en el cas de tractar-se d'una rehabilitació d'un edifici complet.
- Adquisició de l'immoble prèvia a la seua rehabilitació, en el seu cas.

6. Conservació i accessibilitat. Ajudes a la reforma, la rehabilitació i actuacions urbanes.

Ajudes per a vivendes unifamiliars i zones comunes d'edificis de vivendes col·lectives que inclouen actuacions de conservació incloses en l'IEEV-CV i actuacions de millora de la seguretat d'utilització i l'accessibilitat.

7. Programa PREE. Ajudes a la rehabilitació energètica.

Ajudes a la rehabilitació d'edificis d'habitatges (incloses unifamiliars) i de qualsevol altre ús (administratiu, sanitari, docent, cultural, etc.) regulats per la Llei d'Ordenació de l'Edificació (LOE), situats en municipis de repte demogràfic, per a la millora de l'eficiència energètica de l'envolupant tèrmica, millora de l'eficiència energètica i d'energies renovables en les instal·lacions tèrmiques de calefacció, climatització, ventilació i aigua calenta sanitària i de les instal·lacions d'il·luminació de les zones comunes dels edificis existents de tipologia residencial col·lectiva d'habitatge i dels edificis de qualsevol altre ús.

8. Pla Renhata. Ajudes a la reforma, la rehabilitació i actuacions urbanes.

Ajudes a la millora de les condicions d'habitabilitat a l'interior dels habitatges que inclouen la reforma de les habitacions humides (cuines i banys), reforma de l'habitatge per a adaptar-lo al seu possible ús per persones amb diversitat funcional i mobilitat reduïda, incloent-hi l'ampliació dels espais de circulació de l'habitatge, el canvi de portes o la instal·lació de senyals acústics o lluminosos, si és el cas. També s'inclouen actuacions d'instal·lació de sistemes integrats de domòtica, que milloren l'accessibilitat i l'autonomia en l'ús de l'habitatge, a persones amb diversitat funcional i mobilitat reduïda.

CONCLUSIONS

REFERIDES AL TREBALL I A L'ÀMBIT DE L'ESTUDI

El present projecte té com a objectiu principal la realització d'una proposta de regeneració del centre històric de Catadau (València), mitjançant l'aplicació del Mètode sistèmic per a la intervenció de la ciutat històrica. Per poder aconseguir-ho, s'ha dut a terme un estudi urbanístic diacrònic de la localitat. Amb les dades obtingudes, i acotant l'àmbit d'estudi, s'ha realitzat un anàlisi tipològic arquitectònic. Amb els resultats obtinguts s'han esmentat propostes per diferents vies d'actuació per a afavorir la regeneració del centre històric, així mateix s'ha elaborat un de manual d'ús amb pautes per a la intervenció dels immobles ubicats dintre de l'àmbit del centre històric, per tal que no es perda l'essència de poble. Aquest manual, pot ser extrapolable a altres poblacions i o a altres estudis.

L'estudi històric combinat amb l'estudi urbanístic ens ha donat les eines per aprofundir en tots els aspectes importants que cal tindre en compte de cara a poder donar solucions per a la conservació i regeneració de l'àmbit d'estudi.

De l'estudi tipològic se n'han extret les pautes per a crear el manual d'intervenció dels immobles, tan important de cara a revertir les excrescències, les quals queden patents en l'existència d'alicatats de banys en façanes, aplacats de marbre recercant buits que no ho necessiten... i un llarg etcètera. A nivell constructiu, ens trobem sense dades reals, ja que no s'ha tingut accés a l'interior dels immobles i les pautes són genèriques de la tipologia segons l'època i la ubicació. Tot i això, s'ha fet una reflexió que engloba l'aplicació de normativa d'obligat compliment obtenint que, en general, fa encarir el pressupost de la rehabilitació o produeix l'alteració de la imatge de l'edifici, aleshores cal tindre molta cura a l'hora de promoure normatives de protecció.

Per altra banda, l'aplicació del MOS, entre d'altres coses, ha aportat una visió de com l'entorn afecta als seus habitants i de com és de forta la càrrega emocional que això comporta. Aleshores es visualitza la gran importància de la conservació tant del centre històric de Catadau, com de el de totes les ciutats i pobles.

BIBLIOGRAFIA

- @hi2toriano, sense data *Hi2toriano*. [En línia]
Available at: <https://hi2toriano.jimdofree.com/1eso/12-hispania-romana/la-romanizaci%C3%B3n/>
[Últim accés: 02 10 2021].
- A. d. C., 2022. *Catadau.es*. [En línia]
Available at: <https://www.catadau.es/es/content/historia-0>
[Últim accés: 19 01 2022].
- Álvarez, M. F., sense data *Real Academia de la Historia*. [En línia]
Available at: <https://dbe.rah.es/biografias/10728/carlos-i-de-espana-y-v-de-alemania>
[Últim accés: 20 01 2022].
- Andrés Bellver, A. I., 2015. *Estudio, Recuperación, Rehabilitación y Catalogación del Edificio Casa de la Seda en Catadau (Valencia)*, València: s.n.
- Anon., sense data *Els Borja*. [En línia]
Available at: <https://www.elsborja.cat/rutes/la-foia-i-el-marquesat-de-llombai/el-context-historic-i-geografic/>
[Últim accés: 2022].
- Anon., sense data *Ermitas y Santuarios de la Comunidad Valenciana*. [En línia]
Available at: <https://www.ermitascomunidadvalenciana.com/vracat.htm>
[Últim accés: 05 10 2021].
- Bisbal Chinesta, J. F., 2007. El patrimoni arqueològic del Marquesat de Llombai i el Servei d'Investigació Prehistòrica (SIP) de la Diputació de València. *Llibre de festes de Llombai*.
- Bisbal Gil, E., Espí Climent, W. & Gimeno López, F., 1990. *Introducción a la Historia de Catadau*. 1 ed. Catadau: Excel·lentíssim Ajuntament de Catadau.
- Bonada Subirana, N. et al., 2001. *Diccionario Visual de la Construcción*. A: G. d. C. -. D. d. P. T. i. O. Pùbliques, ed. s.l.:s.n.
- Bunge, M., 2002. *Crisis y reconstrucción de la filosofía*. Barcelona: Editorial Gedisa.
- Buzo, I., sense data <http://www.isaacbuzo.com/>. [En línia]
Available at:
http://contenidos.educarex.es/sama/2010/csociales_geografia_historia/segundoeso/tema6/ciudad_islamica.html
[Últim accés: 02 10 2021].
- Casals Balagué, A. et al., 2018. Las claves de la rehabilitación histórica. A: *El método sistémico de intervención en edificios existentes*. Jose Luis González Moreno-Navarro; Albert Casals Balagué ed. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, p. 79.
- Casals Balagué, A. & González Moreno-Navarro, J. L., 2018. Las claves de la rehabilitación y restauración arquitectónica. En: A. C. B. José Luis González Moreno-Navarro, ed. *Intervenciones en la ciudad histórica*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, p. 49.

Castillo Ruiz, J., 1998. Los valores propios del Patrimonio Histórico: gestación y caracterización. A: s.l.:s.n., pp. 229-239.

Chiner Trilles, F., Candel Galan, L., Fons Martínez, A. & Alborch Vidal, B., 2020. *Esborrany Pla Director per a la rehabilitació de la Casa Tàvio*, s.l.: s.n.

Chueca Goitia, F., 2011. *Breve historia del urbanismo*. Madrid: Alianza.

Climent Ferrando, V., sense data *Els Borja*. [En línia]
Available at: <https://www.elsborja.cat/rutes/la-foia-i-el-marquesat-de-llombai/el-context-historic-i-geografic/>
[Últim accés: 20 01 2022].

Climent Ferrando, V., sense data *La Foia i el Marquesat de Llombai. Catadau*. [En línia]
Available at: <https://elsborja.cat/rutes/la-foia-i-el-marquesat-de-llombai/catadau/>
[Últim accés: 21 01 2022].

Climent Serrano, S., 2010. *Los distritos industriales en el marquesado de Llombai: Desde la expulsión de los moriscos hasta las prendas de piel*. Llombai, s.n.

Climent, V., 2007. *Francisco Benlloch. Descripción del marquesat de Llombai*. Institució Alfons el Magnànim-CVEI ed. València: Universitat de València.

EDS, P. H. J. I. A., 1995. *Geografia de les comarques valencianes*. primera ed. Tavernes Blanques(València): Foro Ediciones, S.L..

Google, 2022. *Google Maps*. [En línia]
Available at:
<https://www.google.com/maps/place/46196+Catadau,+Val%C3%A8ncia/@39.2776167,-0.57542,15.5z/data=!4m5!3m4!1s0xd61aa570872a5d5:0xf2e5929ade07f357!8m2!3d39.2748307!4d-0.5695269>
[Últim accés: 18 01 2022].

G. V., 2022. *Visor Cartogràfic Valencià*. [En línia]
Available at: <https://visor.gva.es/visor/>
[Últim accés: 21 01 2022].

G. V., sense data *patrimoni cultural*. [En línia]
Available at: <https://eduwp.edu.gva.es/patrimoni-cultural/ficha-inmueble.php?id=250>
[Últim accés: 18 01 2022].

Hernán, E. G., sense data *Real Academia de la Historia*. [En línia]
Available at: <https://dbe.rah.es/biografias/9854/san-francisco-de-borja>
[Últim accés: 20 01 2022].

Institut Cartogràfic Valencià, sense data *Visor GVA*. [En línia]
Available at: <https://visor.gva.es/visor/>

Joares Climent, A., 2012. *Estudi previ i intervenció al Centre Catòlic i Social de Catadau*. Catadau: s.n.

Lengua, R. A. E. d. I., 2014. *Diccionario de la Lengua Española*. Madrid: S.L.U. ESPASA LIBROS.

López, S. I. P., sense data *Real Academia de la Historia*. [En línia]
Available at: <https://dbe.rah.es/biografias/28186/juan-de-borja>
[Últim accés: 20 01 2022].

Mancomunitat del Marquesat, sense data *Mancomunitat del Marquesat*. [En línia]
Available at: <http://www.marquesat.es/es/content-page/catadau>
[Últim accés: 25 10 2020].

Pérez Vila, A., 2017. *ARQUITECTURA TRADICIONAL EN LA HUERTA SUR DE VALENCIA. EVOLUCIÓN URBANA, TIPOLÓGICA Y DE SISTEMAS CONSTRUCTIVOS*. València: s.n.

Perria, R., Maioli, L. & Privitera, P., 2009. *El balcón valenciano. Evolución de un elemento característico del ambiente urbano*. Madrid, S. Huerta, R. Marín, R. Soler, A. Zaragoza. Madrid: Instituto Juan de Herrera, 2009.

Pla, J. H., 1992. *El camp de Túria y la Hoya de Bunñol-Chiva. Accesibilidad, industria y segunda residencia*. Departament de Geografia ed. València: Universitat de València.

Privitera, P., 2012. *Los balcones históricos de la valencia intramuros. Una metodología de investigación*. València, Instituto Universitario de Restauración del Patrimonio de la Universitat Politècnica de València.

Sánchez, R., 2022. *eldiario.es*. [En línia]
Available at: https://www.eldiario.es/economia/crecido-ciudad-naciste-mapa-edad-espana-catastro-ano-urbana-edificio_1_8582771.html
[Últim accés: 17 01 2022].

Sanz Viñuelas, V., 2017. *Actualitat Valenciana*. [En línia]
Available at: <https://actualitatvalenciana.com/cronica-marquesat/el-moli-de-soria-catadau/>
[Últim accés: 12 10 2021].

Sanz Viñuelas, V., 2019. *Actualitat Valenciana*. [En línia]
Available at: <https://actualitatvalenciana.com/cronica-marquesat/100-anys-de-la-riua-de-sant-miquel-1919/>
[Últim accés: 12 10 2021].

Sjoberg, G., 1967. *Origen y evolución de las ciudades. La ciudad. A*. Madrid: Scientific American.

Vegas, F. & Mileto, C., 2014. *Aprendiendo a restaurar. Un manual de restauración de la arquitectura tradicional de la Comunidad Valenciana*. València: Generalitat Valenciana.

Vikipèdia, l'enciclopèdia lliure, sense data *Vikipèdia, l'enciclopèdia lliure*. [En línia]
Available at: <https://ca.wikipedia.org/wiki/Catadau>
[Últim accés: 27 10 2020].

ANNEXES

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

PLÀNOLS D'EMPLAÇAMENT I SITUACIÓ

01 Situació - Catadau	e 1/500.000
02 Catadau – Institut Cartogràfic València	e 1/20.000
03 Situació – centre històric de Catadau	e 1/10.000
04 Centre històric de Catadau	e 1/5.000
05 Ocupació del casc urbà abans del 1756	e 1/2.500
06 Evolució del casc urbà de 1756 a 1929	e 1/5.000
07 Evolució del casc urbà de 1930 a 2021	e 1/5.000
08 Situació actual del casc urbà	e 1/2.500
09 Centre històric de Catadau – Àmbit d'estudi	e 1/2.000
10 Centre històric de Catadau – Edificis objecte d'estudi	e 1/2.000
11 Edificis objecte d'estudi – Numeració de fitxes	e 1/1.000

FITXES ESTUDI TIPOLÒGIC

01.1	Situació i aixecament – Plaça de l'Om, 2
01.2	Fitxa tipològica – Plaça de l'Om, 2
02.1	Situació i aixecament – Carrer Ramon Esteve, 2
02.2	Fitxa tipològica – Carrer Ramon Esteve, 2
03.1	Situació i aixecament – Ramon Esteve, 4
03.2	Fitxa tipològica – Carrer Ramon Esteve, 4
04.1	Situació i aixecament – Carrer Ramon Esteve, 8
04.2	Fitxa tipològica – Carrer Ramon Esteve, 8
05.1	Situació i aixecament – Carrer Església, 8
05.2	Fitxa tipològica – Carrer Església, 8
06.1	Situació i aixecament – Carrer Sant Roc, 6
06.2	Fitxa tipològica – Carrer Sant Roc, 6
07.1	Situació i aixecament – Carrer Sant Josep, 7
07.2	Fitxa tipològica – Carrer Sant Josep, 7
08.1	Situació i aixecament – Carrer Major, 22
08.2	Fitxa tipològica – Carrer Major, 22
09.1	Situació i aixecament – Carrer Nou, 15
09.2	Fitxa tipològica – Carrer Nou, 15
10.1	Situació i aixecament – Carrer Nou, 6
10.2	Fitxa tipològica – Carrer Nou, 6
11.1	Situació i aixecament – Carrer Forn, 8
11.2	Fitxa tipològica – Carrer Forn, 8

VOCABULARI

Extret de les accepcions de:

- RAE (Diccionari de la Reial acadèmia espanyola de la Llengua).
- Termcat - <https://www.termcat.cat/ca>
- Diccionari visual de la construcció –
https://territori.gencat.cat/ca/01_departament/documentacio/general/terminologia_tecnica/diccionari_visual_de_la_construccio/

diacrònic

1. adj. Dit d'un fenomen: Que ocorre al llarg del temps, per oposició a sincrònic.
2. adj. Ling. Dit de l'estudi de l'estructura o del funcionament d'una llengua o un dialecte: atenent a las fases successives de la seua evolució.

gentrificació

Transformació socioeconòmica d'una àrea urbana degradada habitada per persones de classe baixa o grups socials marginals per mitjà de la rehabilitació urbanística i arquitectònica de la zona, amb l'arribada progressiva de grups socials de classe mitjana o alta. El resultat és un canvi en les activitats econòmiques i, de vegades, el desplaçament dels grups socials més vulnerables.

axiològic

Relatiu o pertanyent a la axiologia (teoria dels valors)

ferro colat

Aliatge de ferro i carboni que conté més del 2% d'aquest. S'usa principalment per a obtenir peces per emmotllament del material fos.

ferro forjat

Ferro que es treballa a colps de martell per a donar-li la seua forma.

ràfec

Part inferior de la teulada, que ix fora de la paret i serveix per a desviar d'ella les aigües de pluja.

cornisa

Cos volat, generalment horitzontal i amb motlures, fet de pedra, de fusta o d'altre material, que serveix de coronament a un altre, per ornamentar-lo o servir-li de protecció.

AGRAÏMENTS

En primer lloc, al qui m'ha acompanyat en tot el procés, el meu tutor Àngel M. Pítarch, perquè ha sabut orientar-me en tot moment i comprendre la meua situació personal.

A Jordi, pel recolzament físic i moral, per cuidar del nostre xíquet tot el temps que jo he invertit en el present estudi i fer que tots els engranatges funcionen.

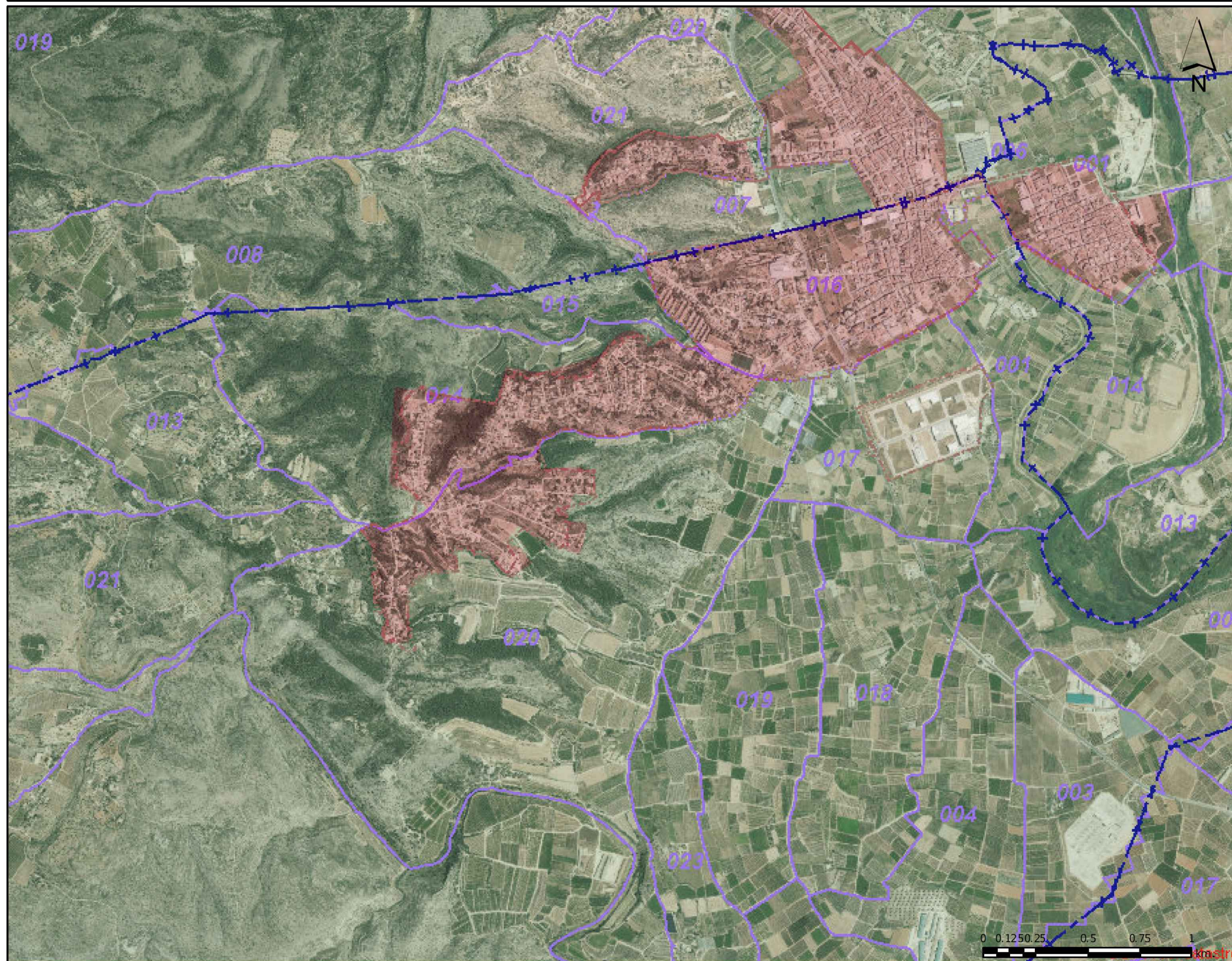
A Emma, pel seus consells, tant tècnics com personals, i el suport en aquesta aventura de ser mare, professional lliberal i estudiant.

A tots tres, moltes gràcies.

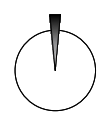

catadau

Llegenda

- Suelo urbano
- Suelo urbanizable
- Suelo no urbanizable
- Sin planeamiento
- Afectado por sentencia

Sistema de Referència: ETRS89-UTM Fus 30   Escala = 1:25,000   Coordenades: X(mín.)=705.198,48 m. Y(mín.)=4.346.720,01 m. X(màx.)=711.198,48 m. Y(màx.)=4.351.470,01 m.

 UNIVERSITAT JAUME I	CATADAU - INSTITUT CARTOGRÀFIC VALENCIÀ		
	<small>Nom del plànol</small>		
	1/20.000	febrer 2022	02
	<small>Escala</small>	<small>Data</small>	<small>Nº plànol</small>
Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)			
<small>Tutor</small> Àngel Miguel Pitarç Roig			

Projecte final de Grau en Arquitectura Tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent

— LÍMIT CENTRE HISTÒRIC CATADAU

SITUACIÓ - CENTRE HISTÒRIC DE CATADAU

Nom del plànol

1/10.000

febrer 2022

03

Escala

Data

Nº plànol

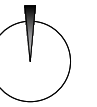
Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

Títol

Àngel Miguel Pifarch Roig

Tutor

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent

— LÍMIT CENTRE HISTÒRIC CATADAU

CENTRE HISTÒRIC DE CATADAU

Nom del plànol

1/5.000

febrer 2022

04

Escala Data Nº plànol

Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

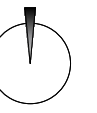
Titular

Àngel Miguel Pifarch Roig

Tutor

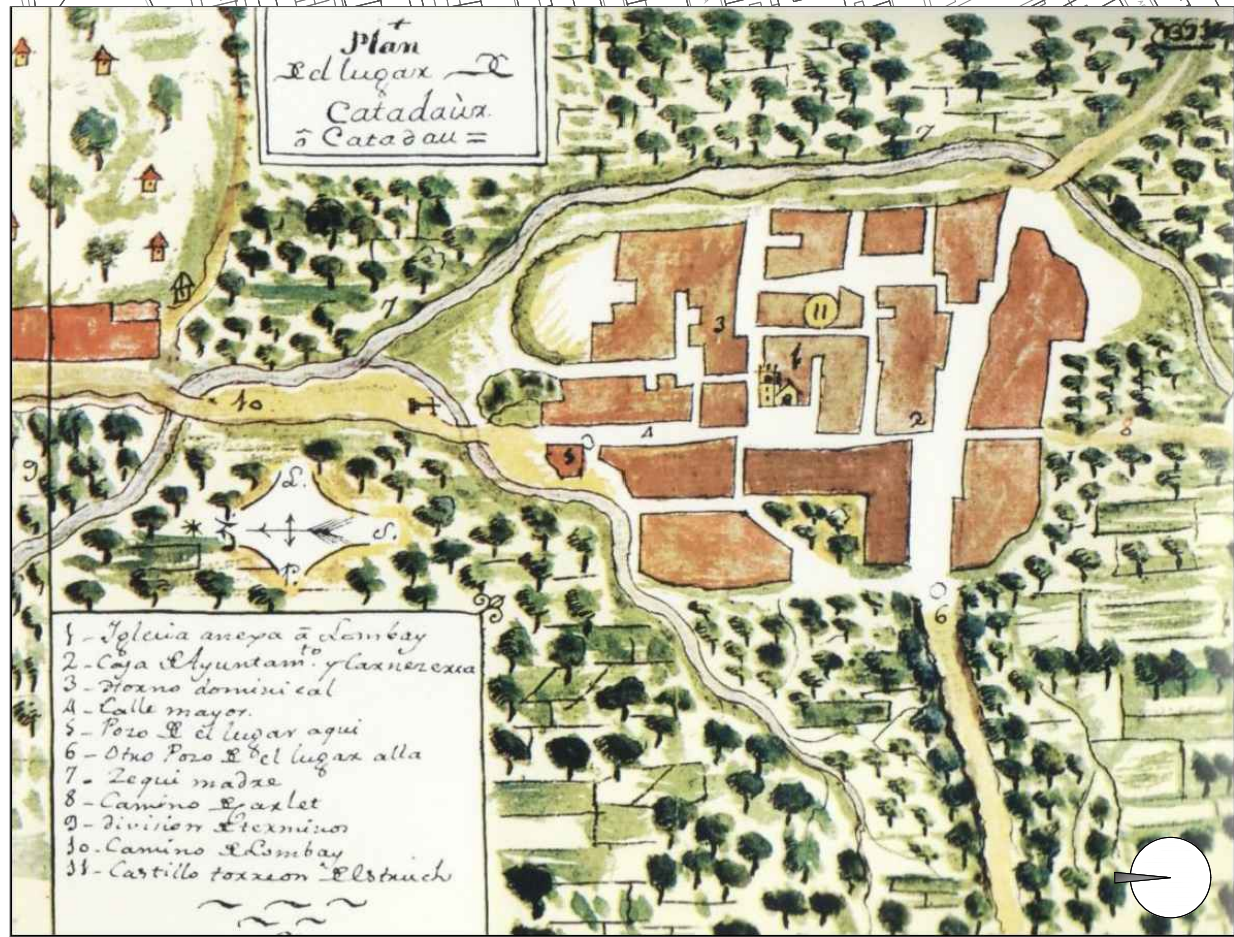
Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022
Alba Joares Climent

LEGENDA

■ 1756 (Francisco Benlloch)

OCUPACIÓ DEL CASÇ URBÀ ABANS DE 1756

Universitat Jaume I

05

1/2.500   febrer 2022

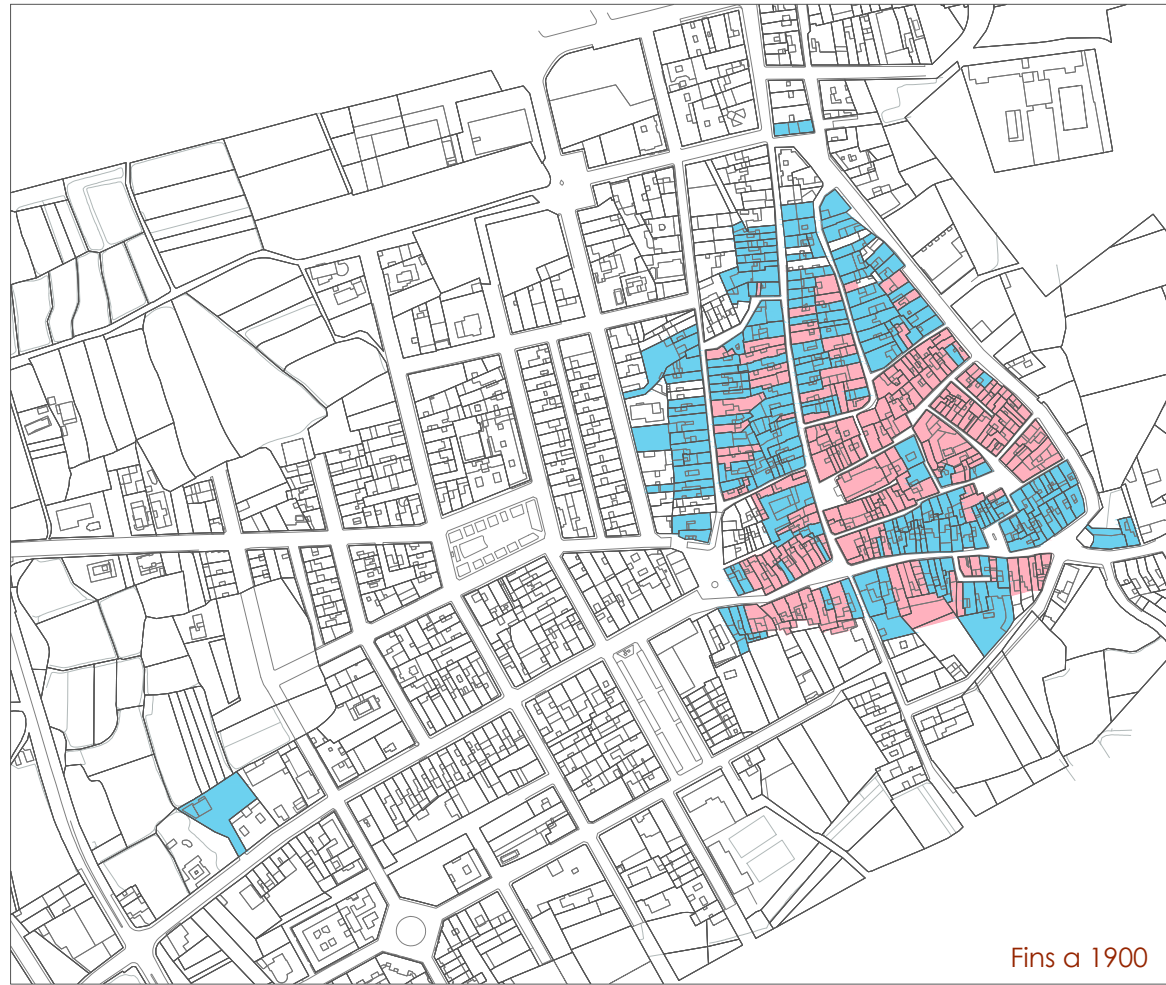
Escala   Data   Nº plànol

Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

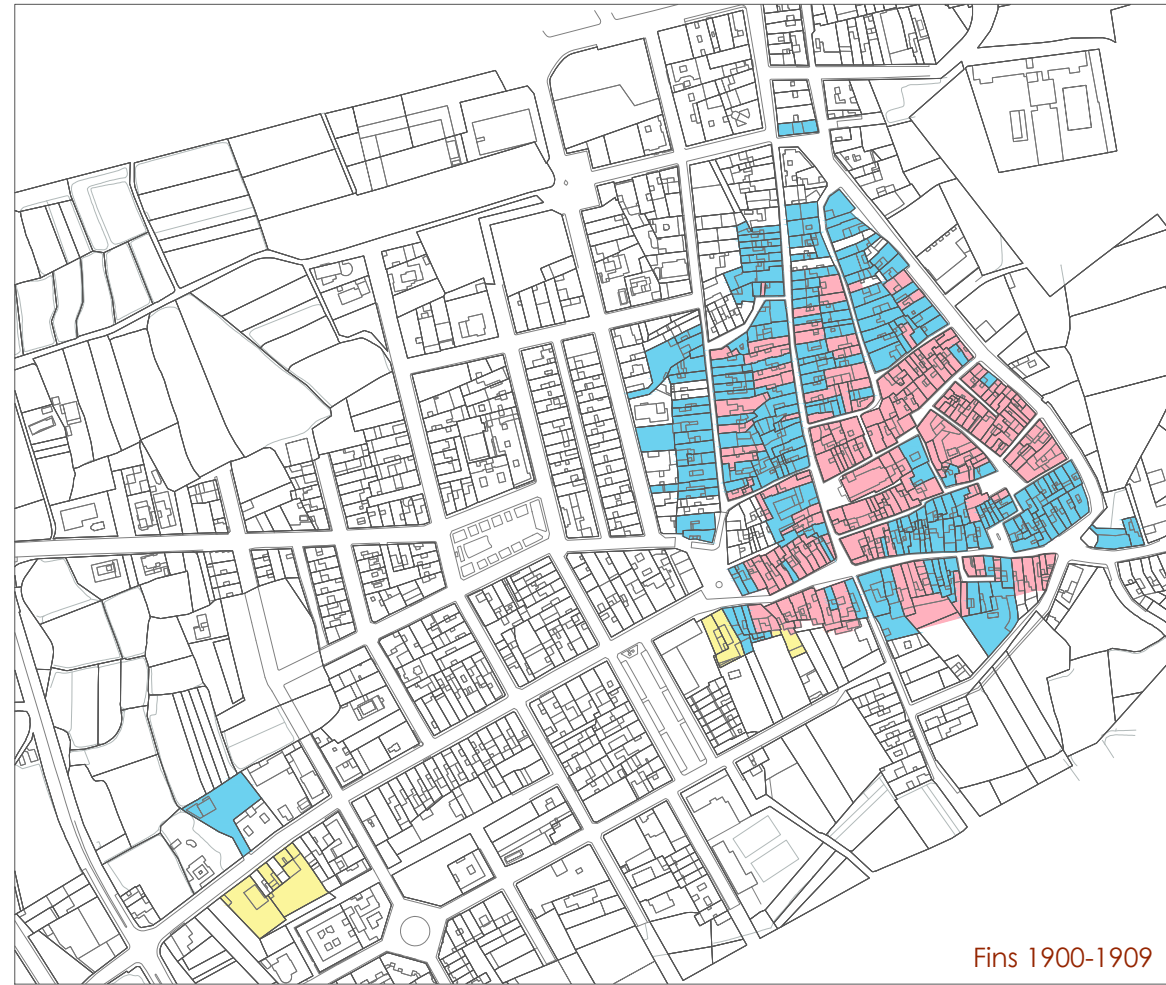
Ángel Miguel Pitarç Roig

Tutor

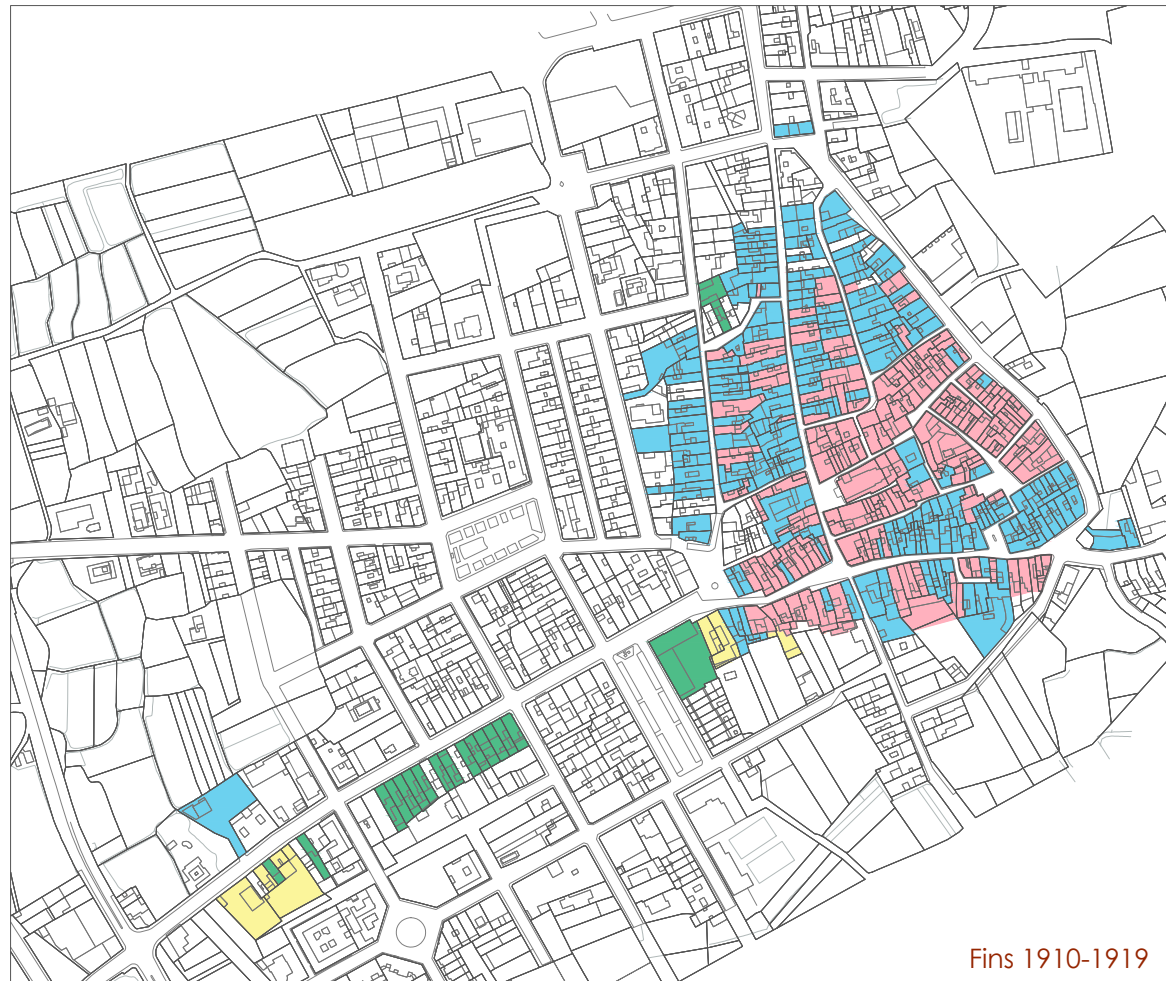
Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent

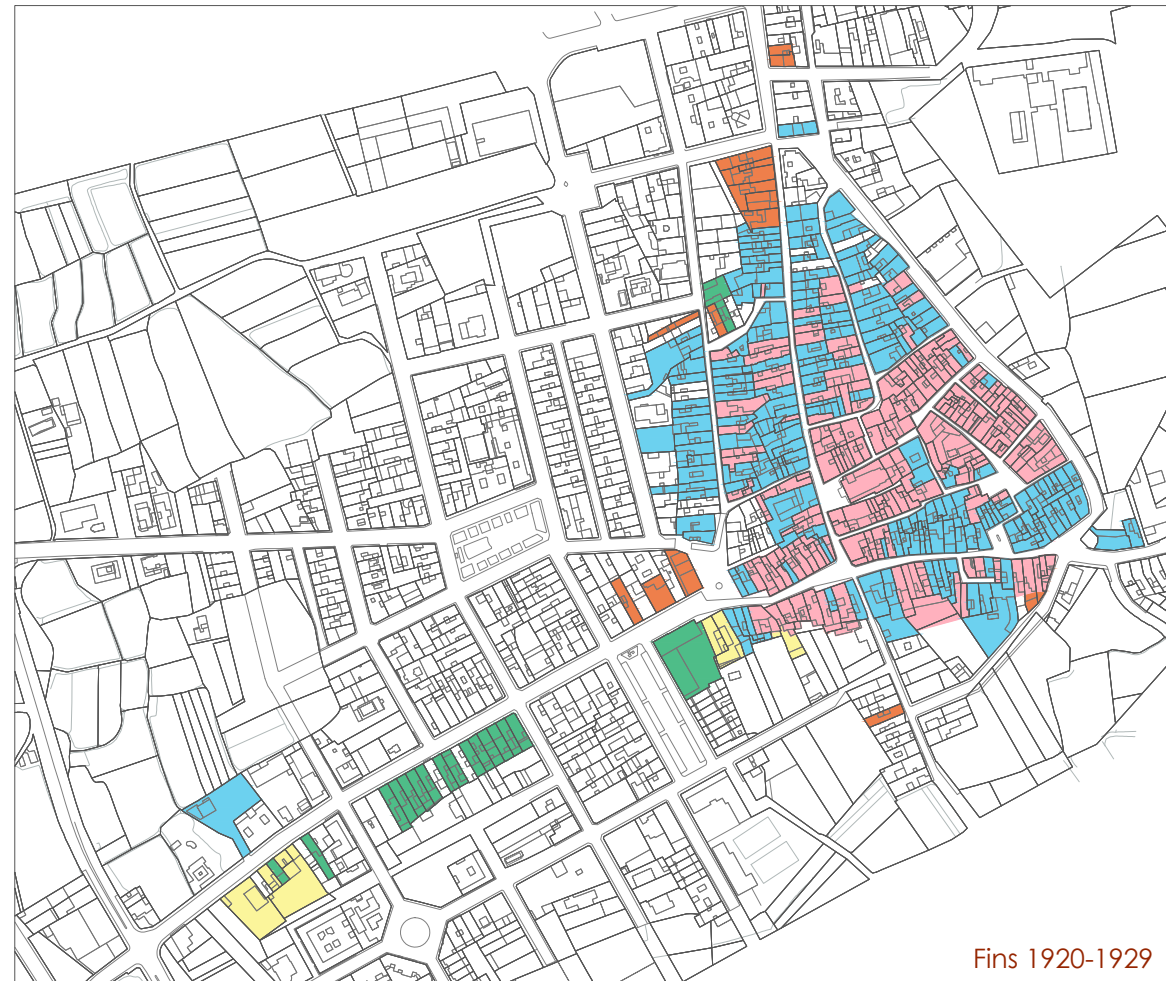
Fins a 1900

Fins 1900-1909

Fins 1910-1919

Fins 1920-1929

LLEGENDA

- 1756 (Francisco Benlloch)
- Fins a 1900
- 1900-1909
- 1910-1919
- 1920-1929

EVOLUCIÓ DEL CASC URBÀ DE 1756 a 1929

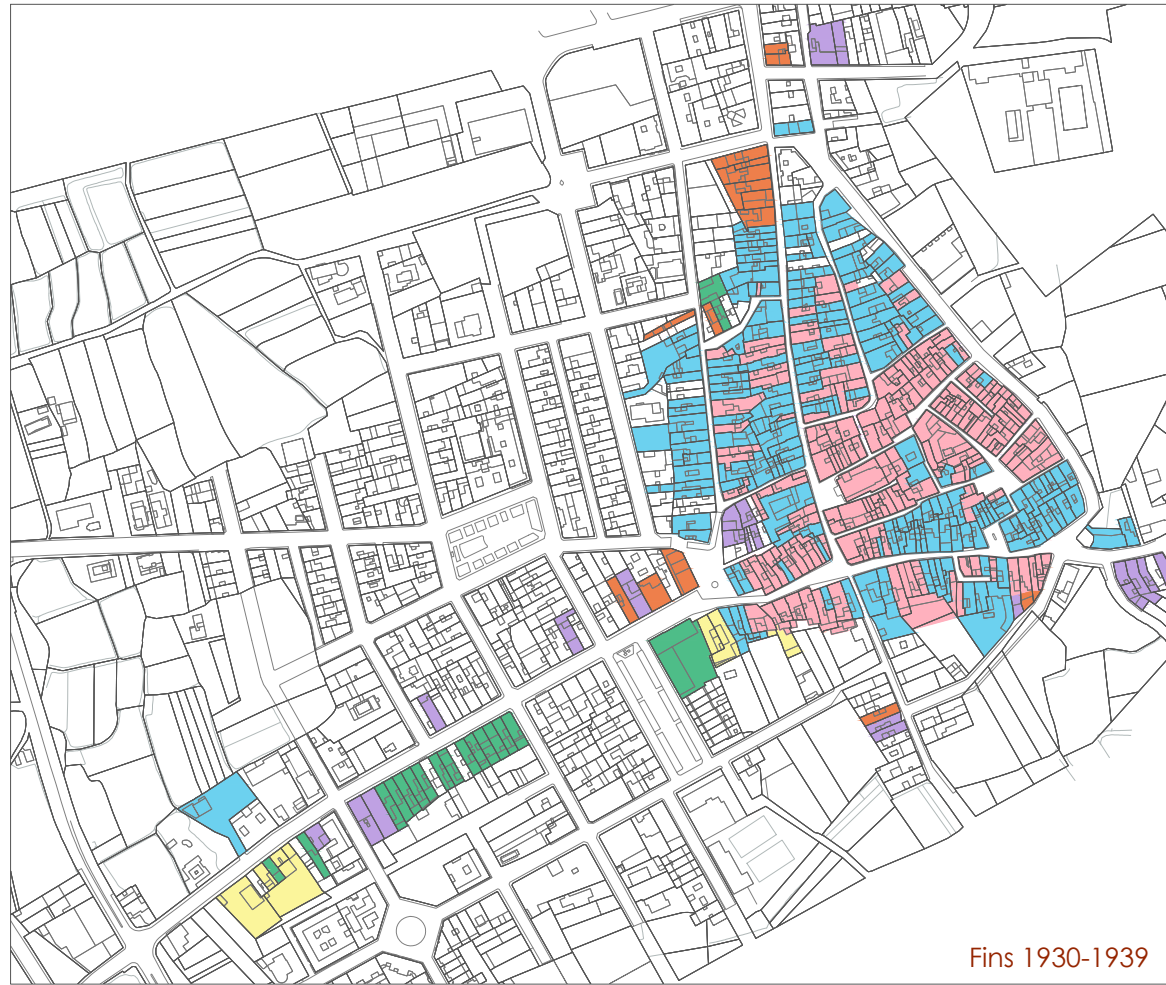
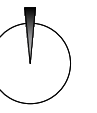
1/5.000   febrer 2022   06

Escala   Data   Nº plànol

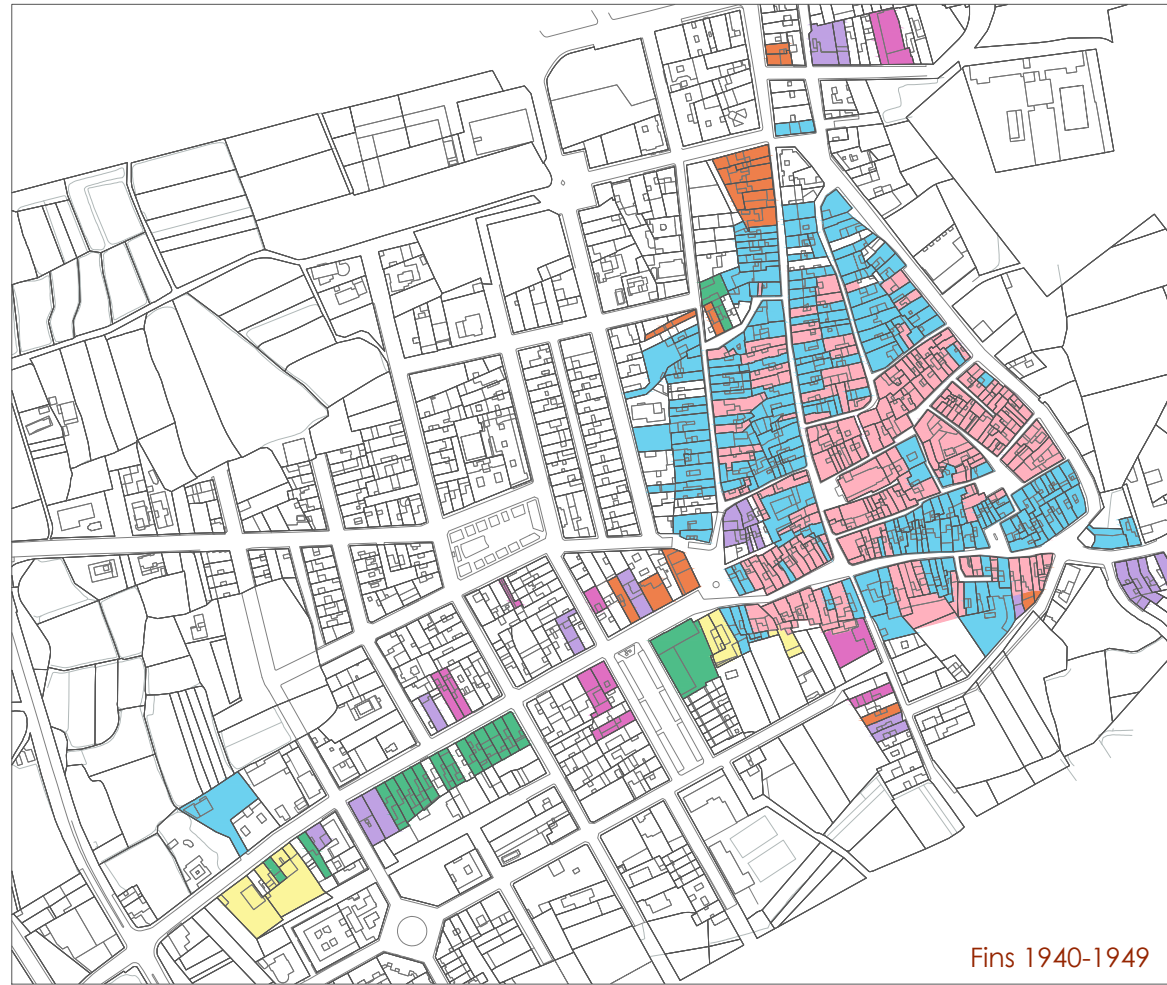
Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

Ángel Miguel Pitarch Roig

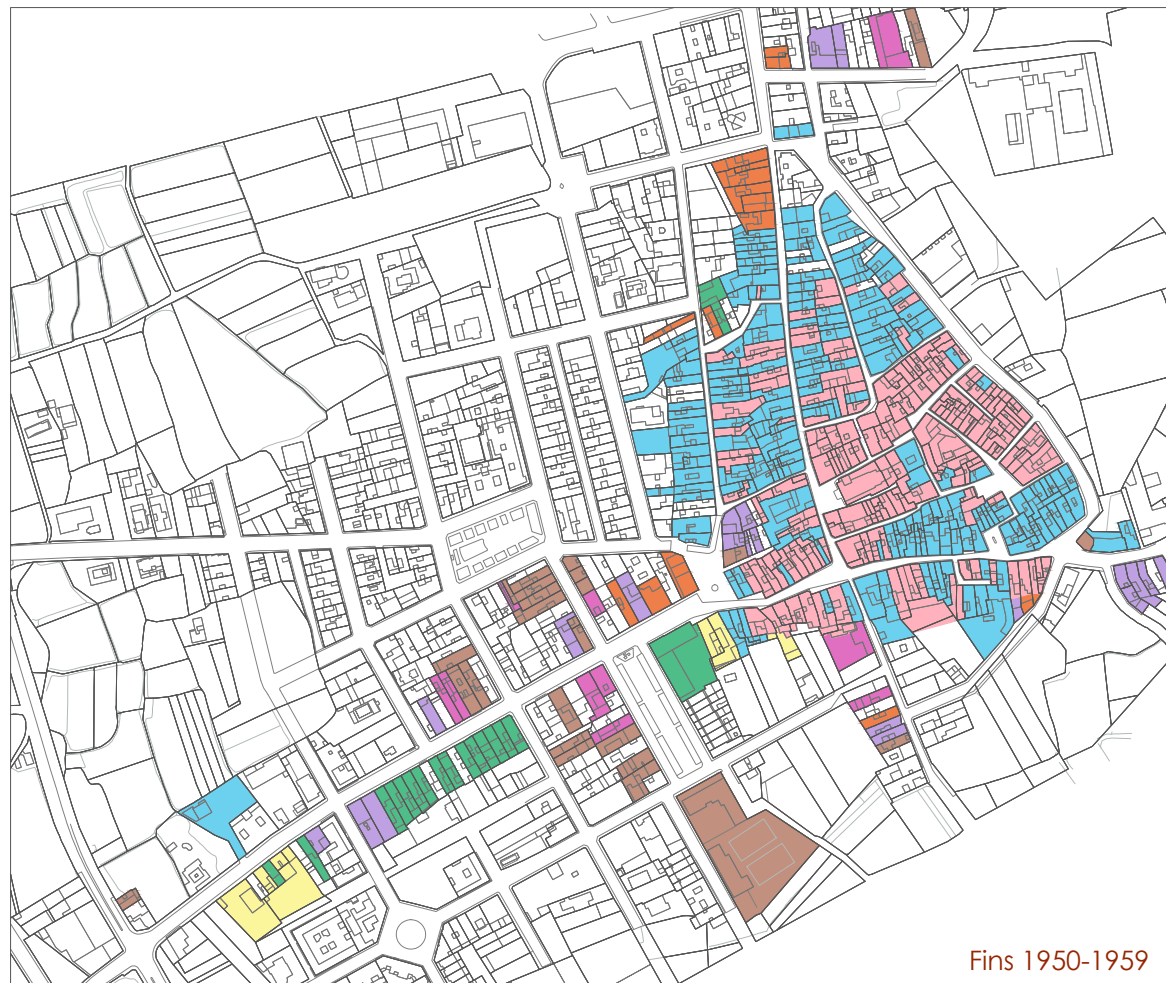
Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica
 Curs 2021-2022
 Alba Joares Climent

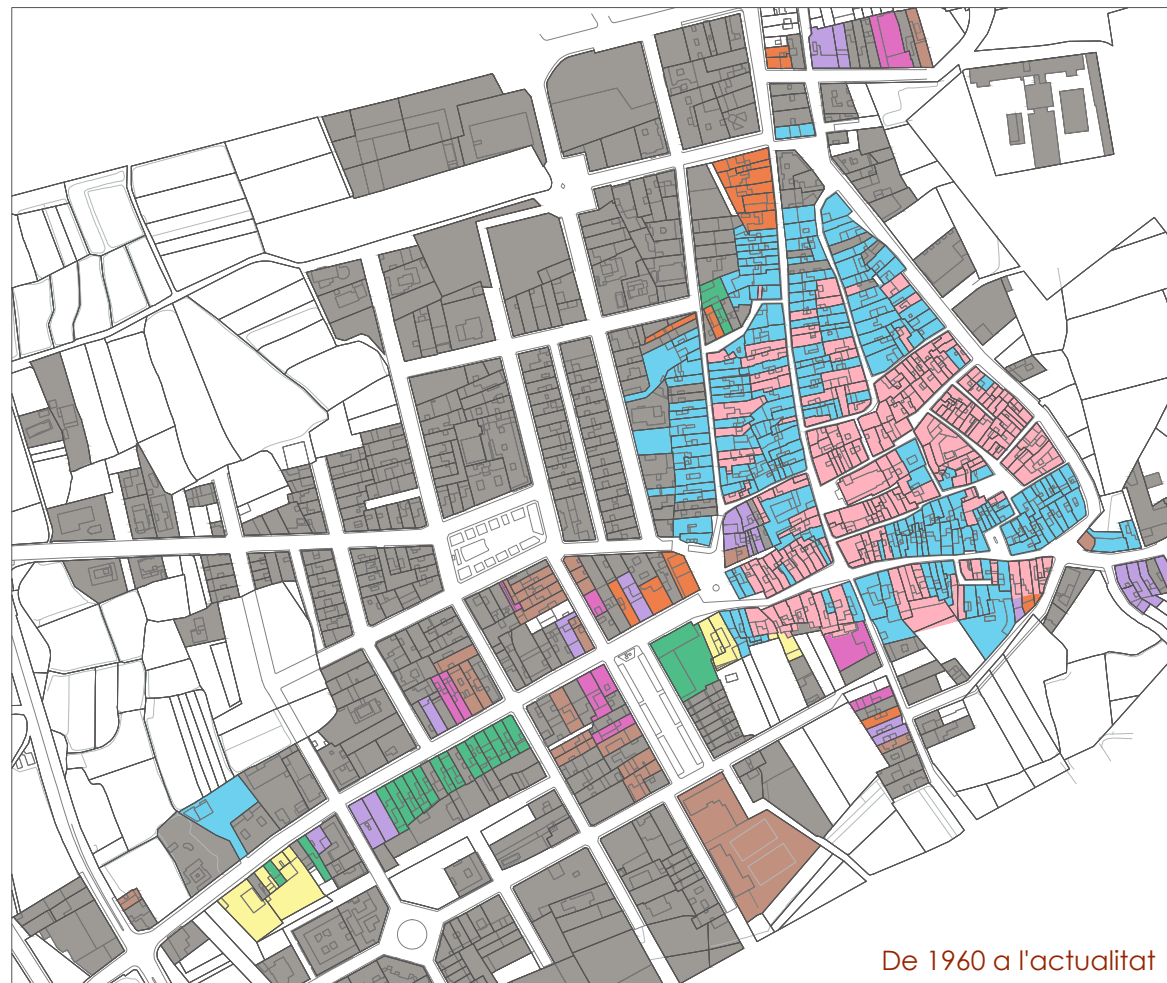
Fins 1930-1939

Fins 1940-1949

Fins 1950-1959

De 1960 a l'actualitat

LLEGENDA

- 1756 (Francisco Benlloch)
- Fins a 1900
- 1900-1909
- 1910-1919
- 1920-1929
- 1930-1939
- 1940-1949
- 1950-1959
- 1960-actualitat

EVOLUCIÓ DEL CASC URBÀ DEL 1930 a 2021

Nom del plànol

1/5.000

febrer 2022

07

Escala Data Nº plànol

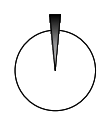
Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

Titular

Ángel Miguel Pitarach Roig

Tutor

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent

LLEENDA

- 1756 (Francisco Benlloch)
- Fins a 1900
- 1900-1909
- 1910-1919
- 1920-1929
- 1930-1939
- 1940-1949
- 1950-1959
- 1960-actualitat

X Edifici singular

LLISTAT D'EDIFICIS SINGULARS:

- A Ajuntament
- B Església
- C Antiga cooperativa
- D Centre catòlic i social
- E Escola

SITUACIÓ ACTUAL DEL CASC URBÀ

1/2.500   febrer 2022   08

Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

Ángel Miguel Pitarch Roig

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent

- LÍMIT CENTRE HISTÒRIC CATADAU
- EDIFICIS OBJECTE D'ESTUDI
- X NÚM. de FITXA

UNIVERSITAT
JAUME I

**EDIFICIS OBJECTE D'ESTUDI
NUMERACIÓ DE FITXES**

Nom del plànol

1/1.000	febrer 2022	11
Escala	Data	Nº plànol

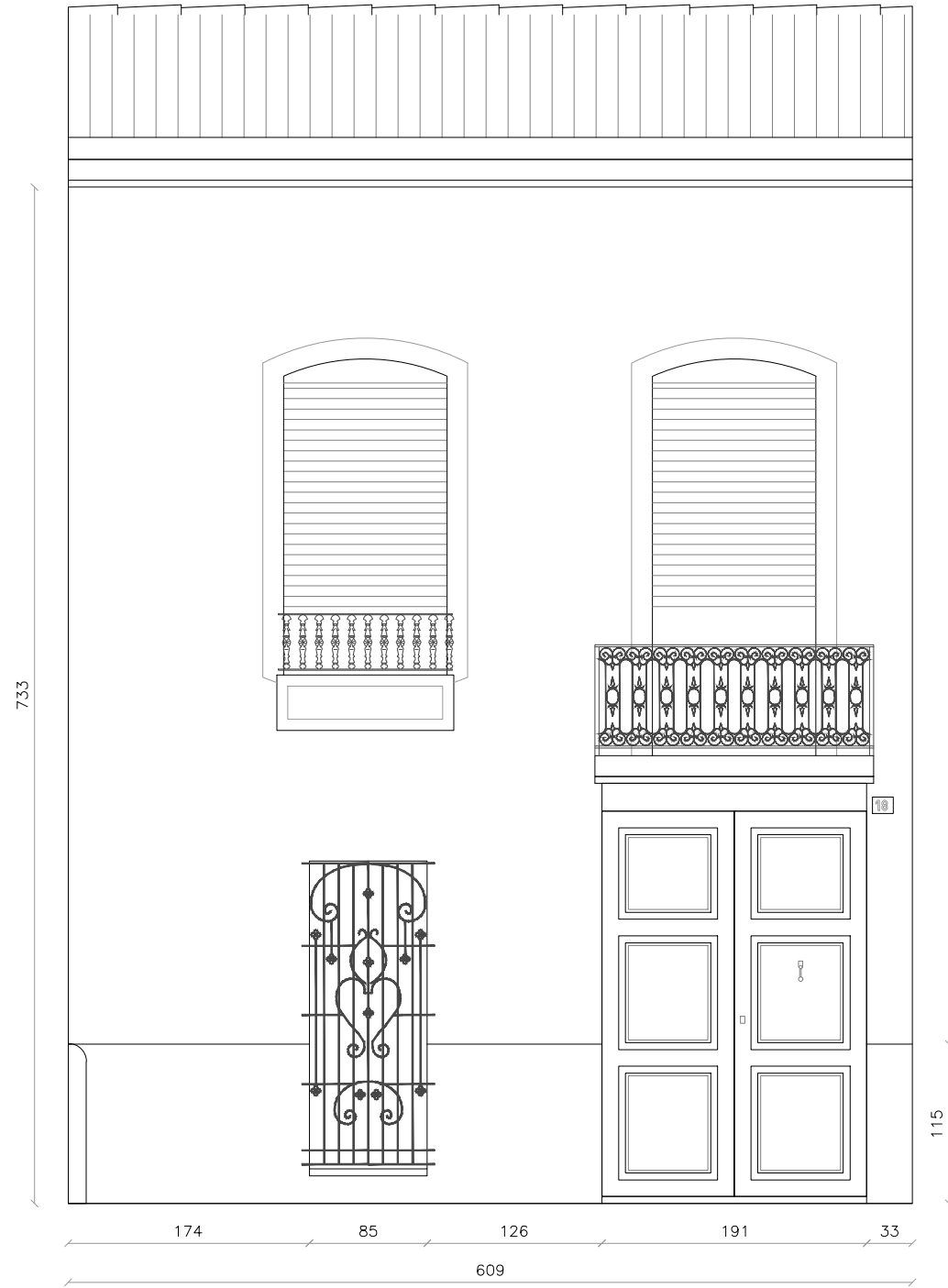
**Estudi tipològic i proposta
d'actuacions per a la regeneració del
centre històric de Catadau (València)**

Tutor

Àngel Miguel Pitarch Roig

Projecte final de Grau
 en Arquitectura Tècnica
 Curs 2021-2022
 Alba Joares Climent

ALÇAT

e 1:50

UBICACIÓ

e 1:2.000 - ÀMBIT DE L'ESTUDI

Plaça de l'Om, 20

IMATGE

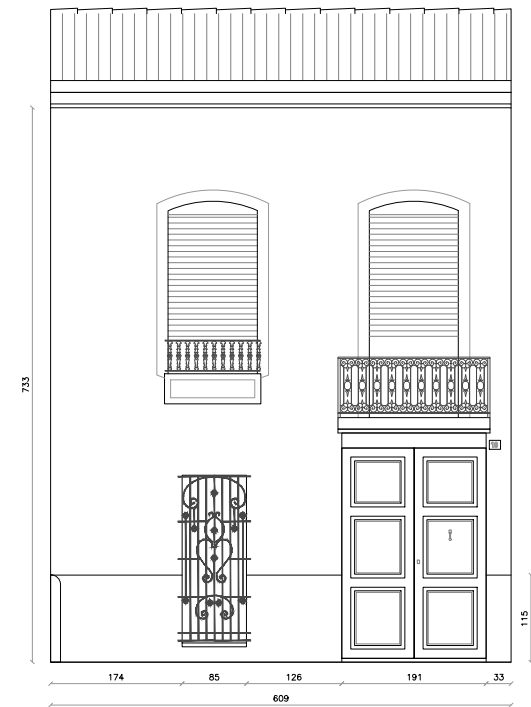
e S/E

SITUACIÓ I AIXECAMENT
 Plaça de l'Om, 20
Nom del plànol
 vàries   febrer   01.1
Escala   Data   Nº plànol
Estudi tipològic i proposta
d'actuacions per a la regeneració del
centre històric de Catadau (València)
Títol
Àngel Miguel Pifarch Roig
Tutor

Projecte final de Grau
 en Arquitectura tècnica
 Curs 2021-2022
 Alba Joares Climent

COMPOSICIÓ

BUI TS

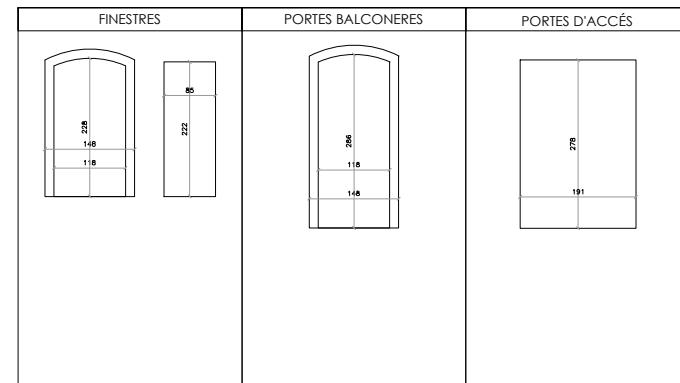
RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,29
 % buits = 29%

DISPOSICIÓ

Tendència a buscar simetria.

FORMA I DIMENSIONS

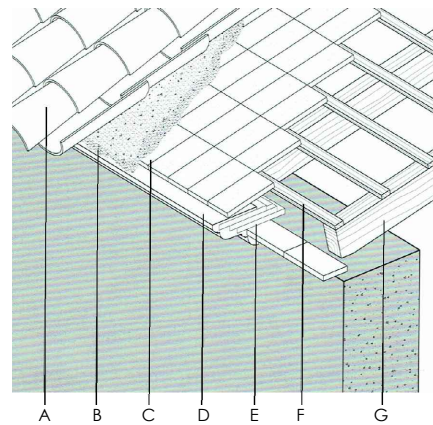
Forma regular rectangular amb o sense arcs i amb recercats moldurats
 Dintells de buits grans de fusta

RÀFEC

Ràfec format per fileres de rajoles donant forma de motllura amb una capa de revestiment d'algeps de poc gruix per a evitar desprendiments. El tauler de coberta es prolonga a sobre del ràfec i aquest serveix de base per a recolzar les teules.

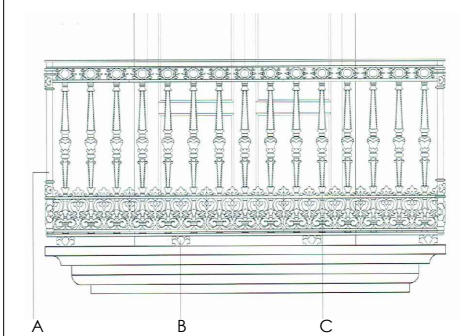
DETALL RÀFEC DE RAJOLE I MOTLLURA

- A. Teula ceràmica àrab
- B. Morter d'assentament
- C. Rajola
- D. Motllura
- E. Formació de ràfec amb rajoles
- F. Cabrió
- G. Corretja de fusta
- H. (Vegas y Mileto, 2014)

BALCÓ

Balcó de ferro colat amb plataforma recolzada sobre una mènsula massissa de taulells en diferents estrats formant una motllura. El balustre està completament lliure de la sola-balcó i es sosté amb les grapes de cua d'aroneta en el mur segons el model tradicional. La volada es subjecta amb perfils en T, que formen el marc, entre els quals es col·loquen rajoles ceràmiques. Sobre aquest pla es disposen tres files de rajoles, mentre l'acabat es reserva als taulells. En aquest cas sembla que la mènsula és l'únic suport del balcó, aleshores el reixat no col·labora estructuralment i sols actua com a barana de protecció.

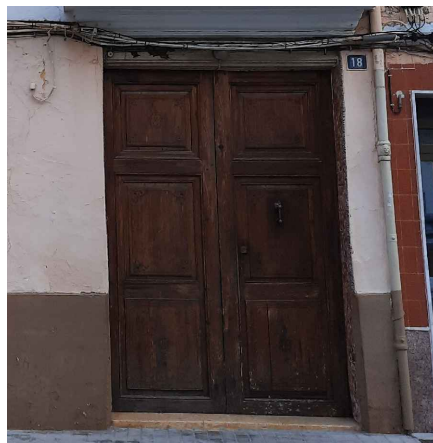

DETALL BALCÓ DE FUNDICIÓ

- A. Muntants
- B. Suports
- C. Barrots de plaques modulars (Vegas y Mileto, 2014)

e 1:100

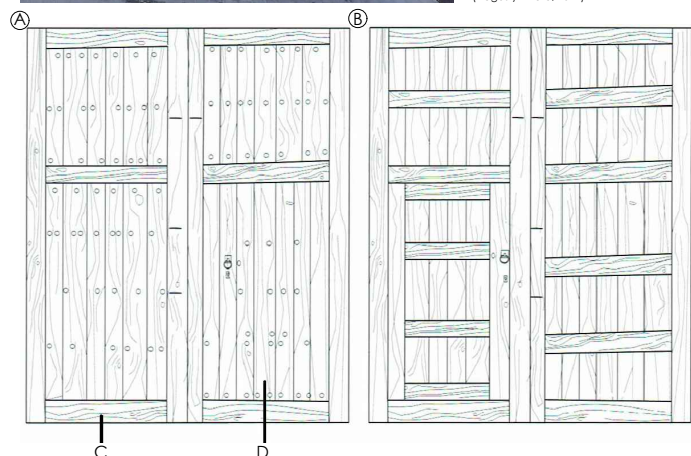
FUSTERIA

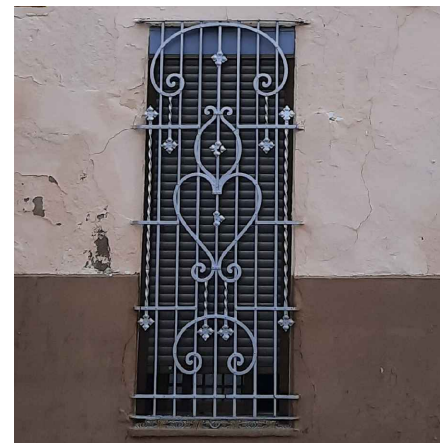
Fusteria que es correspon amb una portalada major doble amb portelló o portella en el costat dret. El portelló té pany des de l'exterior, mentre que la portalada té un sistema de ferramenta que únicament existeix a l'interior.

DETALL PORTALADA AMB PORTELLÓ

- A. Alçat exterior
- B. Alçat interior
- C. Portal major doble
- D. Porta senzilla retallada (Vegas y Mileto, 2014)

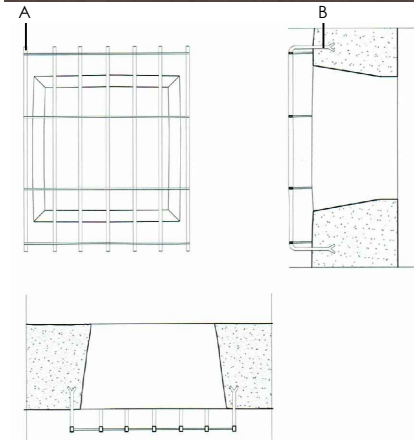
SERRALLERIA

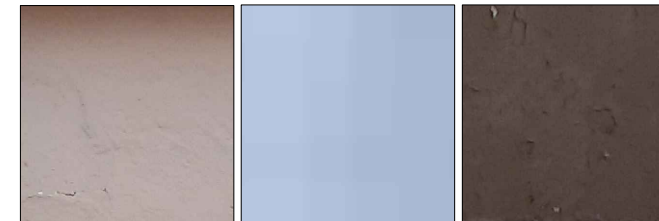
Serralleria metàl·lica sobre-eixint encastada a l'extradós de la façana. Els ancoratges es realitzen en patilla amb morter de calç, on el metall està prèviament tractat amb plom fos. Les interseccions dels muntants amb els travessers es realitzen mitjançant entalladures, emmetxats passants, reblonats o una combinació dels anteriors. Solen incorporar detalls decoratius en forma de platines o barrots en espirals, formes corbes, volutes i traçats decoratius.

DETALL REIXAT SOBRE-EIXINT

- A. Gàbia metàl·lica
- B. Ancoratge de la reixa al mur (Vegas y Mileto, 2014)

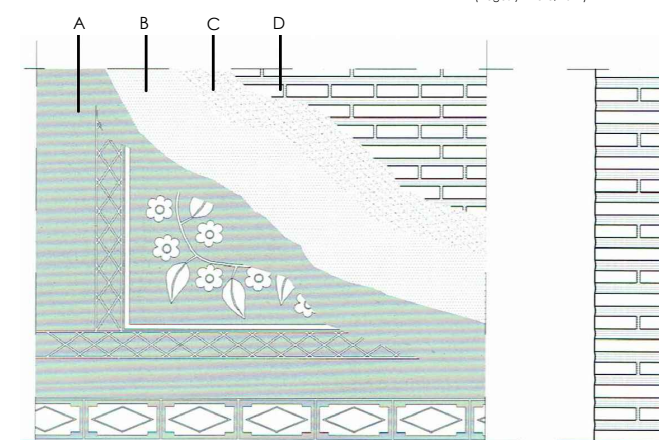
REVESTIMENTS

Es revestiments de pintura solien ser a la calç, sobre una superfície uniforme i rarament sobre la pròpia fàbrica. Podien ser llisos o amb motius decoratius. En aquest cas són llisos, aplicats sobre tota la superfície i fent combinació de colors amb els recercats dels buits i amb el sòcol.

DETALL REVESTIMENT DE PINTURA

- A. Pintura amb o sense decoració
- B. Enlluït
- C. Arrebossat
- D. Fàbrica de maó (Vegas y Mileto, 2014)

FITXA TIPOLÒGICA
 Plaça de l'Om, 20

Nom del plànol

S/E febrer 2022 01.2
 Escala Data Nº plànol

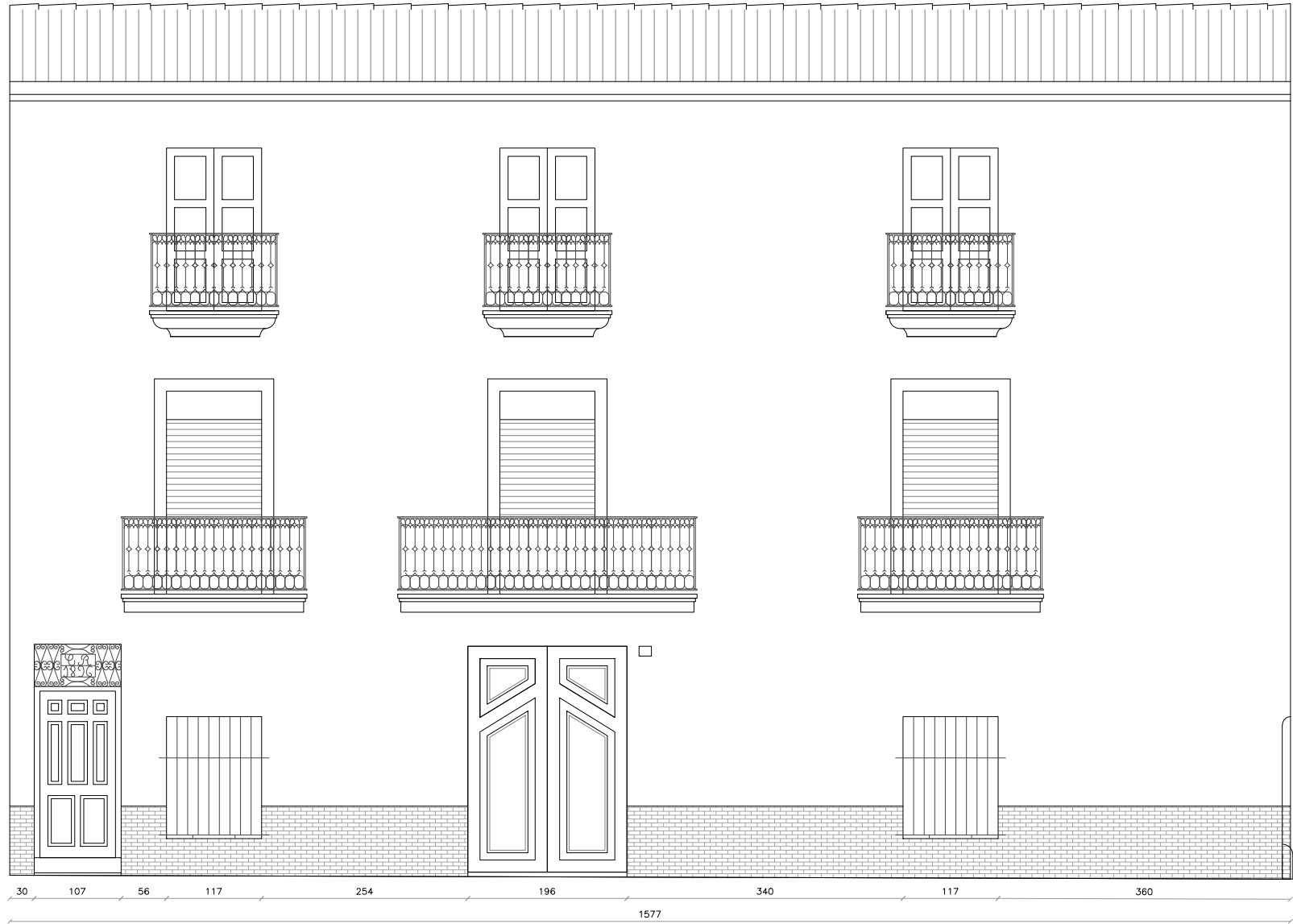
Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

Títol

Àngel Miguel Pitarç Roig
 Tutor

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joarés Climent

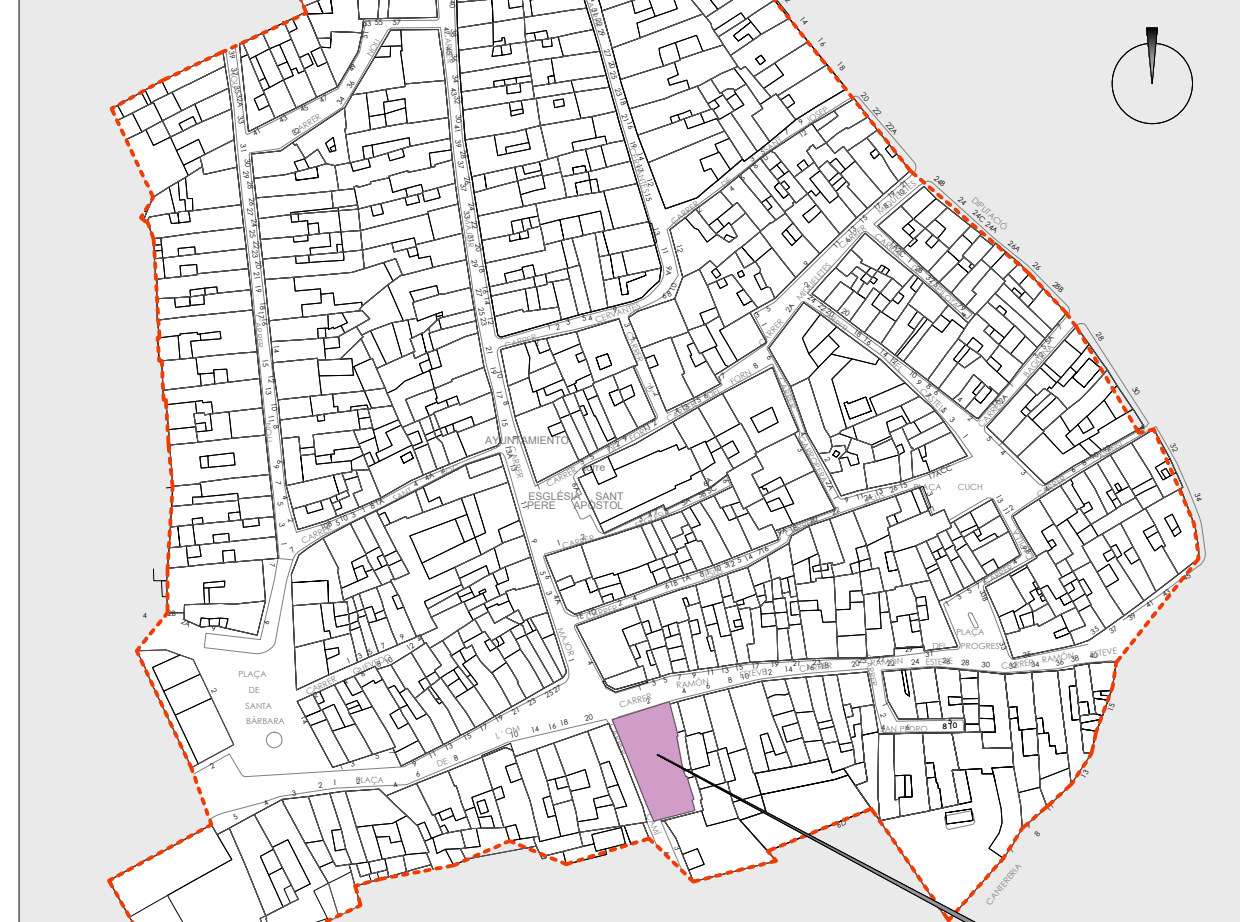
ALÇAT

ANY DE CONSTRUCCIÓ 1896

e 1:75

UBICACIÓ

e 1:2.000 - ÀMBIT DE L'ESTUDI

c/ Ramon Esteve, 2

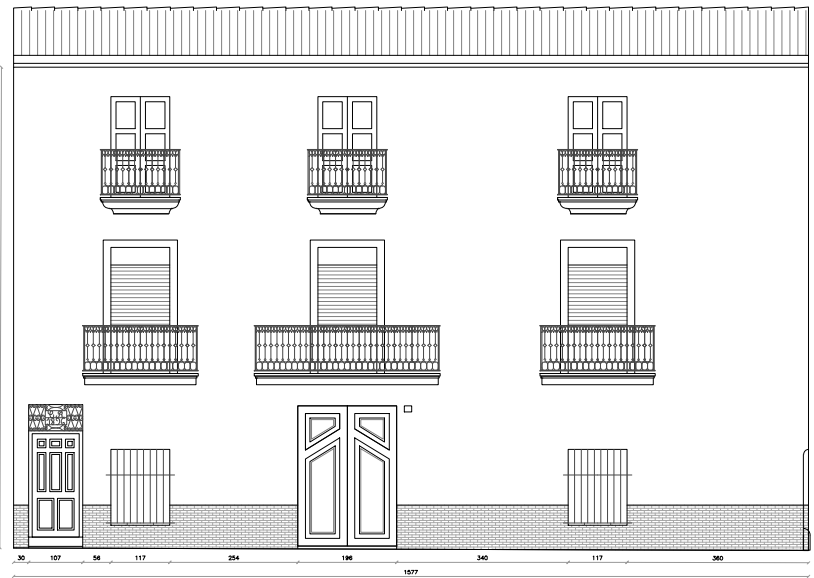
IMATGES

e S/E

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent	 SITUACIÓ I AIXECAMENT c/Ramon Esteve, 2		
	<small>Nom del plànol</small>		
	vàries	febrer 2022	o2.1
	<small>Escola</small>	<small>Data</small>	<small>Nº plànol</small>
	Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)		
<small>Títol</small> Àngel Miguel Pitarch Roig <small>Tutor</small>			

COMPOSICIÓ

BUI TS

RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,17
 % buits = 17%

DISPOSICIÓ
 Tendència a buscar simetria i verticalitat.

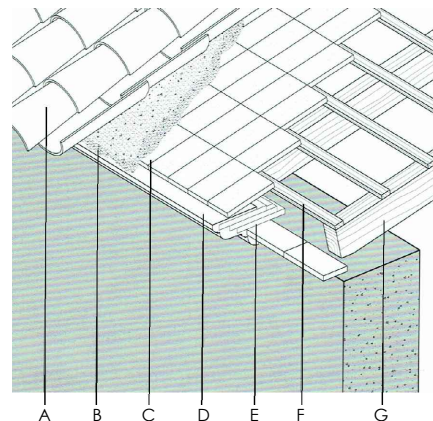
FORMA I DIMENSIONS
 Forma regular rectangular sense arcs i amb recercats moldurats.

FINESTRES	PORTES BALCONERES	PORTES D'ACCÉS

RÀFEC

Ràfec format per fileres de rajoles donant forma de motllura amb una capa de revestiment d'algeps de poc gruix per a evitar desprendiments. El tauler de coberta es prolonga a sobre del ràfec i aquest serveix de base per a recolzar les teules.

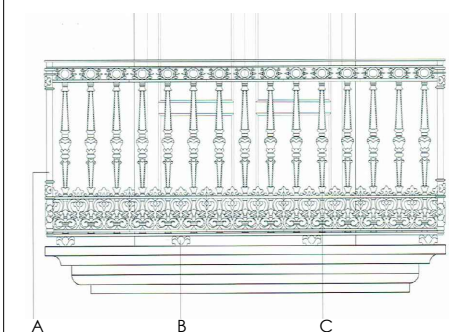

DETALL RÀFEC DE RAJOLES I MOTLLURA
 A. Teula ceràmica àrab
 B. Morter d'assentament
 C. Rajola
 D. Motllura
 E. Formació de ràfec amb rajoles
 F. Cabrió
 G. Correlja de fusta (Vegas y Mileto, 2014)

BALCÓ

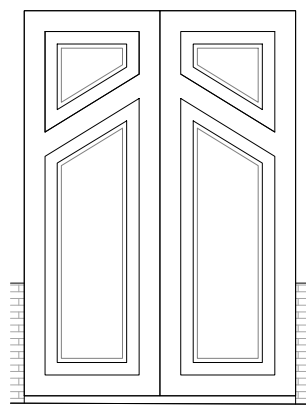
Balcó de ferro colat amb plataforma recolzada sobre una mènsula massissa de taulers en diferents estrats formant una motllura. El balustre està completament lliure de la sola-balcó i es sosté amb les grapes de cua d'aroneta en el mur segons el model tradicional. En aquest cas sembla que la mènsula és l'únic suport del balcó, aleshores el reixat no col·labora estructuralment i sols actua com a barana de protecció.

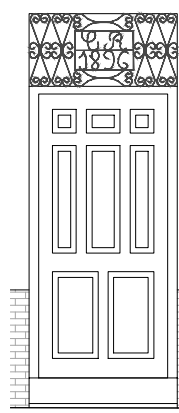
DETALL BALCÓ DE FUNDICIÓ
 A. Muntants
 B. Suports
 C. Barrots de plaques modulars (Vegas y Mileto, 2014)

e 1:150

FUSTERIA

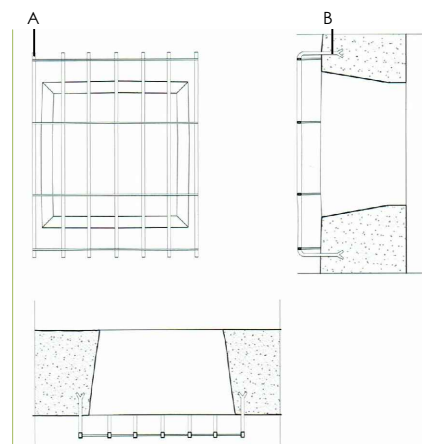
1. Fusteria que es correspon amb una portalada major doble amb portellons o porticons envidrats. Aquesta apareix normalment en el costat dret. El portelló dret té pany des de l'exterior, mentre que la portalada té un sistema de ferramenta que únicament existeix a l'interior.
 2. Fusteria simple plafonada amb envidrat fixe superior per a il·luminació permanent i reixeria.
 3. Finestres de fusta plafonada de doble fulla.

SERRALLERIA

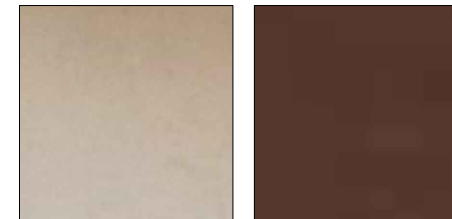

1. Reixat de ferro forjat amb motius corbs i assenyalant any de construcció i propietari, enrasat dintre del buit en finestra sobre la porta d'accés a la vivenda.
 2. Serralleria metàl·lica sobre-eixint encastada a l'extradós de la façana. Els ancoratges es realitzen en patilla amb morter de calç, on el metall està prèviament tractat amb plom fos. Les interseccions dels muntants amb els travessers es realitzen mitjançant entalladures, emmetxats passants, reblonats o una combinació dels anteriors. Solen incorporar detalls decoratius en forma de platines o barrots en espirals, formes corbes, volutes y traçats decoratius.

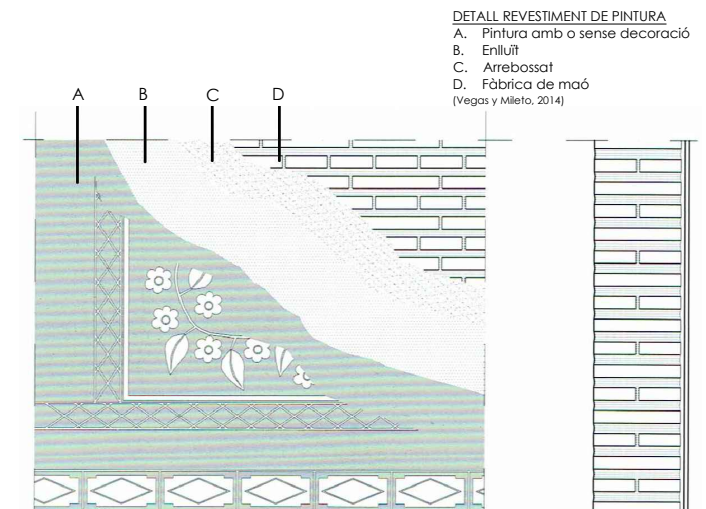

DETALL REIXAT SOBRE-EIXINT
 A. Gàbia metàl·lica
 B. Anclatge de la reixa al mur (Vegas y Mileto, 2014)

REVESTIMENTS

Es revestiments de pintura solien ser a la calç, sobre una superfície uniforme i rarament sobre la pròpia fàbrica. Podien ser llisos o amb motius decoratius. En aquest cas són llisos, aplicats sobre tota la superfície a sobre del sòcol i fent combinació de color amb aquest, el qual originalment mancaria de pintura, ja que es pot observar perfectament el maó sota la mateixa.

DETALL REVESTIMENT DE PINTURA
 A. Pintura amb o sense decoració
 B. Enlluït
 C. Arrebossat
 D. Fàbrica de maó (Vegas y Mileto, 2014)

FITXA TIPOLÒGICA
 c/Ramon Esteve, 2

Nom del plànol

S/E febrer 2022 o2.2
 Escala Data Nº plànol

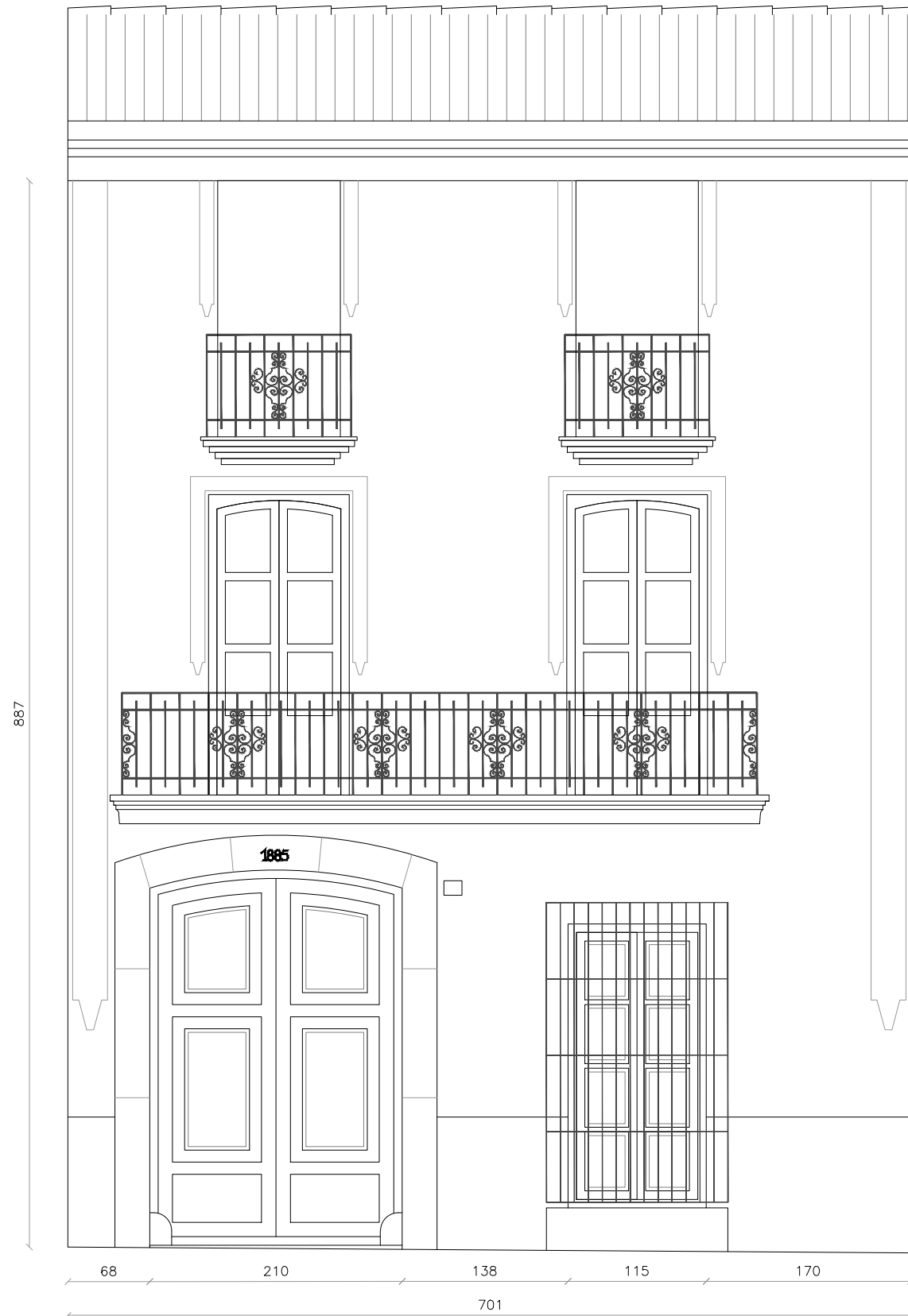
Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

Títol

Àngel Miguel Pitarch Roig
 Tutor

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent

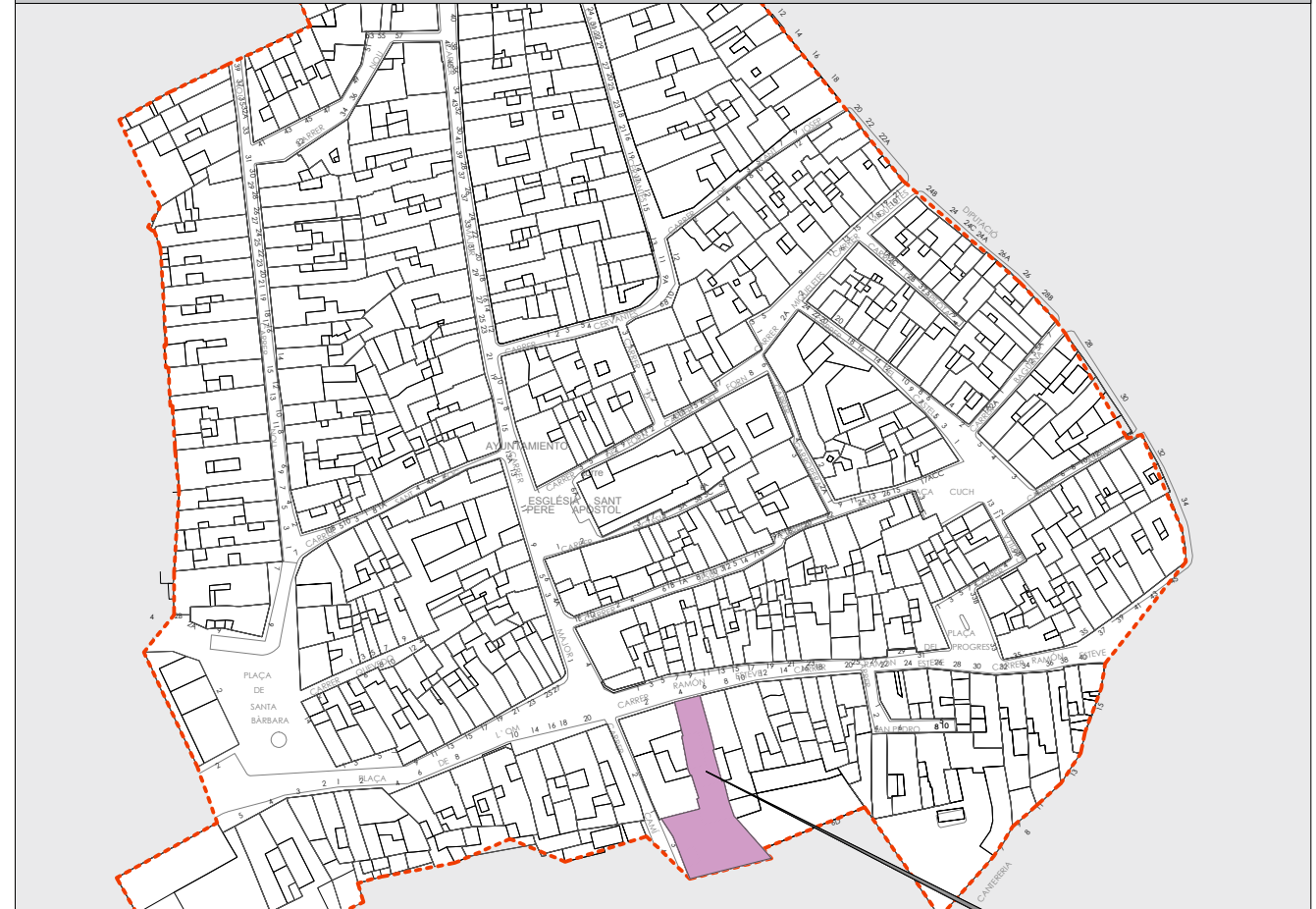
ALÇAT

ANY DE CONSTRUCCIÓ 1885

e 1:50

UBICACIÓ

e 1:2.000 - ÀMBIT DE L'ESTUDI

Carrer Ramon Esteve, 4

IMATGE

e S/E

Projecte final de Grau
en Arquitectura tècnica
Curs 2021-2022
Alba Joares Climent

SITUACIÓ I AIXECAMENT
Carrer Ramon Esteve, 4

Nom del plànol

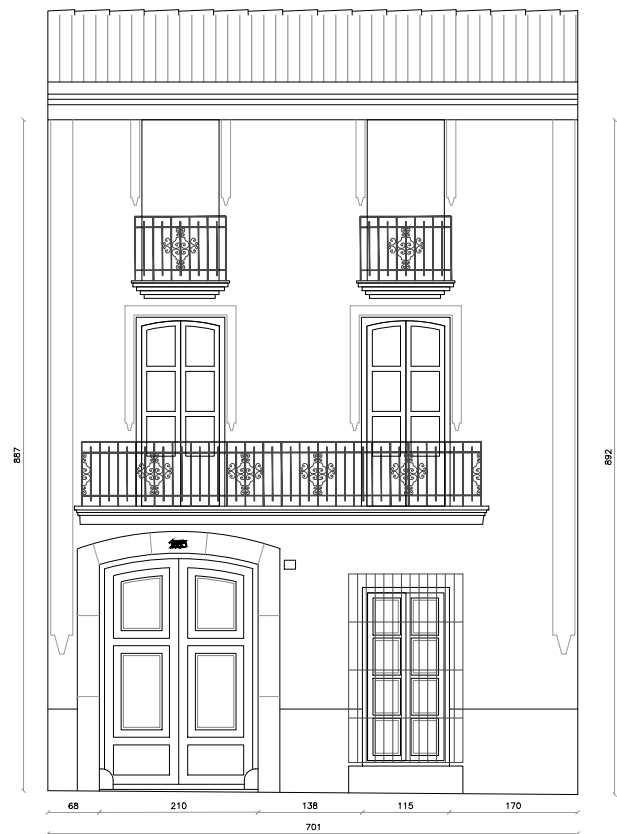
vàries   febrer   03.1
2022   Data   Nº plànol

Estudi tipològic i proposta
d'actuacions per a la regeneració del
centre històric de Catadau (València)

Títol

Ángel Miguel Pitarch Roig
Tutor

COMPOSICIÓ

BUI TS

RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,30
 % buits = 30%

DISPOSICIÓ

Tendència a buscar simetria i verticalitat.

FORMA I DIMENSIONS

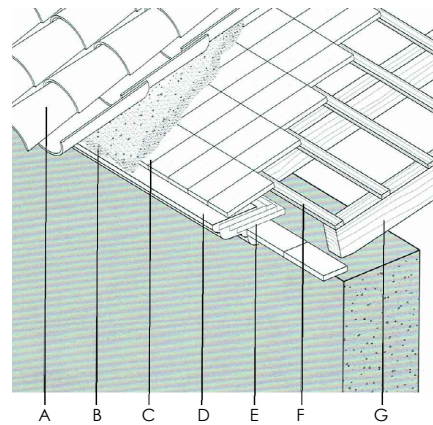
Forma regular rectangular amb recercats motllurats en les plantes superiors i a la naia.
 Accés principal executat amb carreus de pedra formant un arc escarser.

FINESTRES	PORTES BALCONERES	PORTES D'ACCÉS

RÀFEC

Ràfec format per fileres de rajoles donant forma de motllura amb una capa de revestiment d'algeps de poc gruix per a evitar desprendiments. El tauler de coberta es prolonga a sobre del ràfec i aquest serveix de base per a recolzar les teules.

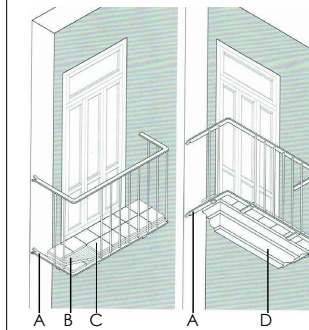
DETALL RÀFEC DE RAJOLE S I MOTLLURA

- A. Teula ceràmica àrab
- B. Morter d'assentament
- C. Rajola
- D. Motllura
- E. Formació de ràfec amb rajoles
- F. Cabrió
- G. Correjta de fusta (Vegas y Mileto, 2014)

BALCÓ

Balcó de forja sobre una mènsula massissa de taulells en diferents estrats formant una motllura. En aquest cas sembla que la mènsula és l'únic suport del balcó, aleshores el reixat no col·labora estructuralment i sols actua com a barana de protecció.

DETALL BALCÓ DE FORJA

- A. Ancoratge del balcó al mur
- B. Estrat de morter
- C. Rajoles comunes, de València o taulells.
- D. Mènsula (Vegas y Mileto, 2014)

e 1:100

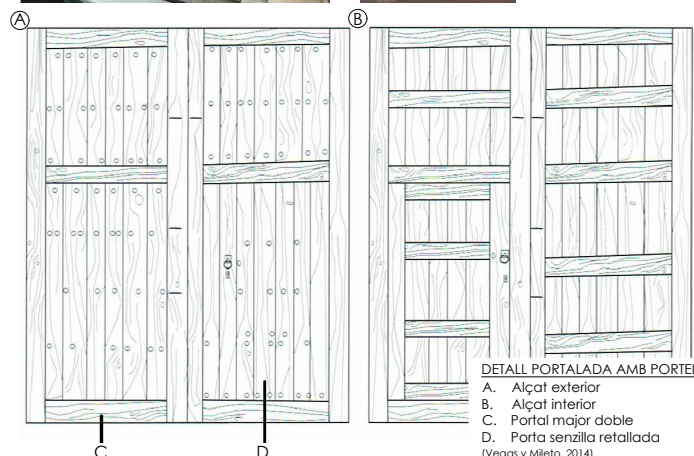
FUSTERIA

Fusteria que es correspon amb una portalada major doble amb un buit practicable més menut que es correspon amb una porta senzilla retallada en la pròpia portalada que s'anomena portelló o portella. Aquesta apareix normalment en el costat dret. El portelló té pany des de l'exterior, mentre que la portalada té un sistema de ferramenta que únicament existeix a l'interior.

Finestres de fusta plafonada de doble fulla amb portellons.

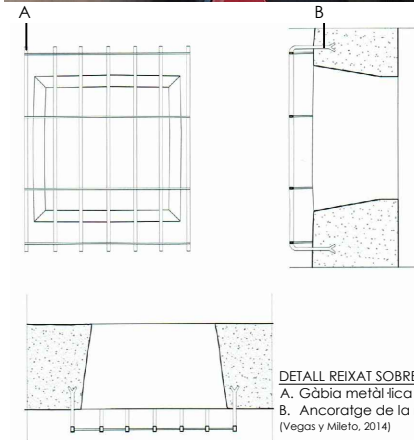
DETALL PORTALADA AMB PORTELLÓ

- A. Alçat exterior
- B. Alçat interior
- C. Portal major doble
- D. Porta senzilla retallada (Vegas y Mileto, 2014)

SERRALLERIA

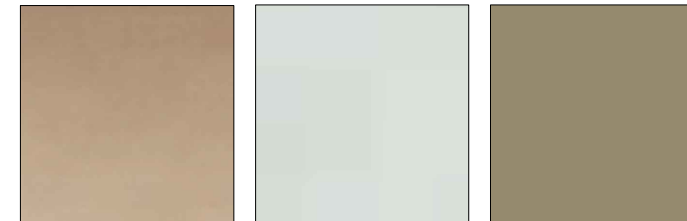
Serralleria metàl·lica sobre-eixint encastada a l'extradós de la façana. Els ancoratges es realitzen en patilla amb morter de calç, on el metall està prèviament tractat amb plom fos. Les interseccions dels muntants amb els travessers es realitzen mitjançant entalladures, emmetxats passants, reblonats o una combinació dels anteriors.

DETALL REIXAT SOBRE-EIXINT

- A. Gàbia metàl·lica
- B. Ancoratge de la reixa al mur (Vegas y Mileto, 2014)

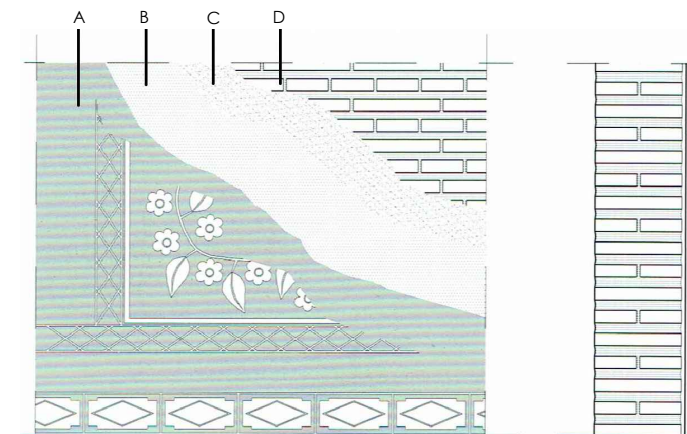
REVESTIMENTS

Es revestiments de pintura solien ser a la calç, sobre una superfície uniforme i rarament sobre la pròpia fàbrica. Podien ser llisos o amb motius decoratius. En aquest cas són llisos, aplicats sobre tota la superfície i fent combinació de colors amb els recercats dels buits.

DETALL REVESTIMENT DE PINTURA

- A. Pintura amb o sense decoració
- B. Enlluït
- C. Arrebossat
- D. Fàbrica de maó (Vegas y Mileto, 2014)

ELEMENTS ESPECIALS

Guardacantó o guarda-rodes de pedra com a protecció dels brancals del portal dels frecs de les rodes dels vehicles.

Pica-porta i tirador de ferro colat, decorats amb motius naturalistes.

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joarés Climent

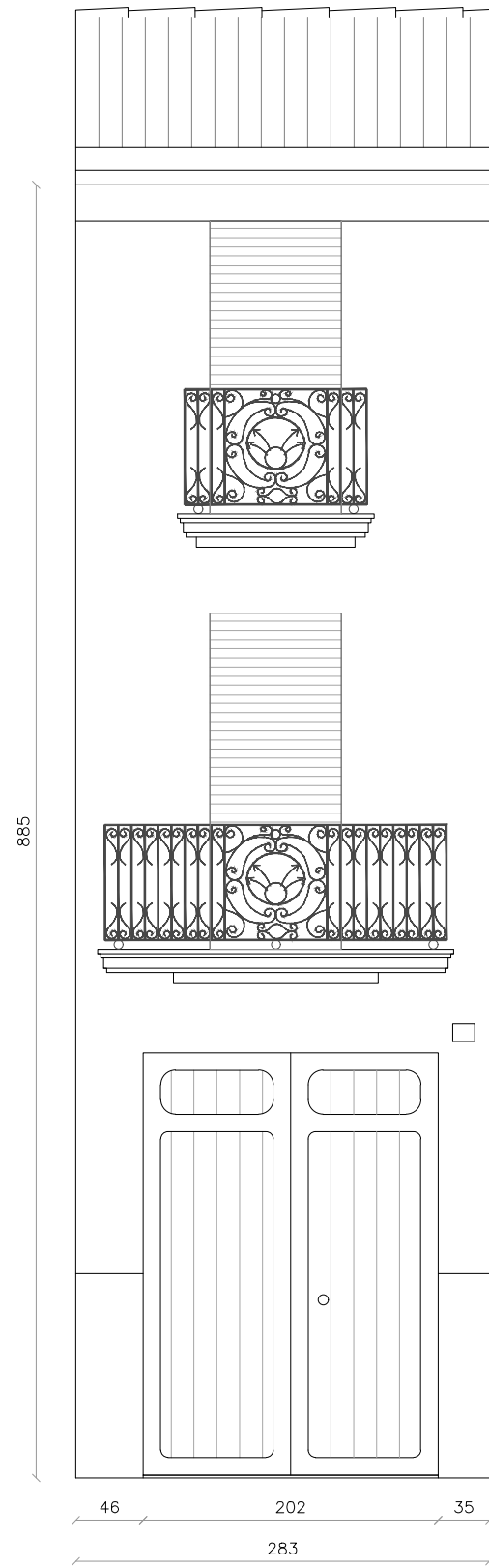
FITXA TIPOLÒGICA Carrer Ramon Esteve, 4

S/E febrer 2022 03.2
 Escala Data Nº plànol

Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

Ángel Miguel Pitarch Roig Tutor

ALÇAT

e 1:50

UBICACIÓ

e 1:2.000 - ÀMBIT DE L'ESTUDI

Carrer Ramon Esteve, 8

IMATGE

e S/E

SITUACIÓ I AIXECAMENT
Carrer Ramon Esteve, 8

Nom del plànol

vàries   febrer   04.1
2022   2022

Escala   Data   Nº plànol

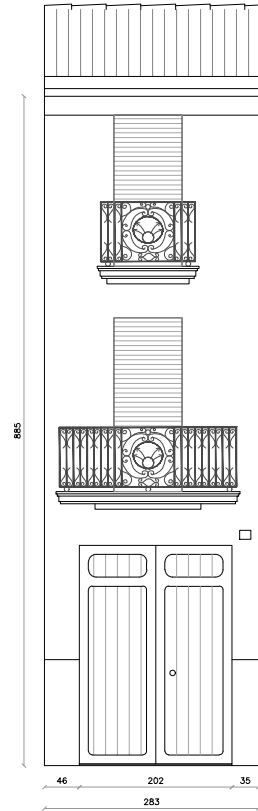
Estudi tipològic i proposta
d'actuacions per a la regeneració del
centre històric de Catadau (València)

Títol

Ángel Miguel Pitarch Roig
Tutor

Projecte final de Grau
en Arquitectura tècnica
Curs 2021-2022
Alba Joares Climent

COMPOSICIÓ

BUITS

RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,39
 % buits = 39%

DISPOSICIÓ

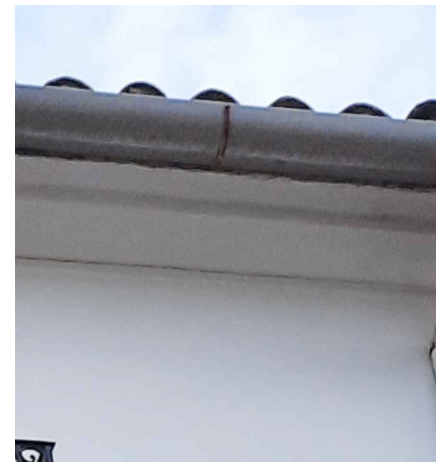
Marcant la vertical.

FORMA I DIMENSIONS

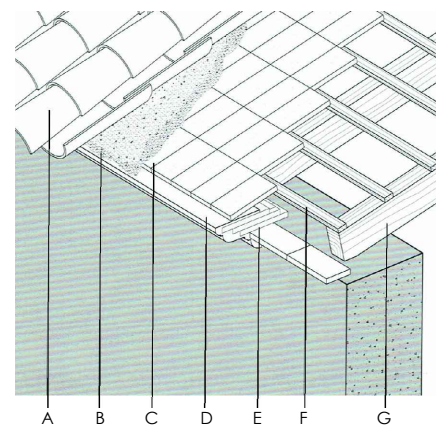
Forma regular rectangular. La porta d'accés té els brancals fets de carreus de pedra.

FINESTRES	PORTES BALCONERES	PORTES D'ACCÉS

RÀFEC

Ràfec format per fileres de rajoles donant forma de motllura amb una capa de revestiment d'algeps de poc gruix per a evitar desprendiments. El tauler de coberta es prolonga a sobre del ràfec i aquest serveix de base per a recolzar les teules.

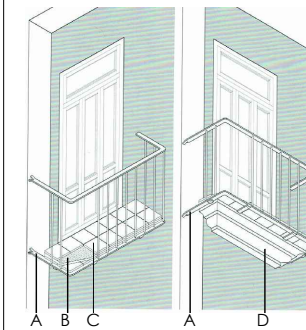
DETALL RÀFEC DE RAJOLES I MOTLLURA

- A. Teula ceràmica àrab
- B. Morter d'assentament
- C. Rajola
- D. Motllura
- E. Formació de ràfec amb rajoles
- F. Cabiró
- G. Correfa de fusta (Vegas y Mileto, 2014)

BALCÓ

Balcó de forja sobre una mènsula massissa de taulells en diferents estrats formant una motllura. En aquest cas sembla que la mènsula és l'únic suport del balcó, aleshores el reixat no col·labora estructuralment i sols actua com a barana de protecció.

DETALL BALCÓ DE FORJA

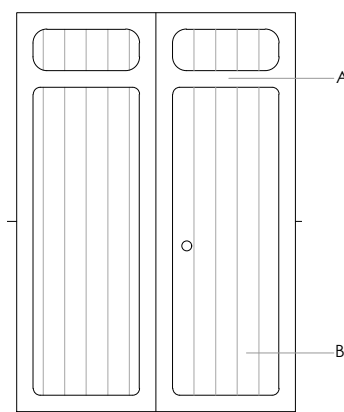
- Muntants
- C. Ancoratge del balcó al mur
- D. Estrat de morter
- E. Rajoles comunes, de València o taulells.
- F. Mènsula (Vegas y Mileto, 2014)

e 1:100

FUSTERIA

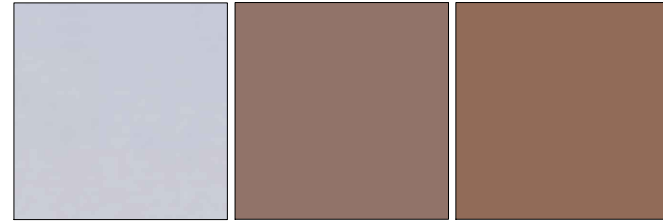

Fusteria que es correspon amb una portalada major doble amb un buit practicable més menut que es correspon amb una porta senzilla retallada en la pròpia portalada que s'anomena portelló o portella. Aquesta apareix normalment en el costat dret. El portelló té pany des de l'exterior, mentre que la portalada té un sistema de ferramenta que únicament existeix a l'interior.

- A. Portal major doble
- B. Porta senzilla retallada

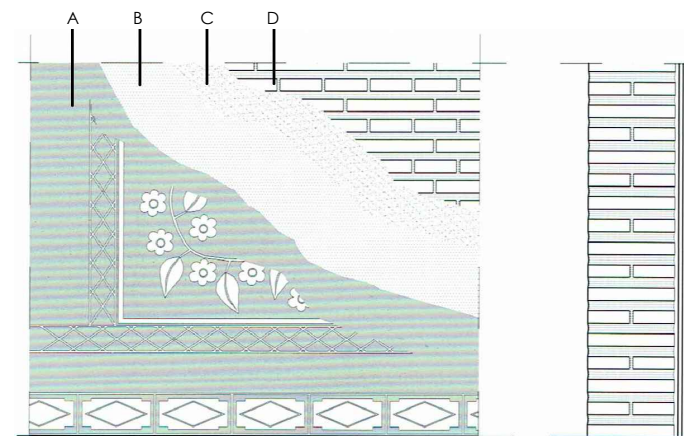
REVESTIMENTS

Els revestiments de pintura solien ser a la calç, sobre una superfície uniforme i rarament sobre la pròpia fàbrica. Podien ser llisos o amb motius decoratius. En aquest cas són llisos, aplicats sobre tota la superfície i fent combinació de colors amb els brancals de la portalada i el sòcol.

DETALL REVESTIMENT DE PINTURA

- A. Pintura amb o sense decoració
- B. Enllobit
- C. Arrebossat
- D. Fàbrica de maó (Vegas y Mileto, 2014)

ELEMENTS ESPECIALS

Coriola o curriola, poltja, peça cilíndrica de poca alçada de ferro, que pot girar al voltant d'un eix, i que té una xicoteta roda per on es fa passar una corda que la fa girar per a poder hissar coses feixugues.

Persianes de corda enrotllables per a l'obscureïment de buits al mateix temps que permeten el pas del corrent de l'aire.

FITXA TIPOLÒGICA
 c/ Ramon Esteve, 8

Nom del plànol

S/E febrer 2022 04.2
 Escala Data Nº plànol

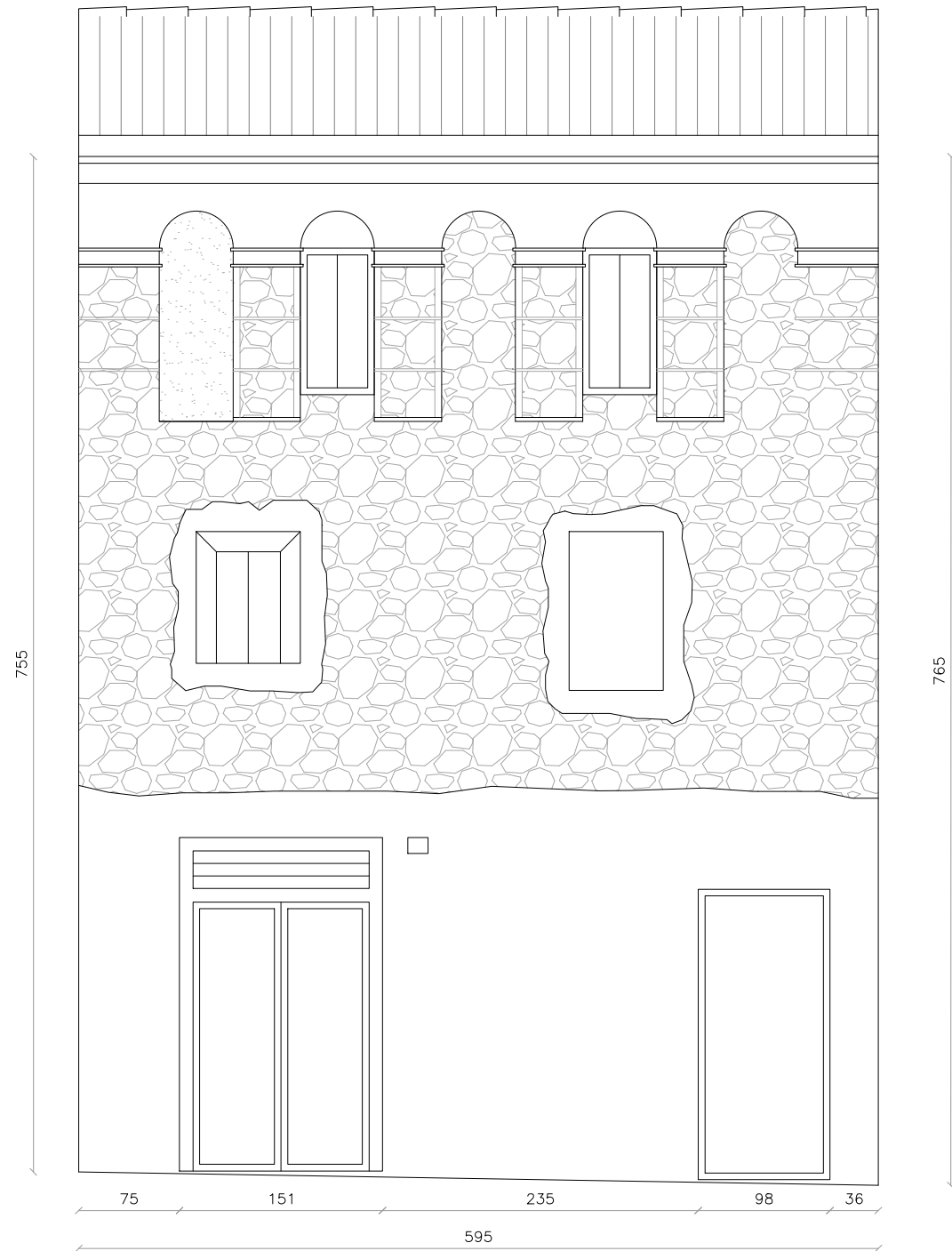
Estudi tipològic i proposta
 d'actuacions per a la regeneració del
 centre històric de Catadau (València)

Títol

Àngel Miguel Pitarch Roig
 Tutor

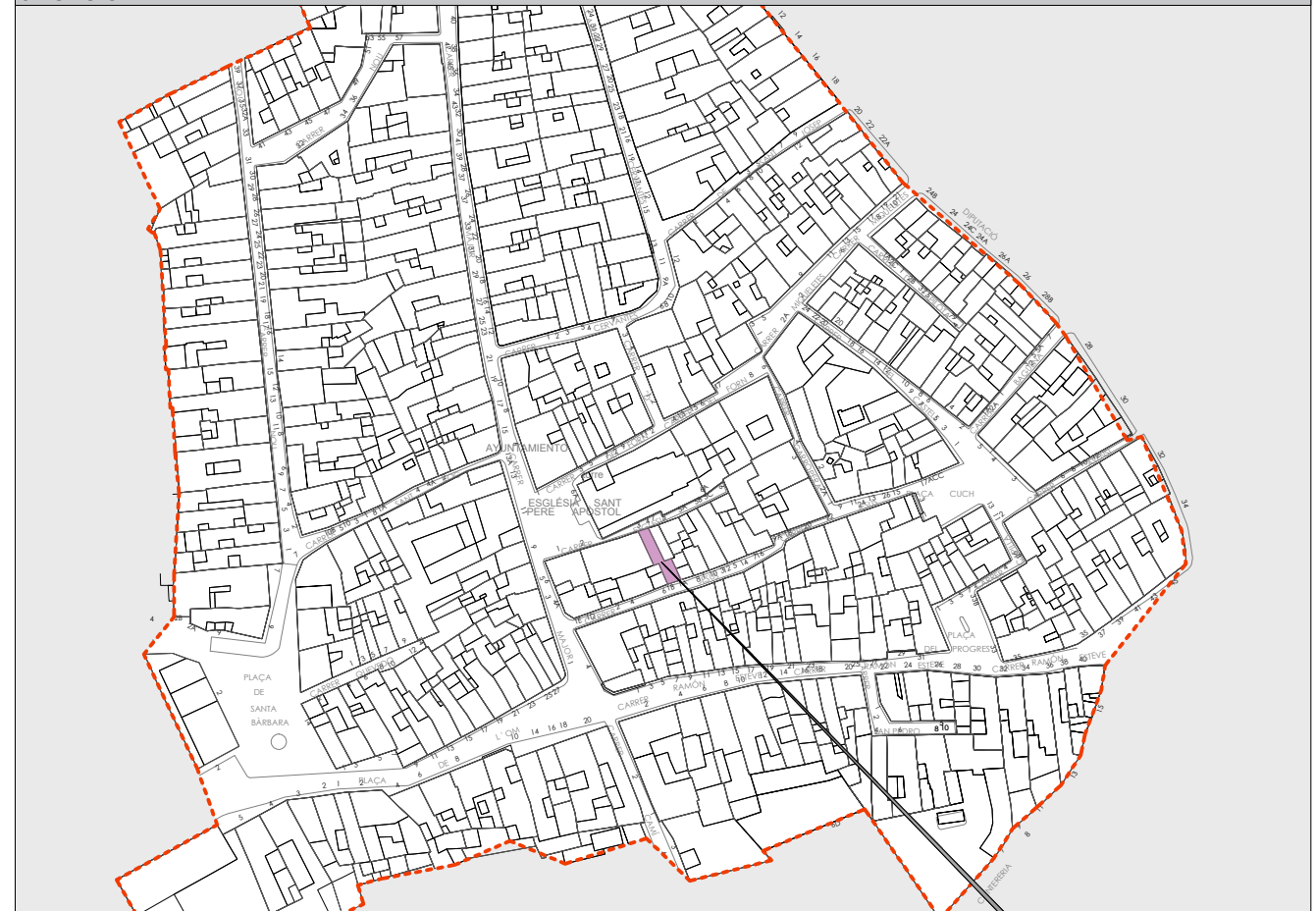
Projecte final de Grau
 en Arquitectura tècnica
 Curs 2021-2022
 Alba Joares Climent

ALÇAT

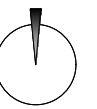
e 1:50

UBICACIÓ

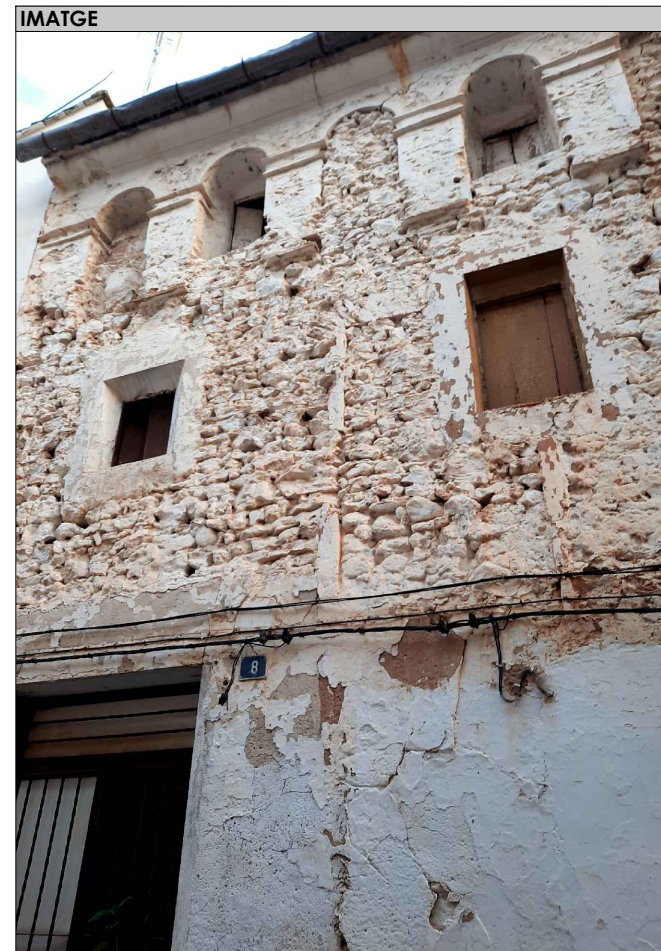

e 1:2.000 - ÀMBIT DE L'ESTUDI

Carrer Església, 8

IMATGE

e S/E

Projecte final de Grau
en Arquitectura tècnica
Curs 2021-2022
Alba Joares Climent

SITUACIÓ I AIXECAMENT
Carrer Església, 8

Nom del plànol

vàries   febrer   05.1
2022   2022   Nº plànol

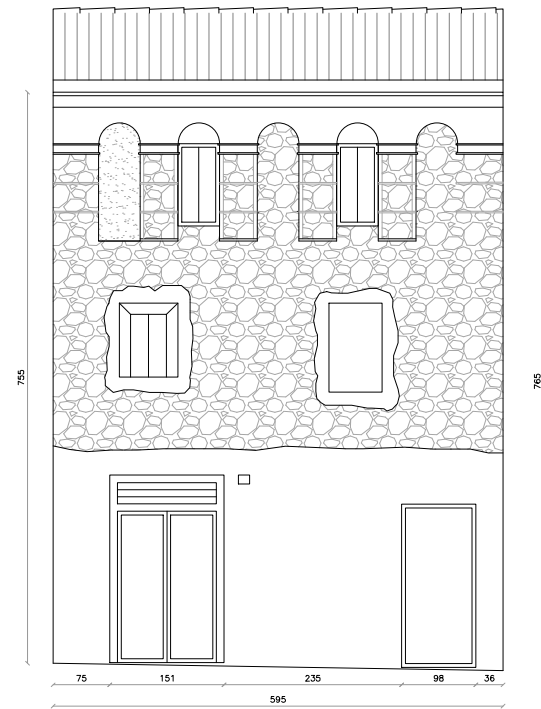
Estudi tipològic i proposta
d'actuacions per a la regeneració del
centre històric de Catadau (València)

Títol

Ángel Miguel Pitarch Roig
Tutor

COMPOSICIÓ

BUI TS

RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,26
 % buits = 26%

DISPOSICIÓ

En planta baixa dues portes d'accés una peatonal, l'altra amb més ample de pas.
 En planta primera dues finestres diferents, ubicades buscant simetria i verticalitat.
 En planta superior filera de cinc buits amb arcs de mig punt.

FORMA I DIMENSIONS

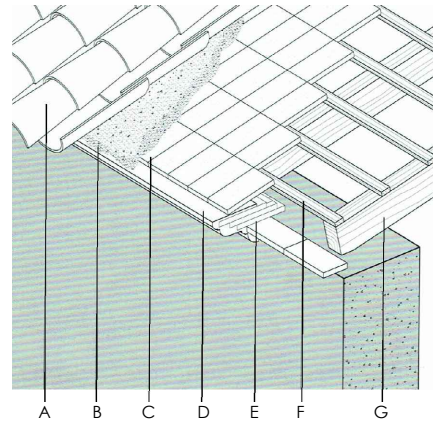
Forma regular rectangular amb o sense arcs i amb cap-i-alt.

FINESTRES	PORTES BALCONERES	PORTES D'ACCÉS

RÀFEC

Ràfec format per fileres de rajoles donant forma de motllura amb una capa de revestiment d'algeps de poc gruix per a evitar desprendiments. El tauler de coberta es prolonga a sobre del ràfec i aquest serveix de base per a recolzar les teules.

DETALL RÀFEC DE RAJOLE I MOTLLURA

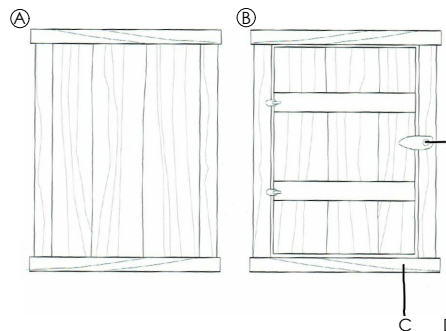
- A. Teula ceràmica àrab
  - B. Morter d'assentament
  - C. Rajola
  - D. Motllura
  - E. Formació de ràfec amb rajoles
  - F. Cabiró
  - G. Corretja de fusta
- (Vegas y Mileto, 2014)

e 1:100

FUSTERIA

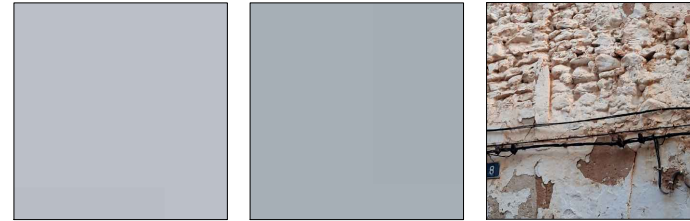
Finestres de fusta de doble fulla o senzilla tipus postelló, amb muntants i travessers per l'interior als que es claven les taules de fusta externes.

DETALL POSTELLÓ

- A. Vista exterior
  - B. Vista interior
  - C. Marc fixe
  - D. Ferramenta de tancament
- (Vegas y Mileto, 2014)

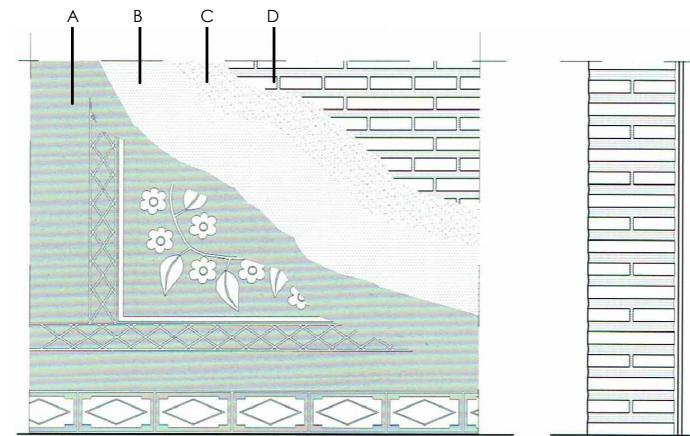
REVESTIMENTS

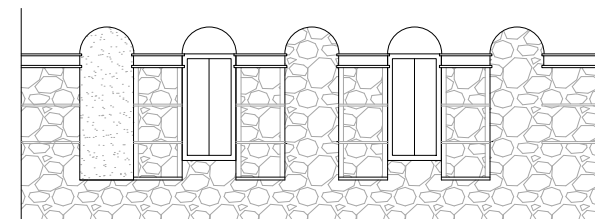
Els revestiments de pintura solien ser a la calç, sobre una superfície uniforme i rarament sobre la pròpia fàbrica, tot i que en aquest cas tenim ambdós exemples i sense motius decoratius.

DETALL REVESTIMENT DE PINTURA

- A. Pintura amb o sense decoració
  - B. Enllobit
  - C. Arrebossat
  - D. Fàbrica de maó
- (Vegas y Mileto, 2014)

ELEMENTS ESPECIALS

Filera de buits, alguns d'ells cegats, encara que es denota que originalment estaven oberts, rematats per arcs de mig punt a l'estil renaixentista. L'estructura és de maçoneria ordinària regularitzada mitjançant rajoles que col·laboren amb la ornamentació.

FITXA TIPOLÒGICA
 Carrer Església, 8

Nom del plànol

S/E febrer 2022 05.2
 Escala Data Nº plànol

Estudi tipològic i proposta
 d'actuacions per a la regeneració del
 centre històric de Catadau (València)

Títol

Àngel Miguel Pitarch Roig

Tutor

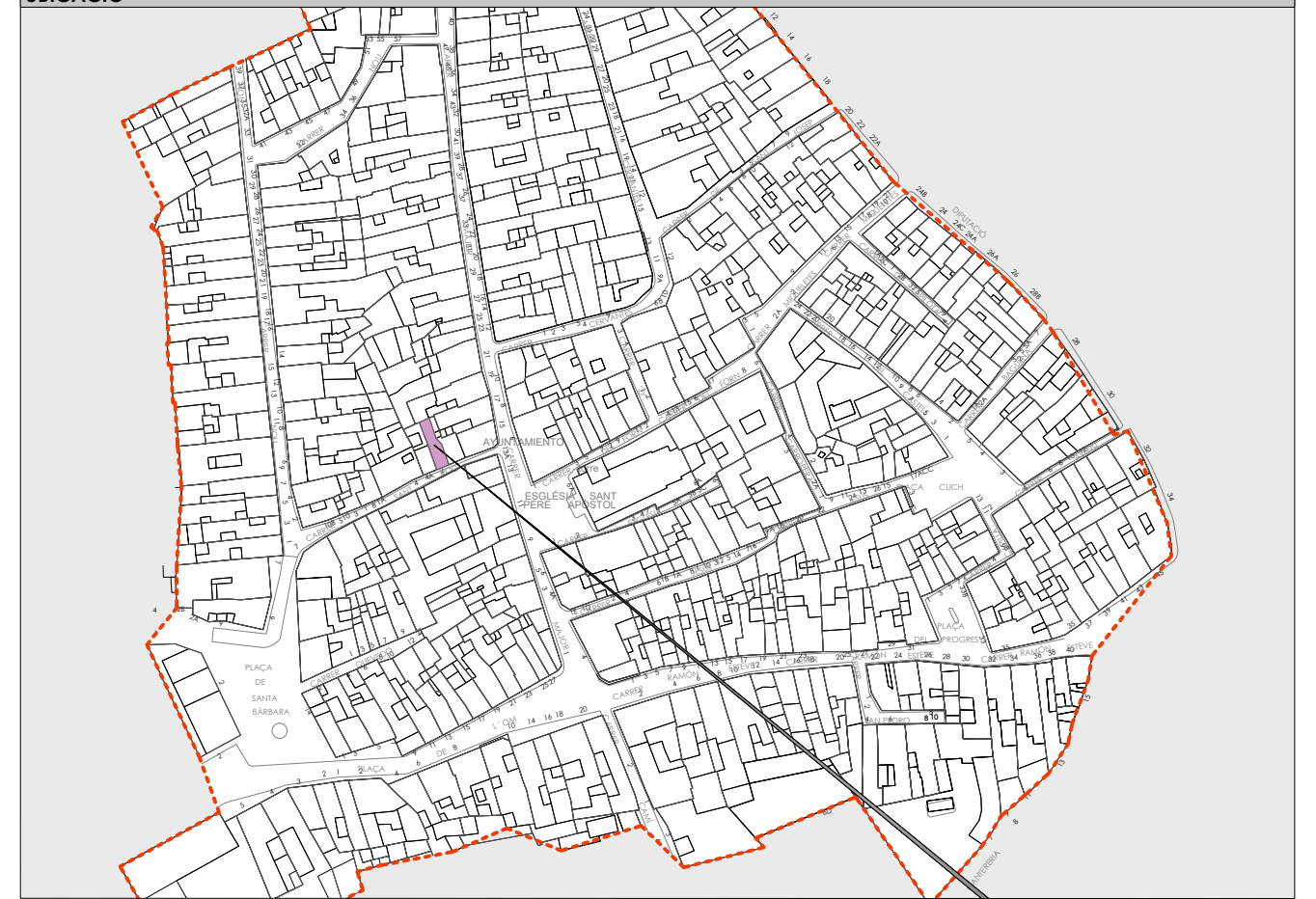
Projecte final de Grau
 en Arquitectura tècnica
 Curs 2021-2022
 Alba Joarés Climent

ALÇAT

e 1:50

UBICACIÓ

e 1:2.000 - ÀMBIT DE L'ESTUDI

Carrer Sant Roc, 6

IMATGE

e S/E

SITUACIÓ I AIXECAMENT
Carrer Sant Roc, 6

Nom del plànol

vàries   febrer   06.1
2022   2022   Nº plànol

Estudi tipològic i proposta
d'actuacions per a la regeneració del
centre històric de Catadau (València)

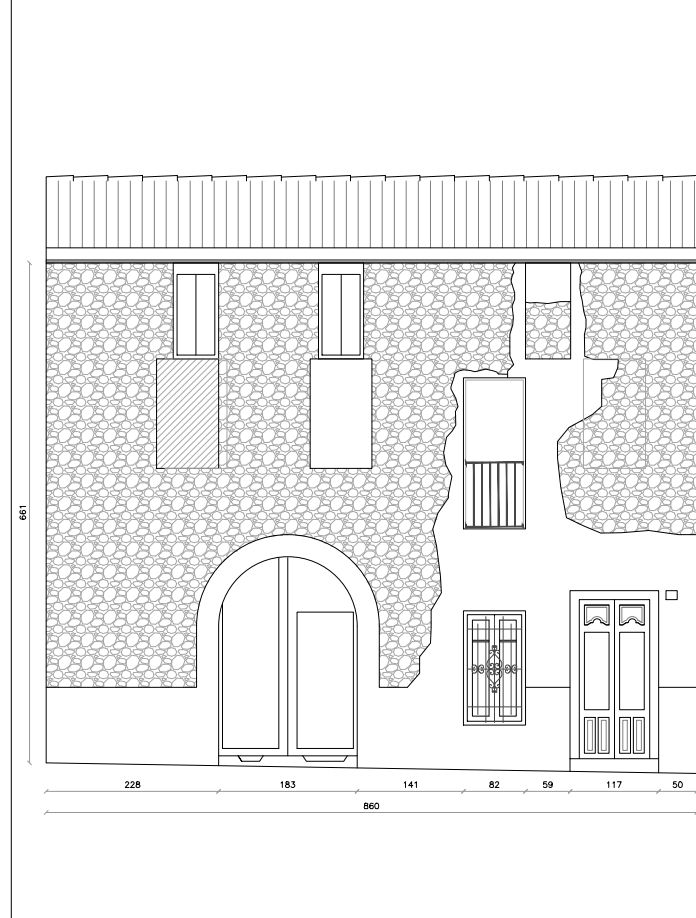
Títol

Ángel Miguel Pitarich Roig

Tutor

Projecte final de Grau
en Arquitectura tècnica
Curs 2021-2022
Alba Joares Climent

COMPOSICIÓ

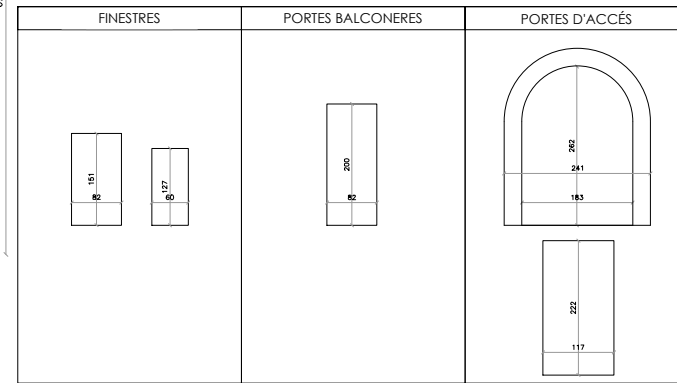

BUITS

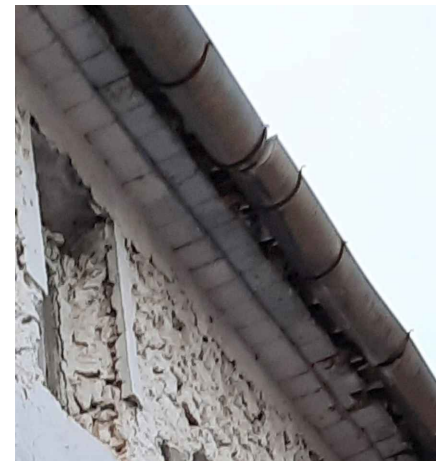
RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,27
 % buits = 27%

DISPOSICIÓ
 Actualment sense ordre, tot i que es dennoten les traces d'antics buits ara tapiats que dennoten sentit de simetria i verticalitat.

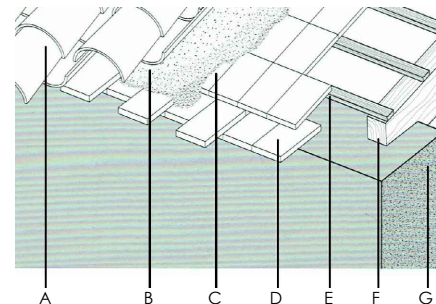
FORMA I DIMENSIONS
 Forma regular rectangular, excepte el de la porta principal que té un arc rebaixat, encara que visualment sembla de mig punt.

RÀFEC

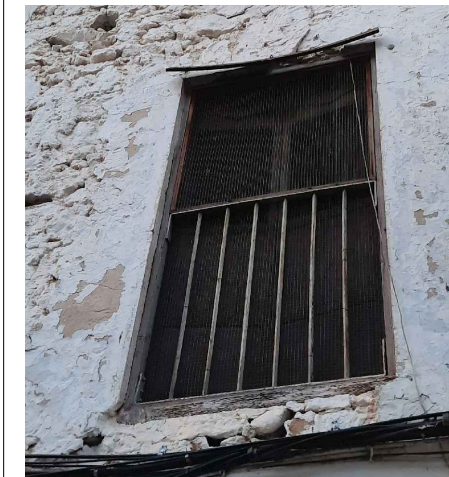

Ràfec format per fileres de rajoles, constituït pel vol d'una o diverses rajoles, en aquest cas dues rajoles, normalment col·locades de través, aleshores la volada ve limitada per la mida de la rajola (com a màxim la meitat de la rajola).
 El tauler de coberta es prolonga a sobre del ràfec i aquest serveix de base per a recolzar les teules.

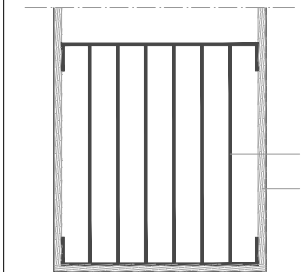
DETALL RÀFEC DE RAJOLES
 A. Teula ceràmica àrab
 B. Morter d'assentament
 C. Rajola
 D. Ràfec de rajoles
 E. Cabirons
 F. Corretja de fusta
 G. Mur de recolzament
 (Vegas y Mileto, 2014)

BALCÓ

Balcó constituït per una combinació de ferro de forja enrasat amb el marc de fusta que recorre tot el perímetre del buit.

DETALL FINESTRA BALCONERA
 A. Barana de ferro
 B. Marc de fusta

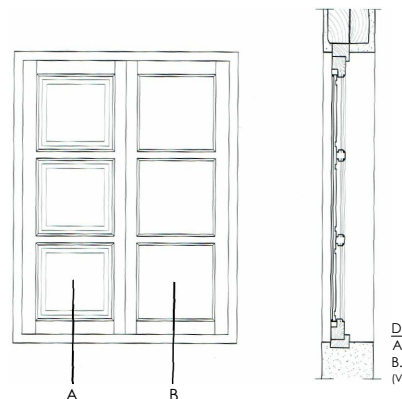

e 1:100

FUSTERIA

1. Fusteria de doble fulla o senzilla tipus postelló, amb muntants i travessers per l'interior als que es claven les taules de fusta externes.
 2. Finestra amb "fraileros" o portellons (DETALL)
 3. Portalada major doble amb un buit practicable més menut que es correspon amb una porta senzilla retallada en la pròpia portalada que s'anomena portelló o portella. Aquesta apareix normalment en el costat dret.
 El portelló té pany des de l'exterior, mentre que la portalada té un sistema de ferrament que únicament existeix a l'interior.
 4. Porta de doble fulla amb "fraileros" o portellons.

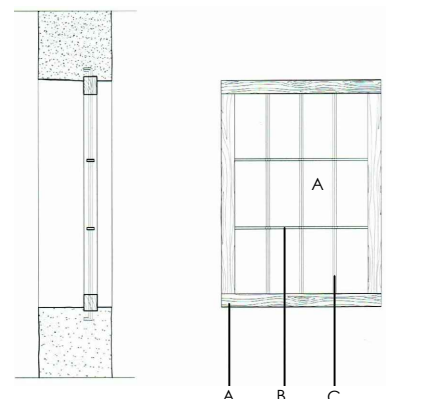

DETALL FINESTRA AMB "FRAILEROS"
 A. "Fraileros"
 B. Vidre
 (Vegas y Mileto, 2014)

SERRALLERIA

1. Reixat encastat en el marc de fusta de ferro forjat amb decoracions en forma de platines o barrots en espirals, formes corbes, volutes i traçats decoratius. Les unions entre muntants i travessers es són reblonades. DETALL*
 2. Malla antipardals amb perfil·leria de fusta.
 3. Reixat de ferro forjat cargolat als "frailers" com a defensa per poder tindre ventilació sense obrir la porta. Amb decoracions en forma de platines o barrots fent formes corbes, volutes i traçats decoratius. Amb unions soldades.

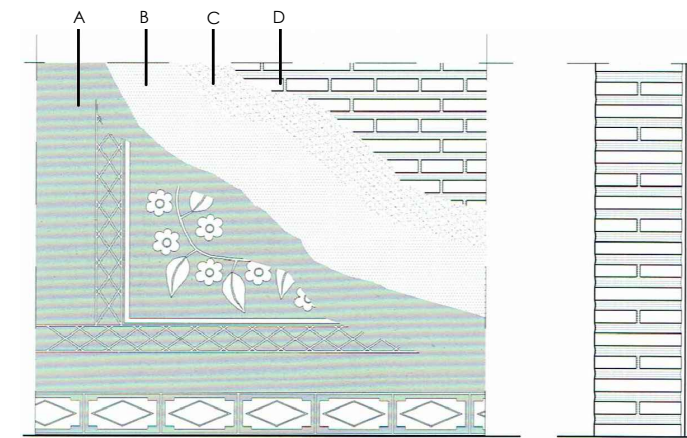
DETALL REIXAT AMB MARC DE FUSTA
 A. Muntant poligonal
 B. Travesser rectangular
 C. Marc de fusta
 (Vegas y Mileto, 2014)

REVESTIMENTS

Es revestiments de pintura solien ser a la calç, sobre una superfície uniforme i rarament sobre la pròpia fàbrica, tot i que en aquest cas es donen ambdós opcions. Podien ser llisos o amb motius decoratius, ací no tenim decoració.

DETALL REVESTIMENT DE PINTURA
 A. Pintura amb o sense decoració
 B. Enlluït
 C. Arrebossat
 D. Fàbrica de maó
 (Vegas y Mileto, 2014)

FITXA TIPOLÒGICA
 C/ Sant Roc, 6

Nom del plànol

S/E febrer 2022 06.2
 Escala Data Nº plànol

Estudi tipològic i proposta
 d'actuacions per a la regeneració del
 centre històric de Catadau (València)

Títol

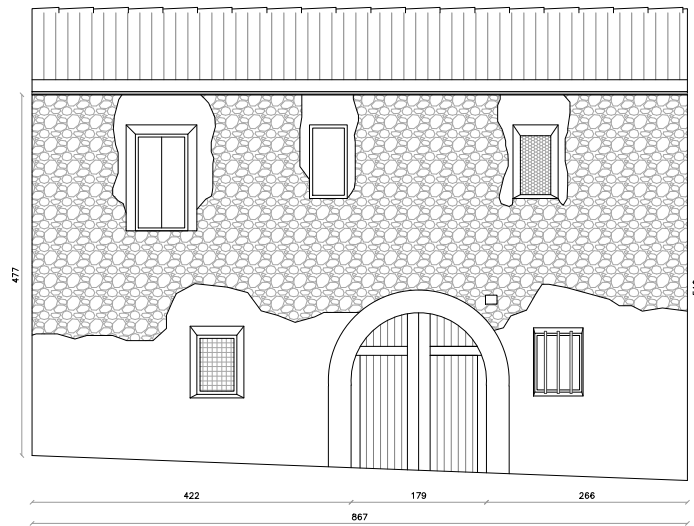
Àngel Miguel Pitarch Roig

Tutor

Projecte final de Grau
 en Arquitectura tècnica
 Curs 2021-2022
 Alba Joares Climent

COMPOSICIÓ

BUITS

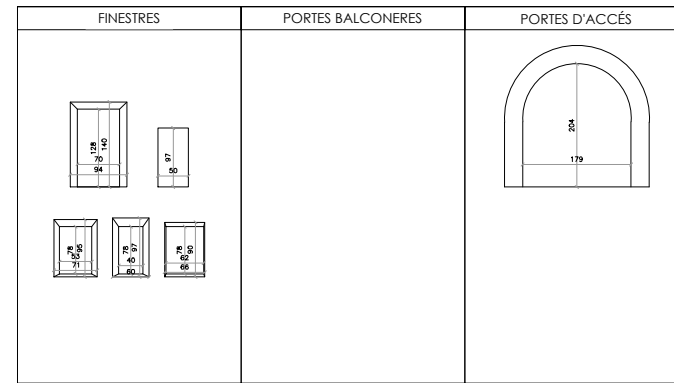
RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,16
 % buits = 16%

DISPOSICIÓ

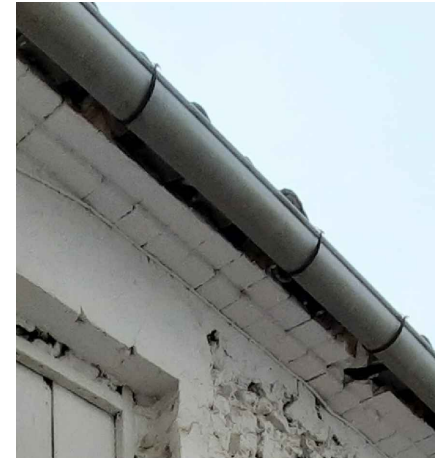
Tendència a buscar simetria i verticalitat en la ubicació, però no en dimensions.

FORMA I DIMENSIONS

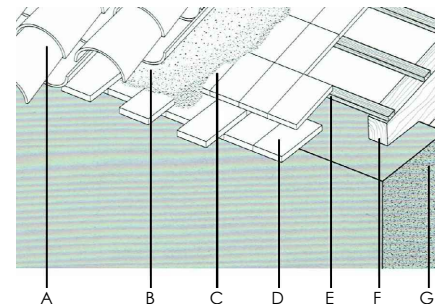
Forma regular rectangular amb cap-i-altos en finestres i en la portalada arc de mig punt executat amb rajoles.

RÀFEC

Ràfec format per fileres de rajoles. Constituit pel vol d'una o diverses rajoles, en aquest cas dues rajoles, normalment col·locades de través, ateshores la volada ve limitada per la mida de la rajola (com a màxim la meitat de la rajola).
 El tauler de coberta es prolonga a sobre del ràfec i aquest serveix de base per a recolzar les teules.

DETALL RÀFEC DE RAJOLES

A. Teula ceràmica àrab
 B. Marter d'assentament
 C. Rajola
 D. Ràfec de rajoles
 E. Cabirons
 F. Corretja de fusta
 G. Mur de recolzament
 (Vegas y Mileto, 2014)

e 1:100

FUSTERIA

IMATGES

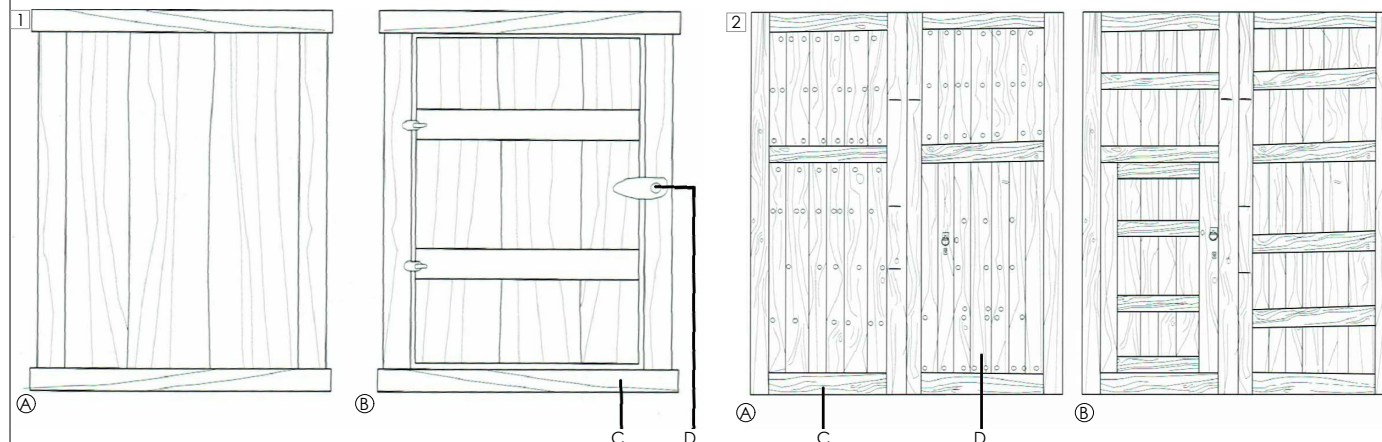
1. Portalada major doble de fusta amb portelló o portella situat al costat dret. El portelló té pany des de l'exterior, mentre que la portalada té un sistema de ferramenta que únicament existeix a l'interior. DETALL 2
2. Finestra de fusta de doble fulla tipus postelló, amb muntants i travessers per l'interior als que es claven les taules de fusta externes. DETALL 1
3. Finestra de fusta de fulla simple amb portelló o "frailero" i envidrat simple.
4. Finestra de fusta de fulla simple amb un xicotet portelló al costat esquerre.

DETALL 1 - POSTELLÓ

- A. Vista exterior
 B. Vista interior
 C. Marc fixe
 D. Ferramenta de tancament
 E. (Vegas y Mileto, 2014)

DETALL 2 - PORTALADA AMB PORTELLÓ

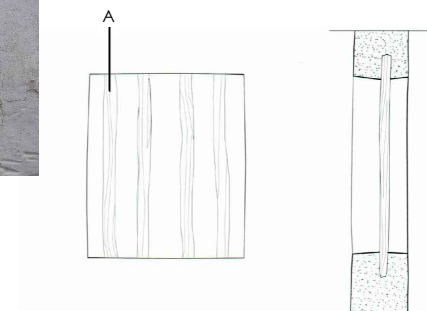
- A. Alçat exterior
 B. Alçat interior
 C. Portal major doble
 D. Porta senzilla retallada
 E. (Vegas y Mileto, 2014)

SERRALLERIA

1. Malla antipardals encastada en l'obra
2. Malla antipardals encastada en l'obra
3. Reixat de barrots de fusta encastats a l'obra (DETALL).

DETALL REIXAT DE FUSTA

- A. Barrot de fusta
 (Vegas y Mileto, 2014)

REVESTIMENTS

El revestiments de pintura solien ser a la calç, sobre una superfície uniforme i rarament sobre la pròpia fàbrica, tot i que en aquest cas es donen ambdós opcions ja que els perímetres dels buits i els cap-i-altos estan lluits. Podien ser llisos o amb motius decoratius, aci no tenim decoració.

FITXA TIPOLÒGICA
 Carrer Sant Josep, 7

Nom del plànol

S/E febrer 2022 07.2
 Escala Data Nº plànol

Estudi tipològic i proposta
 d'actuacions per a la regeneració del
 centre històric de Catadau (València)

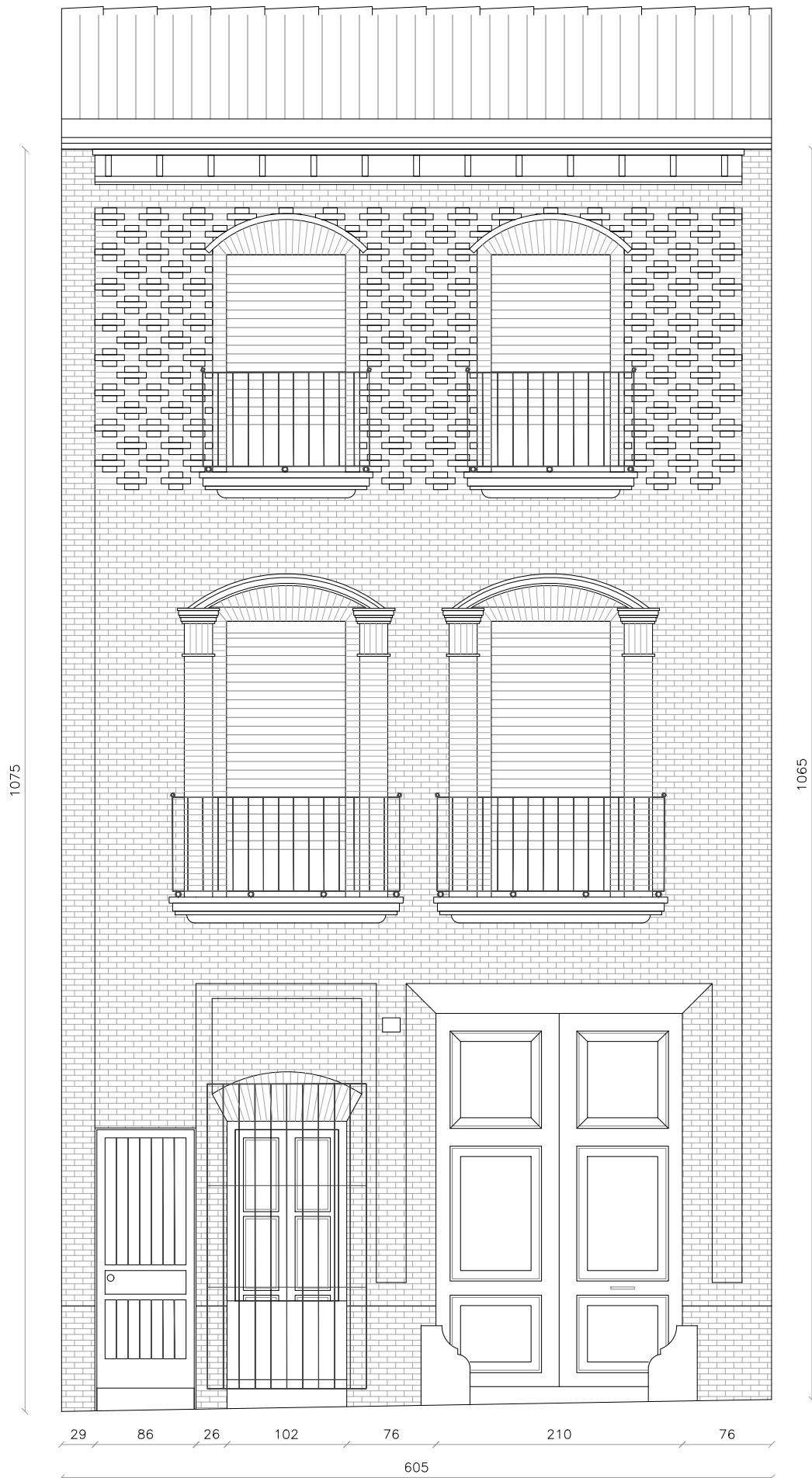
Títol

Àngel Miguel Pitarch Roig

Tutor

Projecte final de Grau
 en Arquitectura tècnica
 Curs 2021-2022
 Alba Joares Climent

ALÇAT

e 1:50

UBICACIÓ

e 1:2.000 - ÀMBIT DE L'ESTUDI

IMATGE

e S/E

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent	 SITUACIÓ I AIXECAMENT Carrer Major, 22		
	<small>Nom del plànol</small>		
	vàries	febrer 2022	08.1 <small>Nº plànol</small>
	Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)		
<small>Títol</small> Ángel Miguel Pitarch Roig <small>Tutor</small>			

COMPOSICIÓ

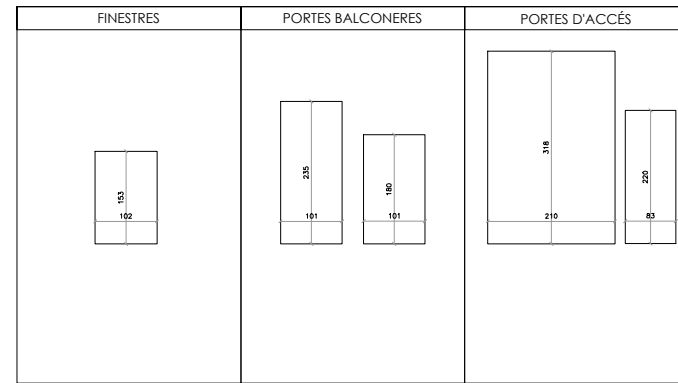

BUI TS

RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,29
 % buits = 29%

DISPOSICIÓ
 Tendència a buscar simetria i verticalitat.

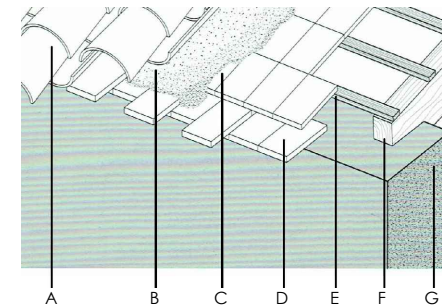
FORMA I DIMENSIONS
 Forma regular rectangular amb arcs allindanats en finestres i amb recercats de brancats.
 Dintell de la portalada amb biga de fusta.

RÀFEC

Ràfec format per fileres de rajoles, que normalment es col·loquen de través, aleshores la volada ve limitada per la mida de la rajola (com a màxim la meitat de la rajola), però en aquest cas hi ha unes peces especials a mode de mènsules que allarguen la volada. La col·locació de les rajoles de diferents mides i amb diferent volada fa que conformen una motllura.
 La canal queda oculta a la vista des de la façana principal.

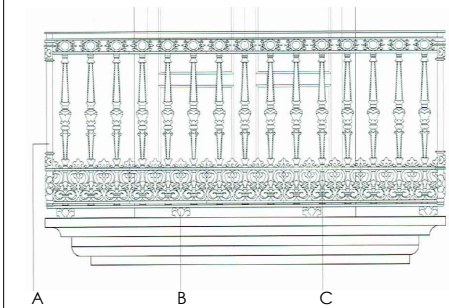
DETALL RÀFEC DE RAJOLES

- A. Teula ceràmica àrab
- B. Morter d'assentament
- C. Rajola
- D. Ràfec de rajoles
- E. Cabirons
- F. Carreixa de fusta
- G. Mur de recolzament (Vegas y Mileto, 2014)

BALCÓ

Balcó constituït per dues lloses de pedra per a l'estructura amb mènsula i una barana de ferro colat, la qual té formes més elaborades que la forja per poder elaborar-se en motlles. Està completament lliure de la sota-balcó i es sosté amb les grapes de cua d'oroneta en el mur segons el model tradicional.

DETALL BALCÓ DE FUNDICIÓ

- A. Muntants
- B. Suports
- C. Barrots de plaques modulars (Vegas y Mileto, 2014)

e 1:125

FUSTERIA

IMATGES

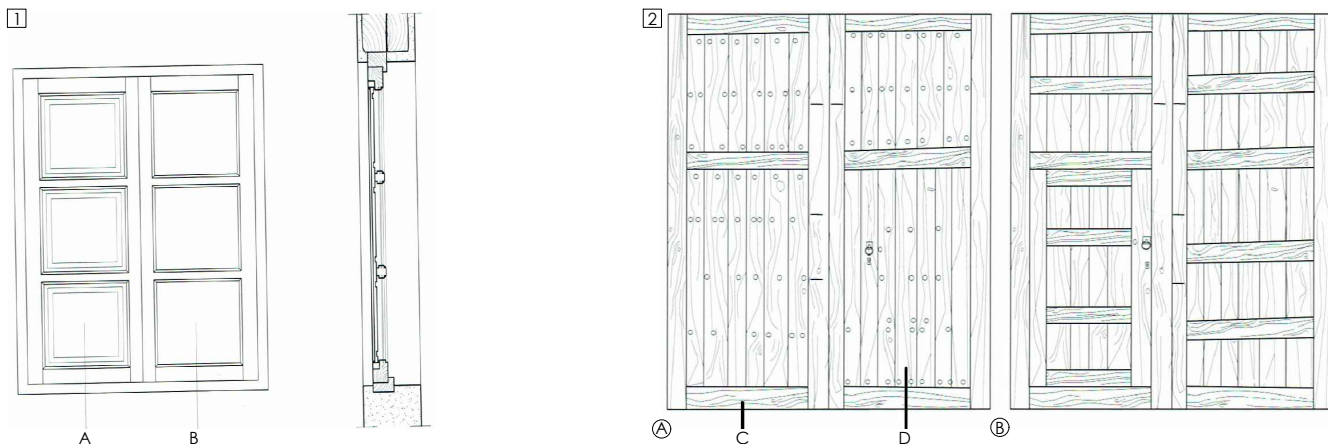
1. Finestra amb "fraileros" o portellons (DETALL 1)
2. Portalada major doble de fusta, amb portelló o portella, que apareix al costat dret i que té pany des de l'exterior, mentre que la portalada té un sistema de ferramentat que únicament existeix a l'interior. (DETALL 2)

DETALL 1 - FINESTRA AMB "FRAILEROS"

- A. "Fraileros"
- B. Vidre (Vegas y Mileto, 2014)

DETALL 2 - PORTALADA AMB PORTELLÓ

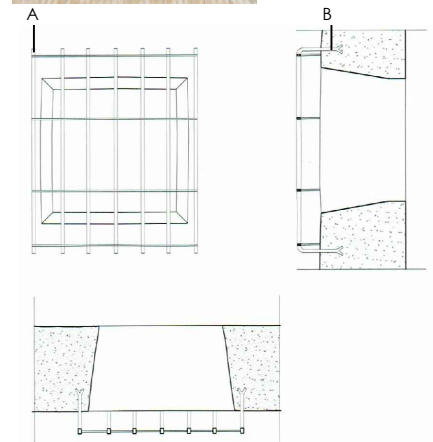
- A. Alçat exterior
- B. Alçat interior
- C. Portal major doble
- D. Porta senzilla retallada (Vegas y Mileto, 2014)

SERRALLERIA

Serralleria de ferro colat sobre-eixint, encastada a l'extradós de la façana en patilla amb morter de catç, on el metall està prèviament tractat amb plom fos. Les interseccions dels muntants amb els travessers es realitzen mitjançant entalladures i emmetxats passants.

DETALL REIXAT SOBRE-EIXINT

- A. Gàbia metàl·lica
- B. Anclatge de la reixa al mur (Vegas y Mileto, 2014)

ELEMENTS ESPECIALS

1. Carriola o curriola, polijja, peça cilíndrica de poca alçada de ferro, que pot girar al voltant d'un eix, i que té una xicoteta roda per on es fa passar una corda que la fa girar per a poder hissar coses feixugues.
2. Guardacantó o guarda-rodes de pedra com a protecció dels brancals del portal dels freds de les rodes dels vehicles.

Projecte final de Grau
 en Arquitectura tècnica
 Curs 2021-2022
 Alba Joares Climent

FITXA TIPOLÒGICA
 Carrer Major, 22

Nom del plànol

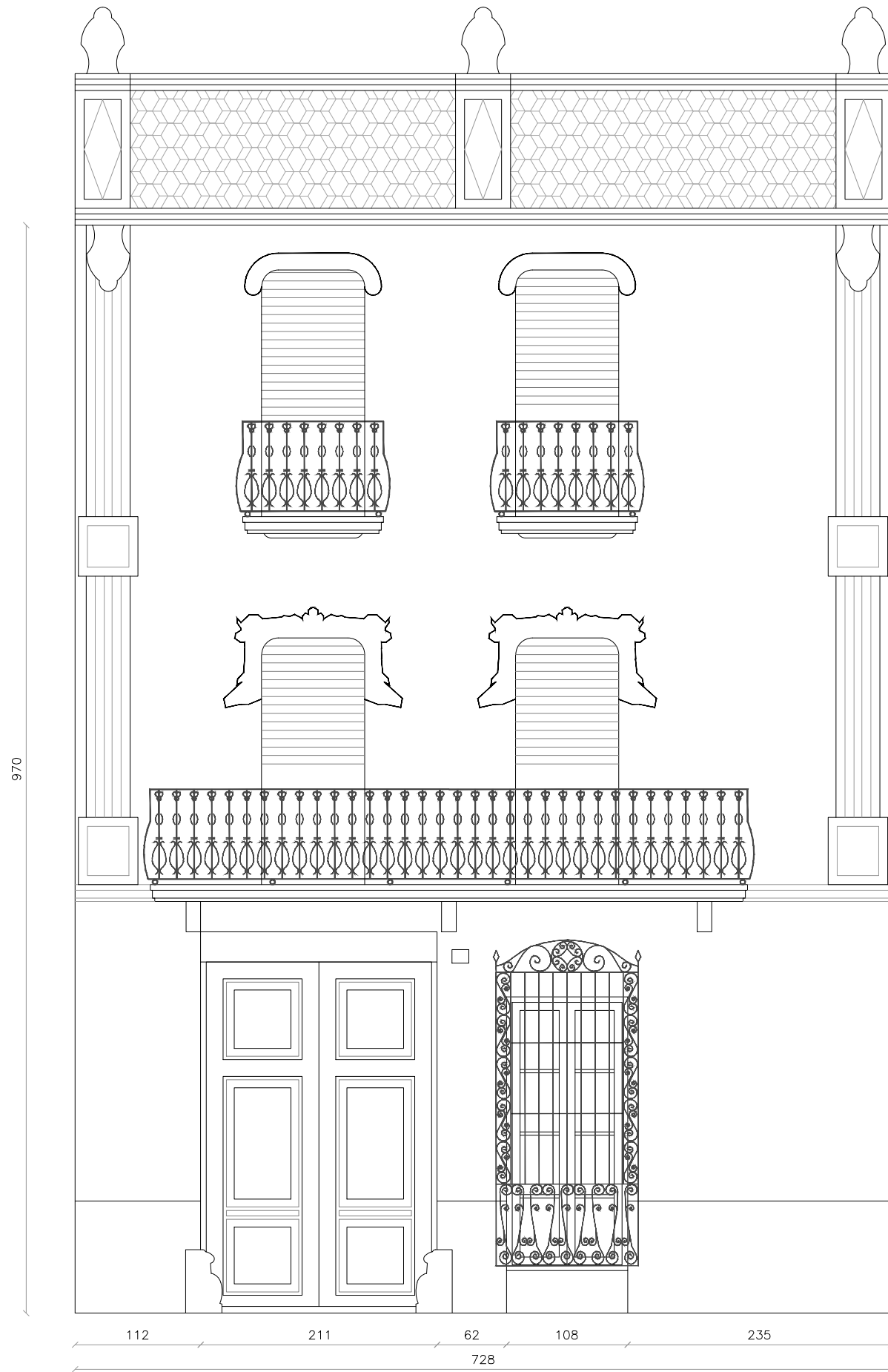
S/E febrer 2022 08.2
 Escala Data Nº plànol

Estudi tipològic i proposta
 d'actuacions per a la regeneració del
 centre històric de Catadau (València)

Títol

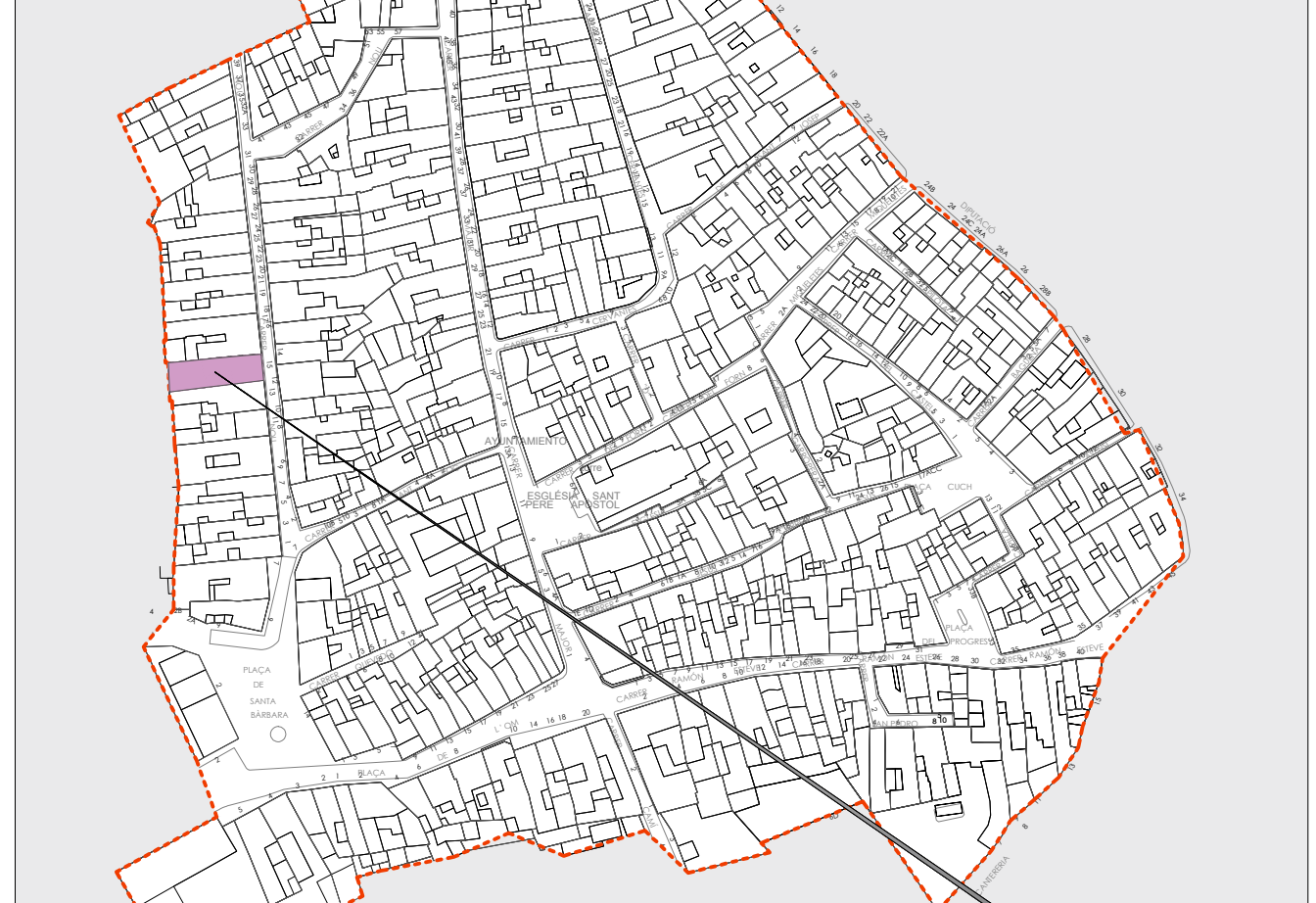
Àngel Miguel Pitarch Roig
 Tutor

ALÇAT

e 1:50

UBICACIÓ

e 1:2.000 - ÀMBIT DE L'ESTUDI

Carrer Nou, 15

IMATGE

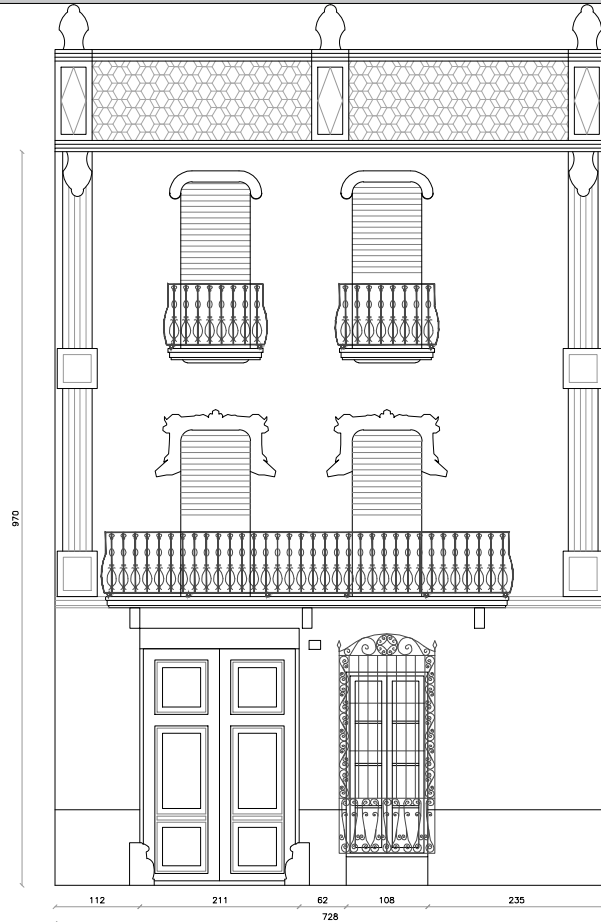

e S/E

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent	 SITUACIÓ I AIXECAMENT Carrer Nou, 15		
	<small>Nom del plànol</small>		
	vàries	febrer 2022	09.1
	<small>Escola</small>	<small>Data</small>	<small>Nº plànol</small>
Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)			
<small>Títol</small>			
Àngel Miguel Pitarch Roig <small>Tutor</small>			

COMPOSICIÓ

BUITS

RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,23
 % buits = 23%

DISPOSICIÓ

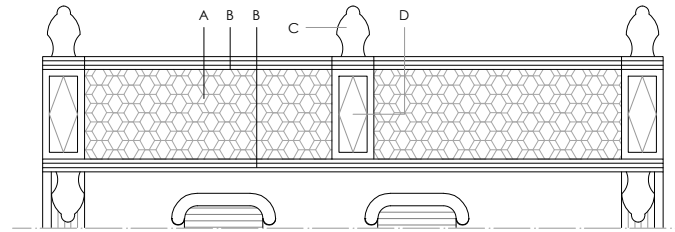
Tendència a buscar verticalitat en quant a la ubicació i simetria en la morfologia, la ubicació i la ornamentació.

FORMA I DIMENSIONS

Forma regular rectangular amb falsejats en arcs carpanel i amb recercats moldurats a sobre dels buits en les plantes superiors que incorporen cobre-persianes. Dintells de la portalada de fusta vist.

FINESTRES	PORTES BALCONERES	PORTES D'ACCÉS

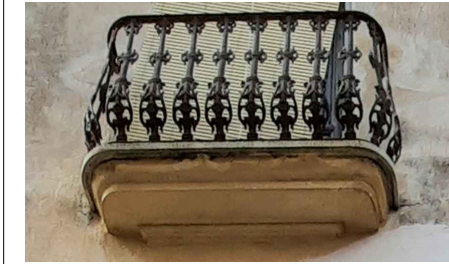
CORNISA AMB BALUSTRADA

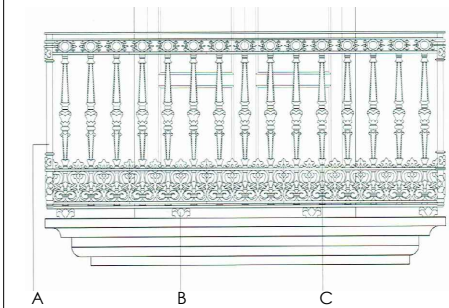
DETALL CORNISA AMB BALUSTRADA DE PEDRA

- A. Balustre o balustrada de pedra
- B. Cornisa de pedra
- C. Remat de pedra a mode de palmeta amb motius florals
- D. Ornamentació floral de pedra a mode de orla.

BALCÓ

Balcó constituït per una combinació de ferro de forja per a l'estructura amb mènsula i de ferro colat per a la barana lliure de la sota-balcó. Es sosté amb les grapes de cua d'aroneta en el mur. La volada es subjecta amb perfils en T, que formen el marc, entre els quals es col·loquen rajoles ceràmiques. Apareixen mènsules bessones, a sota del balcó sense funció estructural.

DETALL BALCÓ DE FERRO COLAT

- A. Muntants
- B. Suports
- C. Barrots de plaques modulars (Vegas y Mileto, 2014)

e 1:100

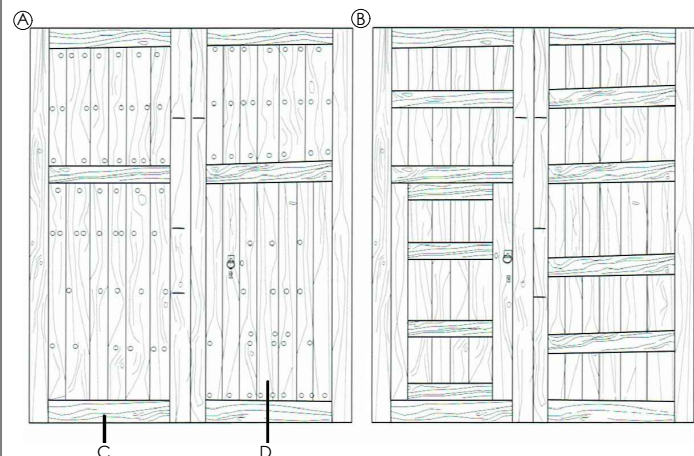
FUSTERIA

1. Portalada major doble de fusta amb portelló o portella en el costat dret. El portelló té pany des de l'exterior, mentre que la portalada té un sistema de ferramenta que únicament existeix a l'interior. Inclou una xapa metàl·lica reblonada com a remat de protecció en el pas del portelló i apareix com a ornament en l'altra fulla. ((DETALL))
2. Finestral de dues fulles amb "Fraileros"

DETALL PORTALADA AMB PORTELLÓ

- A. Alçat exterior
- B. Alçat interior
- C. Portal major doble
- D. Porta senzilla retallada (Vegas y Mileto, 2014)

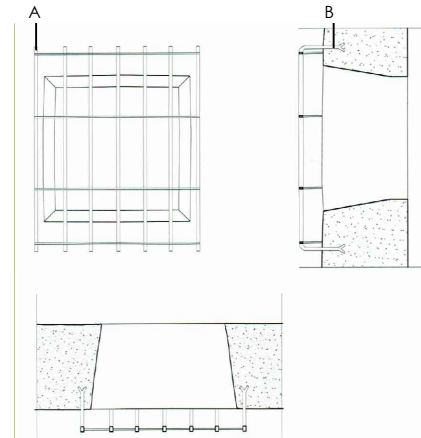
SERRALLERIA

Serralleria de ferro forjat sobre-eixint encastada a l'extradós de la façana. Els ancoratges es realitzen en patilla amb morter de calç, on el metall està prèviament tractat amb plom fos. Les interseccions dels muntants amb els travessers es realitzen mitjançant entalladures, emmetxats passants, rebelonats o una combinació dels anteriors. Solen incorporar detalls decoratius en forma de platines o barrots en espirals, formes corbes, volutes y traçats decoratius.

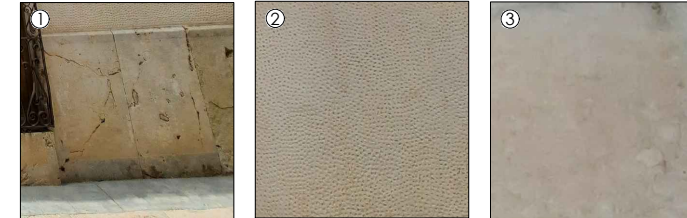
Pica-porta de ferro colat ornamentada amb formes corbes característic de l'estil modernista.

DETALL REIXAT SOBRE-EIXINT

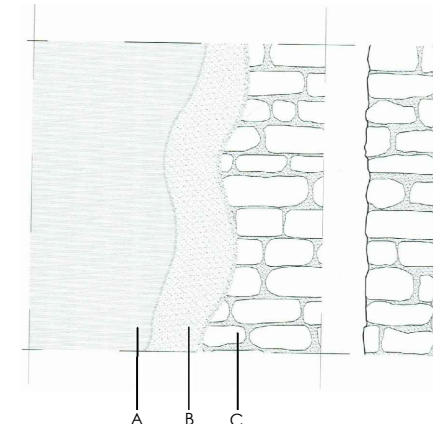
- A. Gàbia metàl·lica
- B. Ancoratge de la reixa al mur (Vegas y Mileto, 2014)

REVESTIMENTS

IMATGES

1. Sòcol de pedra ornamentada a mode de orla.
2. Lluit de morter de calç amb un acabat buixardat.
3. Lluit de morter de calç llis i pintat.

DETALL LLUIT

- A. Lluit
- B. Arrebossat
- C. Mur de suport (Vegas y Mileto, 2014)

ELEMENTS ESPECIALS

1. Guardacantó o guarda-rodes de pedra buixardada com a protecció dels brancals del portal dels frecs de les rodes dels vehicles.
2. Carriola o corriola de ferro ubicada al centre de la façana (habitualment ubicada sobre un buit de l'última planta).
3. Mènsula de pedra sota finestral.

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica
 Curs 2021-2022
 Alba Joares Climent

FITXA TIPOLÒGICA
 Carrer Nou, 15

Nom del plànol

S/E febrer 2022 09.2
 Escala Data Nº plànol

Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

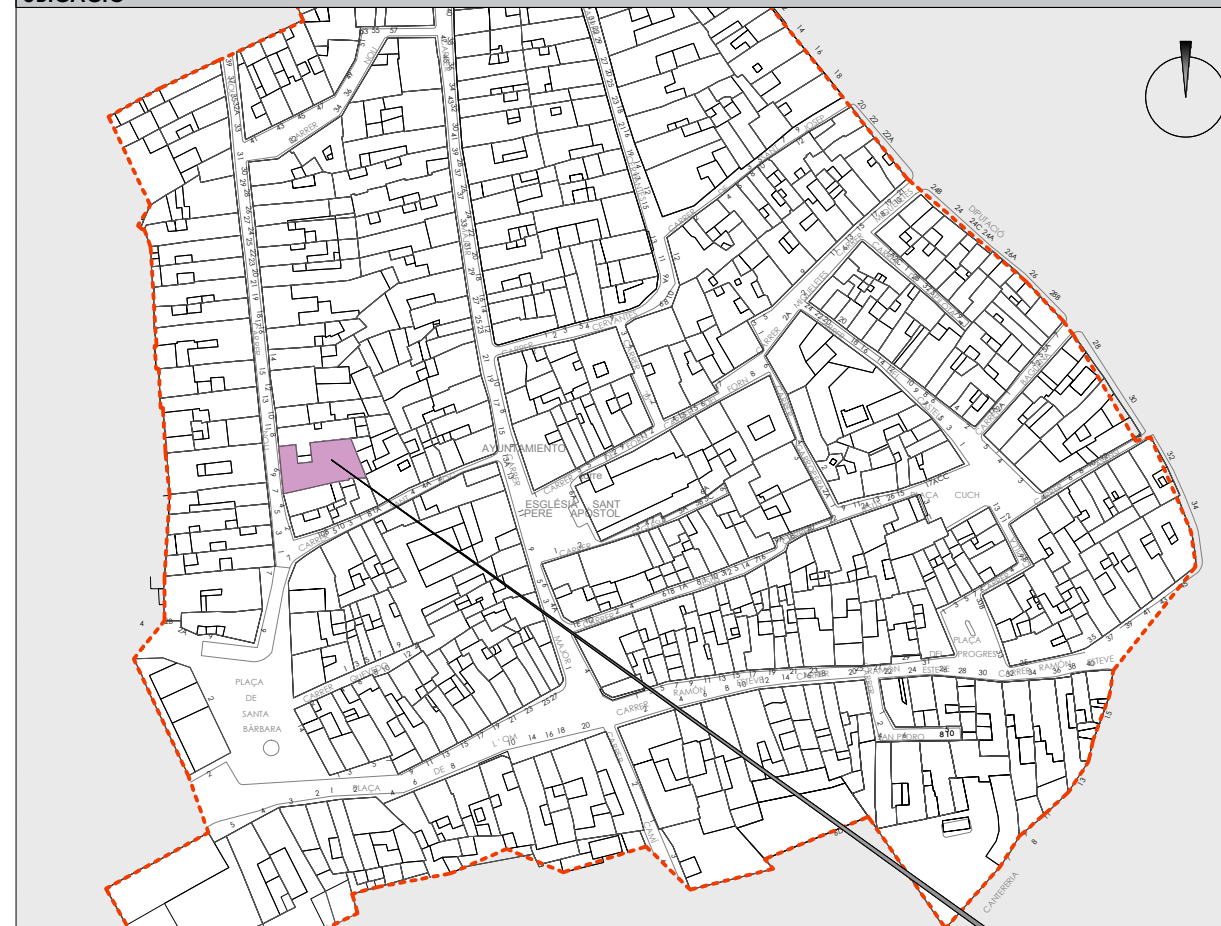
Ángel Miguel Pitarch Roig
 Tutor

ALÇAT

e 1:75

UBICACIÓ

e 1:2.000 - ÀMBIT DE L'ESTUDI

Carrer Nou, 6

IMATGE

e S/E

Projecte final de Grau
en Arquitectura tècnica
Curs 2021-2022
Alba Joares Climent

SITUACIÓ I AIXECAMENT
Carrer Nou, 6

Nom del plànol

vàries   febrer   10.1
2022   2022   Nº plànol

Estudi tipològic i proposta
d'actuacions per a la regeneració del
centre històric de Catadau (València)

Títol

Ángel Miguel Pitarch Roig
Tutor

COMPOSICIÓ

BUITS

RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,19
 % buits = 19%

DISPOSICIÓ

Tendència a buscar simetria i verticalitat.

FORMA I DIMENSIONS

Forma regular rectangular amb recercats motllurat en la part superior de totes les finestres, finestral i portes balconeres.

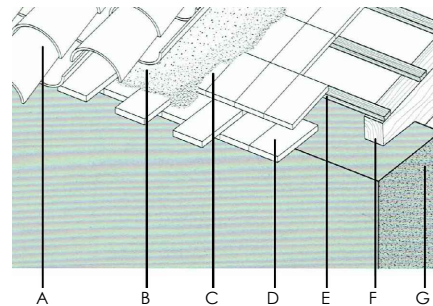
Linda de fusta vista en la portalada.

FINESTRES	PORTES BALCONERES	PORTES D'ACCÉS

RÀFEC

Ràfec format per fileres de rajoles. Constituit pel vol d'una o diverses rajoles, en aquest cas tres rajoles, col·locades de través, aleshores la volada ve limitada per la mida de la rajola (com a màxim la meitat de la rajola).
 El tauler de coberta es prolonga a sobre del ràfec i aquest serveix de base per a recolzar les teules.

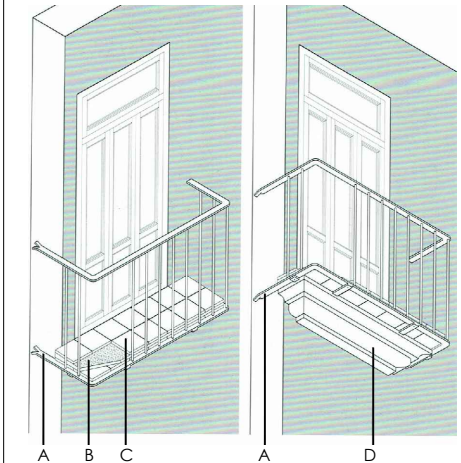
DETALL RÀFEC DE RAJOLES

- A. Teula ceràmica àrab
  - B. Morter d'assentament
  - C. Rajola
  - D. Ràfec de rajoles
  - E. Cabirons
  - F. Carretja de fusta
  - G. Mur de recolzament
- (Vegas y Mileto, 2014)

BALCÓ

Balcó de ferro forjat amb gàbia. Peanya formada per una mènsula de rajoles a sota de la gàbia que inclou a l'intradós rajoles ornamentals de xicotetes dimensions. La barana té motius de formes corbades.

DETALL BALCÓ DE FORJA AMB MÈNSULA

- A. Ancoratge del balcó al mur
  - B. Substrat de morter
  - C. Rajoles o taulells
  - D. Mènsula
- (Vegas y Mileto, 2014)

e 1:150

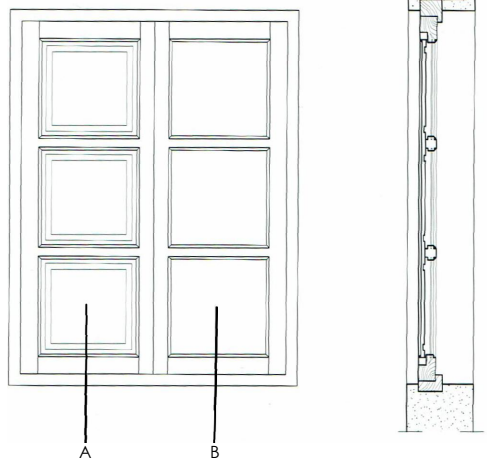
FUSTERIA

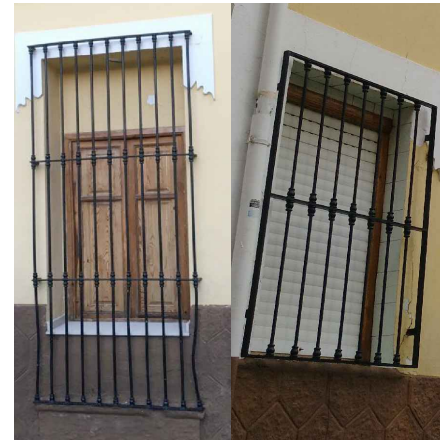
Finestres de dues fulles de fusta amb "fraileros" o portellons.

DETALL FINESTRA AMB "FRAILEROS"

- A. "Fraileros"
  - B. Vidre
- (Vegas y Mileto, 2014)

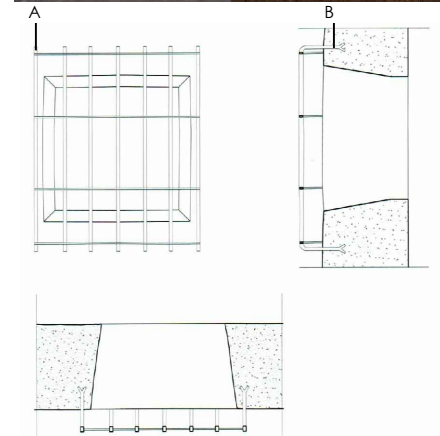
SERRALLERIA

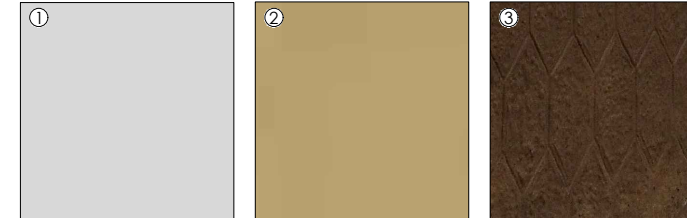
Serralleria metàl·lica sobre-eixint encastada a l'extradós de la façana. Els ancoratges es realitzen en patilla amb morter de calç, on el metall està prèviament tractat amb plom fos. Les interseccions dels muntants amb els travessers es realitzen mitjançant entalladures i emmetxats passants. Incorporen detalls decoratius de formes corbes, tipus volutes.

DETALL REIXA SOBRE-EIXINT

- A. Gàbia metàl·lica
  - B. Ancoratge de la reixa al mur
- (Vegas y Mileto, 2014)

REVESTIMENTS

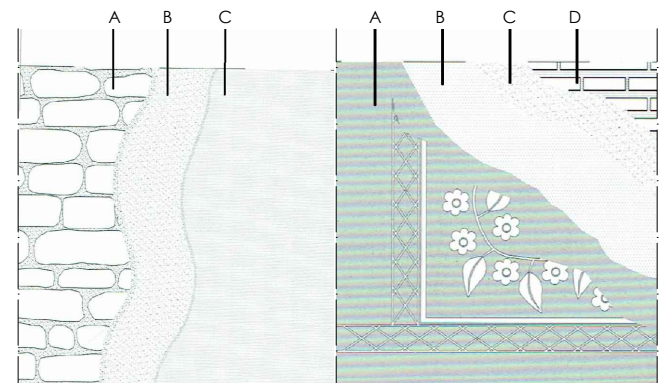
Els revestiments de pintura solien ser a la calç, sobre una superfície uniforme i rarament sobre la pròpia fàbrica. Podien ser llisos o amb motius decoratius, en aquest cas són llisos a excepció del sòcol en la part baixa de la façana que el propi lluit fa formes hexagonals amb un acabat buixardat (imatge 3).

DETALL 1 - LLUIT

- A. Lluit
  - B. Arrebossat
  - C. Mur de suport
- (Vegas y Mileto, 2014)

DETALL 2 - REVESTIMENT DE PINTURA

- A. Pintura amb o sense decoració
  - B. Enlluït
  - C. Arrebossat
  - D. Fàbrica de maó
- (Vegas y Mileto, 2014)

ELEMENTS ESPECIALS

Mènsula sota els finestral.

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent

FITXA TIPOLÒGICA Carrer Nou, 6

Nom del plànol

S/E febrer 2022 10.2
 Escala Data Nº plànol

Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

Títol

Àngel Miguel Pitarç Roig

Tutor

ALÇAT

e 1:75

ANY DE CONSTRUCCIÓ 1800

UBICACIÓ

e 1:2.000 - ÀMBIT DE L'ESTUDI

Carrer del Forn, 8

IMATGE

e S/E

Casa de la Seda o Casa Tàvio

 UNIVERSITAT JAUME-I Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica Curs 2021-2022 Alba Joares Climent	SITUACIÓ I AIXECAMENT Carrer del Forn, 8 <small>Nom del plànol</small>		
	vàries	febrer 2022	11.1
	<small>Escala</small>	<small>Data</small>	<small>Nº plànol</small>
	Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València) <small>Títol</small> Àngel Miguel Pitarch Roig <small>Tutor</small>		

COMPOSICIÓ

BUITS

RELACIÓ BUIT/MASSÍS
 SF = superfície total de façana
 SB = superfície total de buits
 SB/SF = 0,12
 % buits = 12%

DISPOSICIÓ
 Tendència a buscar simetria i la verticalitat.

FORMA I DIMENSIONS
 Forma regular rectangular en finestres, finestrais i portes balconeres amb cap-i-alt.
 El fipsoidals tipus òculs en l'última planta.
 Llinda de la portalada de fusta vista.

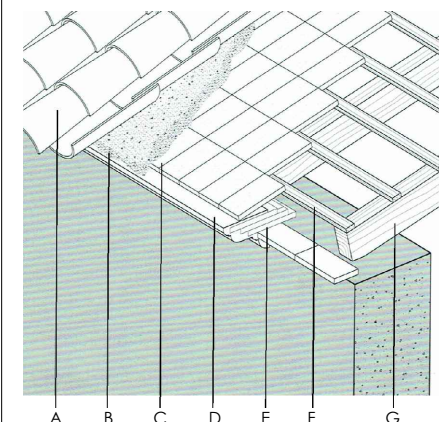
FINESTRES	PORTES BALCONERES	PORTES D'ACCÉS

e 1:150

RÀFEC

Ràfec format per fileres de rajoles donant forma de motllura carba amb una capa de revestiment d'algeps de poc gruix per a evitar despreniments.
 El tauler de coberta es prolonga a sobre del ràfec i aquest serveix de base per a recolzar les teules.

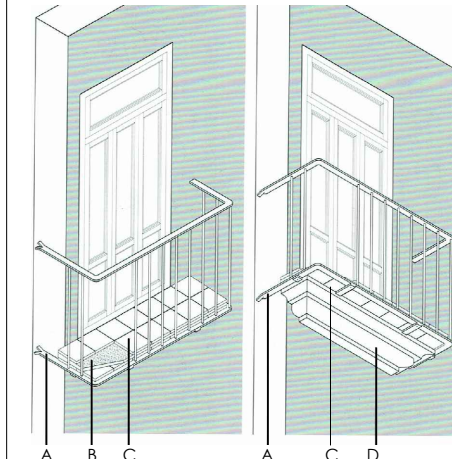

DETALL RÀFEC DE RAJOLE I MOTLLURA
 A. Teula ceràmica àrab
 B. Morter d'assentament
 C. Rajola
 D. Motllura
 E. Formació de ràfec amb rajoles
 F. Cabrió
 G. Corretja de fusta (Vegas y Mileto, 2014)

BALCÓ

Balcó de ferro de forja en forma de gàbia amb revestiment inferior per a que es veï des del carrer i paviment ceràmic, reforçat per una mènsula de rajoles que conformen una motllura de forma còncava d'estil neoclàssic.

DETALL BALCÓ DE FORJA AMB MÈNSULA
 A. Ancoratge del balcó al mur
 B. Substrat de morter
 C. Rajoles o taulells
 D. Mènsula (Vegas y Mileto, 2014)

FUSTERIA

IMATGES
 1. Portalada major doble amb un buit practicable més menut que es correspon amb portelló o portella al costat dret. El portelló té pany des de l'exterior, mentre que la portalada té un sistema de ferrament que únicament existeix a l'interior.
 2. Finestra amb "fraileros" o portellons sense envidrat.
 3. Finestra simple de dues fulles.

DETALL 1 - PORTALADA AMB PORTELLÓ

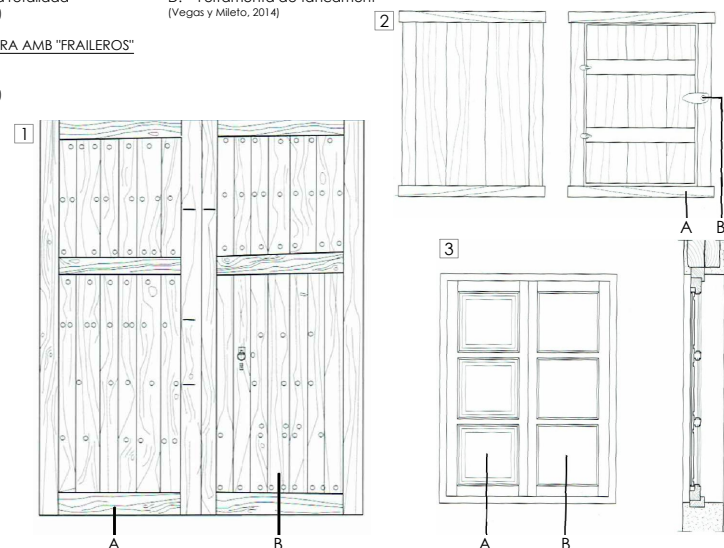
A. Alçat exterior
 B. Alçat interior
 C. Portal major doble
 D. Porta senzilla retallada (Vegas y Mileto, 2014)

DETALL 2 - POSTELLÓ

A. Vista exterior
 B. Vista interior
 C. Marc fixe
 D. Ferramenta de tancament (Vegas y Mileto, 2014)

DETALL 3 - FINESTRA AMB "FRAILEROS"

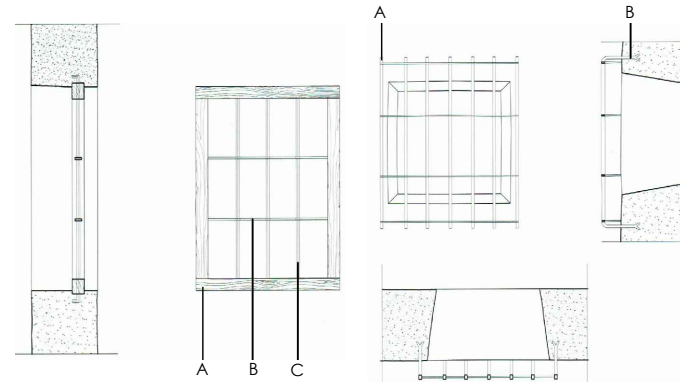
A. "Fraileros"
 B. Vidre (Vegas y Mileto, 2014)

SERRALLERIA

IMATGES
 1. Serralleria metàl·lica encastada perimetralment a una estructura de fusta a l'extradós de la façana. Les interseccions dels muntants amb els travessers es realitzen mitjançant emmetxats passants sense ornamentació.
 2. Serralleria metàl·lica sobreixint encastada a l'extradós de la façana, ancorada en patilla amb morter de calç. Les interseccions dels muntants amb els travessers es realitzen mitjançant entalladures, emmetxats passants i rebllonats, sense ornamentació.

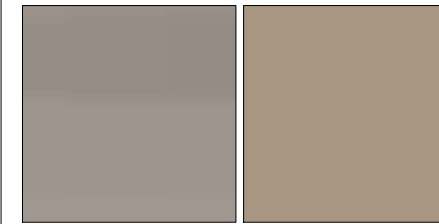
DETALL 1 - REIXAT AMB MARC DE FUSTA

A. Muntant poligonal
 B. Travesser rectangular
 C. Marc de fusta (Vegas y Mileto, 2014)

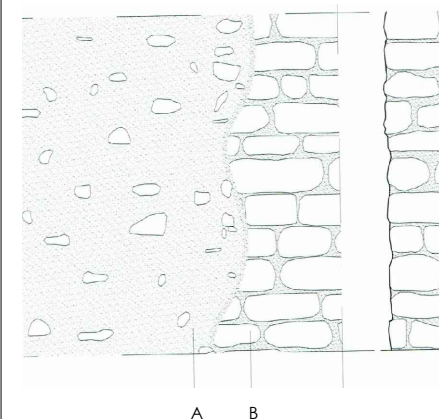
DETALL 2 - REIXA SOBRE-EXINT

A. Gàbia metàl·lica
 B. Ancoratge de la reixa al mur (Vegas y Mileto, 2014)

REVESTIMENTS

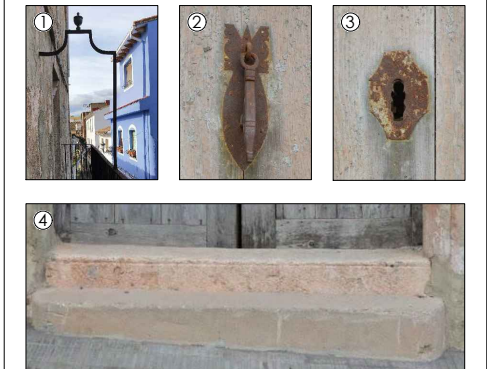

L'esquerdejat és un revestiment bast de morter de calç o algeps que cobreix la fàbrica dels agents meteorològics afavorint la durabilitat dels materials. Sovint deixen entre-vore el mur de suport. En aquest cas, és de morter de calç i, com que s'han fet reparacions impròpies amb morter de ciment, no s'aprecia. Possiblement en algun temps la façana estava lluida i pintada a sobre, ja que s'entreuen als brancals i llindes de les finestres restes de lluit i pintura.

DETALL 1 - Esquerdejat
 A. Esquerdejat amb morter de calç
 B. Mur de suport (Vegas y Mileto, 2014)

ELEMENTS ESPECIALS

1. Trenca-balcó artístic que solidaritza el balcó.
 2. Pica-porta de ferro característic de principis del s.XIX.
 3. Pany de ferro de forja.
 4. Graons a la portalada, el segon original de pedra abuxardada, el primer afegit en asfaltar els carrers.

FITXA TIPOLÒGICA
 Carrer del Forn, 8

Nom del plànol

S/E febrer 11.2
 Escala Data Nº plànol

Estudi tipològic i proposta d'actuacions per a la regeneració del centre històric de Catadau (València)

Ángel Miguel Pitarch Roig
 Tutor

Projecte final de Grau en Arquitectura tècnica
 Curs 2021-2022
 Alba Joares Climent